

Arbejdsrapport fra Miljøstyrelsen

Nr. 47 1993

GRUMO 2 præstationsprøvning

**Arbejdsrapport fra Miljøstyrelsen
Nr. 47 1993**

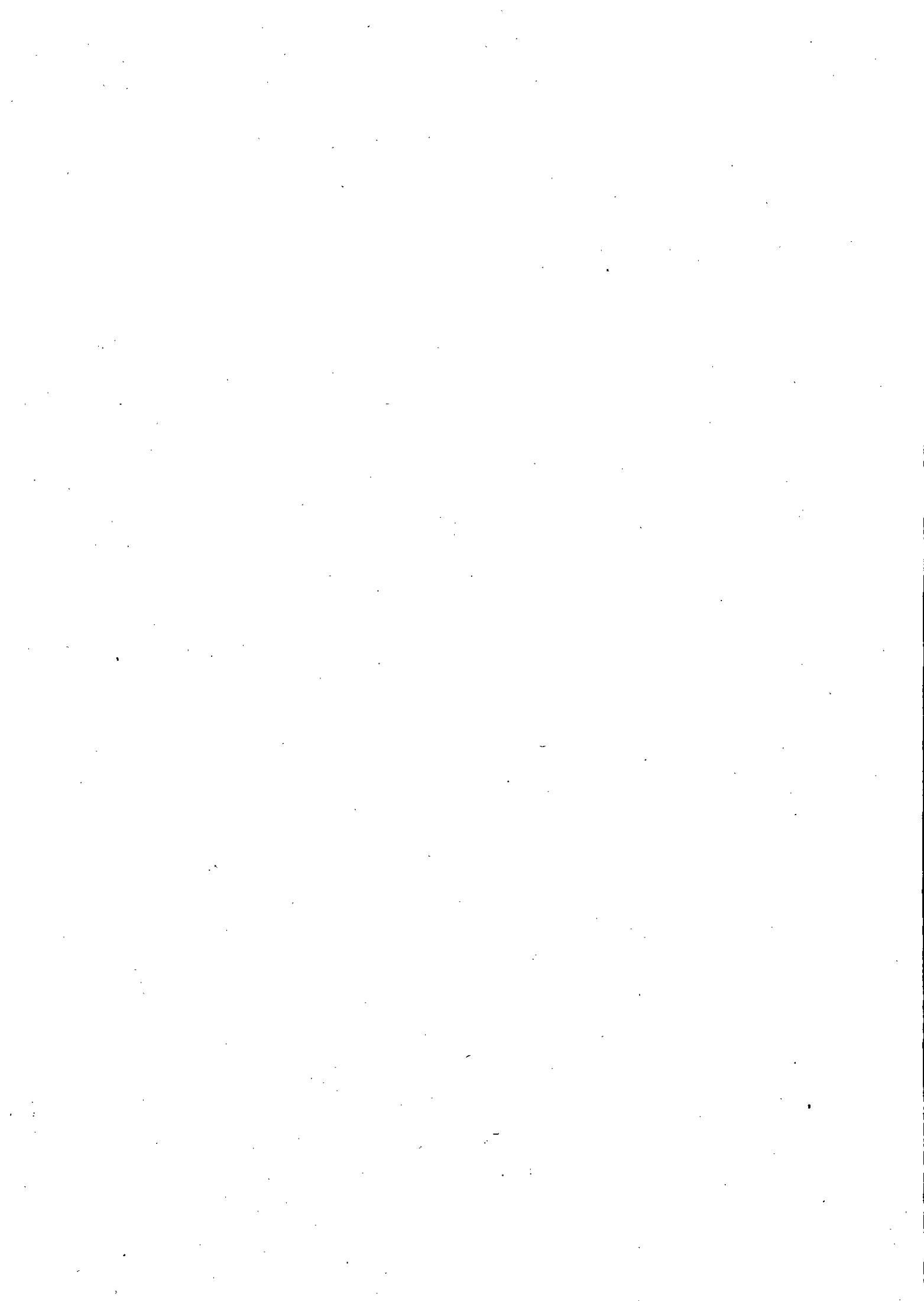
**GRUMO 2
præstationsprøvning**

**AOX, NVOC, VOX, cyanid, barium, bly, bor,
chrom, kobber, selen, vanadium og zink**

**Kirsten J. Andersen, Lis Rasmussen
og Ulla Lund
Vandkvalitetsinstituttet**

**MILJØSTYRELSEN
BIBLIOTEKET
Strandgade 29
1401 København K**

Miljøministeriet Miljøstyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	FORORD	5
2.	GENNEMFØRELSE AF PRÆSTATIONSPRØVNING	7
2.1	Kontrolundersøgelser	7
2.1.1	Kontrol af blindbidrag	7
2.1.2	Kontrol af homogenitet og stabilitet	8
2.1.3	Kontrol af prøvematerialets indhold, nominal værdi	10
3.	STATISTISK BEHANDLING AF DATA	11
3.1	Kontrol af data for outliers og fejl	11
3.2	Kontrol af varians inden for prøvepar	11
3.3	Kontrol af forskelle inden for prøvepar	11
3.4	Kontrol af genfinding	12
4.	FASTLÆGGELSE AF NOMINEL VÆRDI	13
5.	RESULTATER	21
5.1	AOX	25
5.2	NVOC	29
5.3	VOX	33
5.4	Total cyanid	37
5.5	Barium	41
5.6	Bly	45
5.7	Bor	49
5.8	Chrom	53
5.9	Kobber	57
5.10	Selen	61
5.11	Vanadium	65
5.12	Zink	69
6.	DISKUSSION OG KONKLUSION	73
7.	REFERENCER	75

BILAGSFORTEGNELSE

BILAG 1	LABORATORIER TILSENDT PRØVER I PRÆSTATIONSPRØVNINGEN	77
BILAG 2	PLAN FOR PRÆSTATIONSPRØVNINGEN	79
BILAG 3	FREMSTILLING AF PRØVEMATERIALE OG STAMOPLØSNINGER	83
BILAG 4	ANALYSEMETODER	91
BILAG 5	LABORATORIERNES BEMÆRKNINGER OG ANALYSEDETEKTIONSGRÆNSER OPGIVET AF LABORATORIERNE	95
BILAG 6	SYMBOLFORKLARING	99

1. FORORD

I tidsrummet 10. december 1992 - 12. januar 1993 er der gennemført en præstationsprøvning for bestemmelse af adsorberbart organisk halogen, ikke-flygtigt organisk kulstof, flygtigt organisk halogen, total cyanid, barium, bly, bor, chrom, kobber, selen, vanadium og zink i grundvand. Præstationsprøvningen benævnes Grumo II.

I september - oktober 1992 er der yderligere gennemført en præstationsprøvning, Grumo I, der vedrører aluminium, arsen, cadmium, litium, molybdæn, nikkel, strontium, bromid, iodid og anioniske overfladeaktive stoffer i grundvand /7/. Begge præstationsprøvnings gennemførelse er led i udvælgelsen af laboratorier til udførelse af analysearbejde i forbindelse med grundvandsovervågningen. Præstationsprøvningserne skal således ses som en opfølgning af præstationsprøvningserne/interkalibreringerne af de samme variabler i 1989 /3,4,5,6/.

Præstationsprøvningen er gennemført i henhold til retningslinierne beskrevet i dokument vedrørende "procedurer og analyse af data ved parallelprøvninger af miljøanalyser" udarbejdet af en arbejdsgruppe nedsat af Miljøstyrelsen /1/.

Laboratoriernes analyseresultater findes afrapporteret både i denne rapport og i en statistisk rapport over præstationsprøvningen /8/. Store dele af rapporterne er identiske, idet den statistiske rapport dog indeholder dokumentationsmaterialet for prøvematerialets egnethed og ligeledes mere materiale vedrørende den statistiske behandling af resultaterne. I nærværende rapport er alene anført konklusionerne af de udførte undersøgelser.

2. GENNEMFØRELSE AF PRÆSTATIONS-PRØVNINGEN

Præstationsprøvningen omfattede bestemmelse af adsorberbart organisk halogen (AOX), ikke-flygtigt organisk kulstof (NVOC), flygtigt organisk halogen (VOX), total cyanid (CN), barium (Ba), bly (Pb), bor (B), chrom (Cr), kobber (Cu), selen (Se), vanadium (V) og zink (Zn) i grundvand. Prøvningen blev afholdt i perioden 10. december 1992 - 12. januar 1993 dog således, at analyserne for AOX, NVOC, VOX og total cyanid skulle udføres den 10. december 1992.

Prøverne er nærmere beskrevet i bilag 2, der også indeholder den orienteringsskrivelse, der blev udsendt til laboratorierne.

Ialt 21 laboratorier har modtaget prøver i forbindelse med gennemførelsen af GRUMO I. Af disse var 16 laboratorier danske. Med det formål at kontrollere det udsendte prøvemateriale, deltog 5 udenlandske laboratorier og et dansk forskningslaboratorium. De deltagende laboratorier fremgår af bilag 1. Desuden indgår VKI's resultater i resultattabellerne.

Fremstilling af prøvematerialet fremgår af bilag 3. For samtlige analysevariabler er udsendt et syntetisk prøvepar og to naturlige prøvepar (ialt 6 prøver per analysevariabel).

2.1 KONTROLUNDERSØGELSER

2.1.1 KONTROL AF BLINDBIDRAG

I forbindelse med fremstilling af det naturlige prøvepar EF til bestemmelse af VOX er der bestemt indholdet af trichlorethylen i prøveparret. Indholdet af trichlorethylen er omregnet til indhold af organisk bundet chlor, hvilket fremgår af tabel 4.3.

Prøvefremstillingsdunke og prøveflasker til sporelementprøver har forud for anvendelse gennemgået en intensiv syrerensningsprocedure med anvendelse af salpetersyre og saltsyre. Efterfølgende skylningsprocedurer og aftapning er foregået under rentrumsbetingelser.

Der er ikke konstateret indhold af barium, bly, chrom eller vanadium større end analysedetektningsgrænsen i de udtagne prøveflasker. Der er i få tilfælde konstateret indhold af kobber, selen og zink på op til to gange analysedetektningsgrænsen i de udtagne prøveflasker. Heraf findes kun Cu og Zn i et antal flasker, der er større end hvad der er statistisk set måtte forventes omkring analysedetektningsgrænsen. For de kontrollerede dunke (prøve S og W) er der ikke konstateret indhold

af barium, bly, chrom, selen eller vanadium større end analysedetek-
tionsgrænsen, men der er fundet indhold af kobber og zink på hen-
holdsvis 0,3 og 0,4 µg/l. Disse dunke er rutinemæssigt igen skyllet
med milliporevand forud for anvendelsen, hvorfor blindbidraget for
dunk 6 og 8 (prøve S og W) med stor sandsynlighed er mindre end de
påviste indhold på 0,3 µg/l Cu og 0,4 µg/l Zn.

2.1.2 KONTROL AF HOMOGENITET OG STABILITET

I forbindelse med aftapning af prøverne blev disse mærket med aftap-
ningsrækkefølge. Under aftapningen er der regelmæssigt udtaget
prøver til kontrol af homogenitet og stabilitet.

Prøvemateriale G - L (AOX og NVOC)

Der er foretaget separat undersøgelse af homogenitet og stabilitet. De
udtagne prøver til kontrol af homogeniteten er analyseret på én dag,
og der er analyseret på en prøve fra hvert prøvepar, idet der forudsæt-
tes en tilsvarende fordeling af AOX og NVOC i den anden prøve fra
samme prøvepar. Der er udført enkeltbestemmelser for AOX og dob-
belbestemmelser for NVOC.

Prøvematerialet G - L kan antages at være homogent. Den obser-
verede variation mellem prøverne er ikke signifikant større end varia-
tionen begrundet i analyseusikkerhed bestemt ud fra den interne kvali-
tetskontrol.

Stabiliteten af prøverne G - L er undersøgt dels ved variansanalyse
(NVOC) og dels ved regressionsanalyse (NVOC og AOX) på datama-
terialet. Det viser sig, at niveauerne for NVOC for alle 6 materialer
kan antages at være ens for prøverne analyseret på de tre analysedage.
For prøvemateriale H, G, I og K påvises ikke ændringer i koncentra-
tionen af AOX over en 7 dages periode. For prøvematerialerne L og
J ses et fald i indhold af AOX. Laboratorierne blev anmodet om at
analysere prøverne for AOX og NVOC på en og samme dag (den 10.
december 1992).

Prøvemateriale A - F (VOX)

Der er foretaget separat undersøgelse af homogenitet og stabilitet. De
udtagne prøver til kontrol af homogeniteten er analyseret på én dag,
og der er analyseret på en prøve fra det prøvepar, som blev tappet
direkte på prøveflasker i felten. Der er udført homogenitetstest i
forbindelse med prøvefremstillingen både ved for-interkalibrering og
ved præstationsprøvningen.

Det naturlige prøvemateriale E og F kan antages at være homogent.
Variation mellem prøverne er af en størrelsesorden svarende til varia-
tionen begrundet i analyseusikkerhed bestemt udfra den interne kvali-
tetskontrol. De øvrige prøver er fremstillet af laboratorierne ved at
spike prøvemateriale med ampulmateriale. Denne fremgangsmåde er

valgt, da det ud fra foregående præstationsprøvnings/interkalibreringer er vurderet til at være den mest hensigtsmæssige metode med hensyn til at minimere tab af flygtige forbindelser ved prøv fremstillingen. Der er ikke udført homogenitetstest på ampulmaterialet.

For vurdering af stabiliteten er der udført regressionsanalyse på datamaterialet. For prøvemateriale F er stabiliteten undersøgt i forbindelse med den afholdte for-interkalibrering, og der påvises ikke ændringer i koncentrationen over en 7 dages periode. For prøvemateriale A, B, C, D og E er stabiliteten undersøgt i forbindelse med præstationsprøvningen, og der påvises ikke ændringer i koncentrationen for prøve A, C og D over en 7 dages periode. For prøvematerialerne B og E ses over perioden et lille fald i indhold af VOX. Laboratorierne blev anmodet om at analysere prøverne for VOX på en og samme dag (den 10. december 1992).

Prøvemateriale M - R (total cyanid)

Der er foretaget separat undersøgelse af homogenitet og stabilitet. De udtagne prøver til kontrol af homogeniteten er analyseret på én dag for samme prøve, og der er analyseret på en prøve fra hvert prøvepar.

Prøvematerialet M - R kan antages at være homogent. Den observerede variation mellem prøverne er ikke signifikant større end variationen begrundet i analyseusikkerhed bestemt udfra den interne kvalitetskontrol.

For vurdering af stabiliteten er der udført regressionsanalyse på datamaterialet, og samtlige 6 prøver er analyseret på 4 - 6 dage. For prøvemateriale M, O, N, P og R påvises ikke ændringer i koncentrationen over en periode på 1 1/2 uge. For prøve Q ses et fald i koncentrationen over perioden, hvilket indikerer en begrænset stabilitet af total cyanid i prøverne. Laboratorierne blev anmodet om at analysere prøverne for total cyanid på en og samme dag (den 10. december 1992).

Prøvemateriale S - Z (sporelementer)

For prøverne S - Z (sporelementer) er homogeniteten undersøgt ved analyse af chrom og kobber i stikprøver. Der forudsættes en tilsvarende fordeling af de øvrige grundstoffer i disse prøver. Da prøvematerialet for disse prøvers vedkommende yderligere med en væsentlig sikkerhed kan formodes at være stabilt, er stabilitets- og homogenitetsundersøgelserne kombinerede for de tre prøver S, Z, U fra hvert sit prøvepar. For hver prøve er der foretaget bestemmelse af chrom og kobber i 4 prøveflasker ved dobbeltbestemmelse på tre dage, ialt 12 prøveflasker per prøve er analyseret.

Prøvematerialet S - Z vurderes at være homogent. Estimer for fejlbidrag fra homogenitet s_H kan udelukkende kvantificeres for kobber (prøve U). Bidraget er $0,007 \mu\text{g/l}$, svarende til 0,9 % af indholdet i

prøven. Da dette er mindre end 0,3 gange ønsket opnåelige standardafvigelse i præstationsprøvningen (7 %), vurderes materialet tilstrækkeligt homogent /9/.

Stabiliteten af prøverne S - W er undersøgt dels ved variansanalyse og dels ved regressionsanalyse på datamaterialet. Udover analyserne for prøverne S, Z og U er der for hver af prøverne W, T og Z foretaget bestemmelse af chrom og kobber i 2 prøveflasker ved dobbeltbestemmelse på tre dage, ialt 6 prøveflasker per prøve er analyseret. Estimaterne for forskellene over de tre analysedage er for begge analysevariabler af en størrelsesorden, der svarer til dag til dag variationen af pågældende analyser.

Det konkluderes, at prøvematerialerne har en tilstrækkelig homogenitet og stabilitet for anvendelse i præstationsprøvningen.

2.1.3. KONTROL AF PRØVEMATERIALETS INDHOLD, NOMINEL VÆRDI

Forud for præstationsprøvningens afholdelse er der gennemført en forinterkalibrering, hvor identisk prøvemateriale er analyseret på 1 - 3 udvalgte laboratorier samt på VKI.

De samme laboratorier har fået tilsendt prøvemateriale og udført analyse i forbindelse med præstationsprøvningens afholdelse. For sporelementerne har været anvendt identisk materiale i forinterkalibrering og præstationsprøvningen, hvorfor resultaterne kan sammenlignes. For de øvrige variabler (AOX, NVOC, VOX og total cyanid) er prøvematerialet genfremstillet med identisk beregnet indhold. Dog er ampulmaterialet til fremstilling af 4 prøver til VOX identisk materiale i forinterkalibrering og præstationsprøvningen.

3. STATISTISK BEHANDLING AF DATA

3.1 KONTROL AF DATA FOR OUTLIERS OG FEJL

Forud for den statistiske behandling af laboratoriernes data er der foretaget en manuel udelukkelse efter følgende retningslinier.

Data der er opgivet af laboratorierne som mindre end analysedetek-
tionsgrænsen udelukkes generelt fra den statistiske behandling. Dette
gælder tilsvarende data for prøvepar, hvor kun det ene resultat af et
prøvepar angives som mindre end analysedetektionsgrænsen.

Resultater fra udenlandske laboratorier, der ikke i de konkrete tilfælde
er anvendt ved fastsættelsen af den nominelle værdi, er anført i resul-
tatskemaerne, men er ikke medtaget i den statistiske behandling.

For bestemmelse af total cyanid er der udelukket et laboratorium, da
laboratoriet har oplyst, at analysen er udført 11 dage efter præstations-
prøvningsdatoen, og prøverne er vurderet til ikke at være stabile ud
over præstationsprøvningsdatoen.

Der er ikke yderligere foretaget manuel udelukkelse af data.

Data, der ikke er medtaget i den statistiske behandling, er mærket
med et "U" i resultatskemaerne, se afsnit 5.

Forud for statistiske outlier tests korrigeres højeste prøve i hvert
prøvepar med de tilsatte split. Disse justerede data er grundlaget for
de statistiske beregninger og tests.

Efter forhåndsupdelukkelse af data er der foretaget test for outliers dels
ved Cochran og dels ved Grubbs test i henhold til /1, 2/. Ved Coch-
ran og Grubbs tests er der udelukket fra 0 til 2 laboratorier for hvert
prøvepar og variabel.

3.2 KONTROL AF VARIANS INDEN FOR PRØVEPAR

Variansen inden for de to halvdele af et prøvepar er testet ved tosidet
F-test på 5 % testniveau ($SAK_{total,1}/SAK_{total,2}$). Resultaterne resumeres
ved gennemgangen af de enkelte analysevariabler i afsnit 5.

3.3 KONTROL AF FORSKELLE INDEN FOR PRØVEPAR

For kontrol af forskelle inden for prøvepar er det efterprøvet ved test,
om den gennemsnitlige forskel mellem de to halvdele af prøveparret
efter eventuel korrektion for split er nær nul i henhold til /1/.

Den gennemsnitlige forskel er testet ved tosidet t-tests (5 % signifikansniveau). Resultaterne findes resumeret under de respektive analysevariabler i afsnit 5.

Der er gennemført variansanalyse for prøveparrene i henhold til /1/. I denne forbindelse er der testet for variation mellem laboratorierne ($F = s^2_L/s^2_{rest}$), og der er testet for forskel på de to prøver i et par ($F = s^2_P/s^2_{rest}$), hvilket i sammenhæng med den førnævnte test af forskelle inden for prøvepar bruges til at se, om der er systematisk forskel på de to prøver i hvert par. Resultaterne resumeres ved gennemgangen af de enkelte analysevariabler i afsnit 5.

3.4 KONTROL AF GENFINDING

For kontrol af genfinding er det undersøgt ved tosidet t-test på 5 % testniveau, om gennemsnittet af de af laboratorierne indberettede værdier efter korrektion for split er i overensstemmelse med de tilstræbte nominelle værdier. For fastlæggelse af nominelle værdier henvises til afsnit 4.

Resultaterne resumeres i afsnit 5 i forbindelse med de respektive analysevariabler.

4 FASTLÆGGELSE AF NOMINEL VÆRDI

På baggrund af en samlet vurdering af kontrolundersøgelserne, resultater fra for-interkalibreringen samt præstationsprøvningen er der fastsat nominelle værdier for de respektive prøver og analysevariabler.

For hver analysevariabel er der udarbejdet et oversigtsskema (tabel 4.1 - 4.12), som indeholder baggrundsinformation til fastlæggelse af nominelle værdier samt de fastlagte nominelle værdier.

På oversigtsskemaerne er der på baggrund af prøvefremstillingen anført de beregnede tilsatte koncentrationer og de beregnede split. For relevante analysevariabler er der ligeledes anført et initial-niveau, som er et målt koncentrationsniveau på de vandtyper, der er anvendt ved prøvefremstillingen eller blindprøver fra de beholdere, som er anvendt ved prøvefremstillingen.

For samtlige analysevariabler er der anført gennemsnit og i parentes standardafvigelse på analyseresultater fra referencelaboratorier o.lign. fra selve præstationsprøvningen. Dette er ligeledes tilfældet for analyseresultater fra for-interkalibreringen på de analysevariabler, som er analyseret på samme prøvebatch i begge typer præstationsprøvning. Der er generelt lavet 3-dobbelbestemmelse. For de analysevariabler, hvorpå der er udført homogenitetstests, er der ligeledes anført gennemsnit og i parentes standardafvigelse (repetérbarhed) på analyseresultater fra homogenitetstesten.

Hvor et referencelaboratorium har udført for-interkalibreringen med en utilstrækkelig analysekvalitet, er resultater fra dette laboratorium udelukket fra oversigtsskemaet og derved også fra datagrundlaget til fastlæggelse af nominel værdi.

For alle analysevariabler er der anført median for samtlige data fra præstationsprøvningen. Manuelt udelukkede resultater og resultater opgivet som $< DL$ indgår ikke i datagrundlaget til beregning af median.

Hovedprincippet for fastlæggelse af nominel værdi er følgende:

- For syntetiske prøver sættes nominel værdi lig med beregnet værdi.
- For naturlige prøver sættes nominel værdi for prøven i prøveparret med lavest indhold lig med gennemsnit af alle resultater for prøveparret fra referencelaboratorier efter korrektion for split. Nominel værdi for prøve af prøveparret med højest indhold findes ved at addere split. De anvendte analyseresultater er flerdobbelbestemmelser fra præstationsprøvningen opnået af danske og udenlandske referencelaboratorier. Da de udvalgte referencelaboratorier for visse af de mere specielle analysevariabler ikke rutinemæssigt udfører analyserne,

er der på forhånd udvalgt udenlandske eller danske forskningslaboratorier.

- For naturlige prøver kan nominel værdi sættes lig med beregnet værdi, når der ikke er noget naturligt blindbidrag. D.v.s. blindbidraget skal udgøre mindre end en hundrededel af den beregnede tilsatte koncentration.
- I tilfælde af en målelig blindværdi i syntetisk prøve fastlægges den nominelle værdi som ved en naturlig prøve.

Undtagelse fra hovedprincippet har fundet sted, hvor et referencelaboratorium

- har usædvanlig stor standardafvigelse eller anden utilstrækkelig analysekvalitet (f.eks. for høj detektionsgrænse),
- selv har angivet analysetekniske problemer,
- ikke genfinder samme indhold i samme prøver ved for-interkalibreringen og i præstationsprøvningen,
- ikke har udført analysen på den aftalte præstationsprøvningsdato.

I så fald anvendes resultater fra øvrige referencelaboratorier. Hvis dette materiale skønnes spinkelt suppleres med resultater fra eventuel udført homogenitetstest, og nominel værdi beregnes ved at vægte gennemsnit fra homogenitetstest med en faktor 2 og gennemsnit fra det eneste referencelaboratorium med en faktor 1.

Det er vurderet, om de fastlagte split og nominelle værdier er rimeligt i overensstemmelse med laboratoriernes resultater efter udelukkelse af outliers. Resultaterne fra disse tests med hensyn til kontrol af forskelle og kontrol af genfinding er gennemgået i afsnit 5 for de enkelte variabler.

Ved kontrol af forskelle er der fundet signifikans ved et mindre antal af de analyserede prøvepar (6 ud af 36), hvoraf de fundne gennemsnitlige differenser for 3 af disse prøvepars vedkommende overholder kravene til analysekvalitet (forskellen skal være mindre end 7 % af nominel værdi) i henhold til /9/.

Ved kontrol af genfinding er der fundet signifikans ved et mindre antal af de analyserede prøvepar med en fastlagt nominel værdi (8 ud af 34), men 5 af disse prøvepar overholder kravene til analysekvalitet med hensyn til genfinding af nominel værdi (20 %) i henhold til /9/.

I de fleste tilfælde er de fundne forskelle således af en så lille størrelse, at det ikke har praktisk betydning.

TABEL 4.1

OVERSIGT - AOX ($\mu\text{g/l Cl}$)

	SYNTEISK PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR	
	H	L	G	I	J	K
TILSAT (BEREGNET) SPLIT (BEREGNET)	5,46 1,09	4,37	2,19 2,19	0,00	1,09 1,09	0,00
PRESTATIONSPRØVNING, REFERENCELABORATORIER O. LIGN.:						
*LAB. NR. 1	7,10 (0,95)	-	19,5 (1,33)	17,4 (0,56)	11,3 (0,23)	8,7 (0,4)
*LAB. NR. 3	5,29	4,59	17,7	15,2	8,30	6,56
*LAB. NR. 4	5,10	4,20	15,8	14,9	16,2	6,6
HOMOGENITETSTEST STABILITETSUNDERSØGELSE	5,31	4,55 (0,31) 4,76	16,6	15,6	8,42	7,05
PRESTATIONSPRØVNING, ALLE LABORATORIER, MEDIAN	5,01	4,16	17,7	15,5	7,60	7,40
NOMINEL VERDI	5,46	4,37	17,55	15,36	7,98	6,89

* : Laboratorium 1 og 4 finder ikke de tilsatte mængder. Deres resultater er derfor ikke medtaget ved fastsættelsen af den nominelle værdi. Laboratorium 4 har ikke udført analyserne på præstationsprøvningsdagen.

Laboratorium 3 og 4 har hver afleveret 1 resultat pr. prøve. Laboratorium 1 har afleveret 3 resultater pr. prøve.

TABEL 4.2

OVERSIGT - NVOC (mg/l C)

	SYNTEISK PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR	
	H	L	G	I	J	K
TILSAT (BEREGNET) SPLIT (BEREGNET)	1,89	2,36 0,47	0,00	0,09 0,09	0,19 0,19	0,00
PRESTATIONSPRØVNING, REFERENCELABORATORIER O. LIGN.:						
LAB. NR. 1	1,89 (0,06)	-	1,05 (0,07)	1,07 (0,04)	1,86 (0,02)	1,59 (0,04)
LAB. NR. 3	1,82 (0,02)	2,33 (0,02)	0,94 (0,04)	1,14 (0,08)	1,80 (0,04)	1,53 (0,04)
LAB. NR. 6	1,91 (0,02)	2,34 (0,09)	1,01 (0,04)	1,18 (0,04)	1,95 (0,08)	1,74 (0,04)
GENNEMSNIT STANDARDAFVIGELSE	1,87 0,05	2,34 0,00	1,00 0,05	1,13 0,06	1,87 0,07	1,62 0,11
HOMOGENITETSTEST STABILITETSUNDERSØGELSE	1,85	2,35 (0,11) 2,32	1,00	1,16 (0,06) 1,08	1,80 (0,08) 1,84	1,61
PRESTATIONSPRØVNING, ALLE LABORATORIER, MEDIAN	2,09	2,45	1,28	1,31	2,08	1,86
NOMINEL VERDI	1,89	2,36	1,02	1,11	1,84	1,65

Laboratorium 1, 3 og 6 har afleveret 3-5 resultater pr. prøve (varierende for prøverne og laboratorierne).

TABEL 4.3

OVERSIGT - VOX ($\mu\text{g/l Cl}$)

	SYNTETISK PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR	
	A	B	C	D	E	F
TILSAT (BEREGNET)	5,54	3,60	1,11	2,22	0,00	0,00
SPLIT (BEREGNET)	1,94			1,11		0,00
INITIAL-NIVEAU#					4,3	
PRESTATIONSPRØVNING, REFERENCELABORATORIER O.LIGN.:						
LAB.NR. 3	4,88 (0,14)	3,29 (0,03)	1,42 (0,03)	2,36 (0,06)	5,16 (0,07)	5,23 (0,19)
*LAB.NR. 5	3,11 (0,54)	1,75 (0,82)	0,59 (0,49)	2,38 (0,18)	2,46 (1,10)	2,36 (0,20)
STABILITETSUNDERSØGELSE	5,08	3,26	1,15	2,17	4,98	4,72
PRESTATIONSPRØVNING, ALLE LABORATORIER, MEDIAN	4,70	3,08	1,01	2,02	5,12	5,18
NOMINEL VERDI	5,54	3,60	1,11	2,22	5,20	5,20

: Under "initial-niveau" er anført det målte indhold af trichlorethylen omregnet til $\mu\text{g/l Cl}$.

* : Laboratorium 5 har ikke genfundet de tilsatte mængder, og laboratoriets resultater er derfor ikke medtaget i vurderingen af nominal verdi.

TABEL 4.4

OVERSIGT - CYANID ($\mu\text{g/l CN}$)

	SYNTETISK PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR	
	M	O	N	P	Q	R
TILSAT (BEREGNET)	9,00	9,00	8,00	22,28	22,28	8,00
SPLIT (BEREGNET)		0,00		14,28	14,28	
PRESTATIONSPRØVNING, REFERENCELABORATORIER O.LIGN.:						
LAB.NR. 1	9,20 (0,36)	8,87 (0,06)	7,70 (0,26)	21,8 (0,4)	21,8 (0,4)	8,30 (0,53)
LAB.NR. 3	-	9,93 (0,85)	8,65 (0,35)	21,7 (1,6)	23,5 (1,3)	7,20 (0,71)
LAB.NR. 5	8,0 (0,0)	9,0 (0,0)	8,0 (0,0)	21,0 (0,0)	20,0 (0,0)	8,0 (0,0)
GENNEMSNIT STANDARDVIGELSE	8,60 0,85	9,27 0,58	8,12 0,48	21,5 0,4	21,8 1,8	7,83 0,56
HOMOGENITETSTEST	8,0 (0,9)	8,0 (0,9)		21,6 (2,1)	22,3 (2,4)	
PRESTATIONSPRØVNING, ALLE LABORATORIER, MEDIAN	8,43	9,10	7,99	21,8	21,7	7,66
NOMINEL VERDI	9,00	9,00	7,67	22,0	21,9	7,66

TABEL 4.5

OVERSIGHT - BARIUM ($\mu\text{g/l}$)

	SYNTETISK PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR	
	S	W	T	Z	U	X
TILSAT (BEREGNET)	18,8	22,5	0	0	10,0	0
SPLIT (BEREGNET)		3,8		0	10,0	
INITIAL-NIVEAU	< 1	< 1			33	33
FOR-INTERKALIBRERINGEN:						
LAB.NR. 1		22,8 (0,35)		11,4 (0,23)		34,7 (0,76)
LAB.NR. 2		23,5 (0,45)		12,0 (0,11)		36,5 (0,23)
LAB.NR. 3	17,1 (0,10)	19,6 (0,36)	10,8 (0,09)	10,7 (0,10)	44,4 (0,46)	34,2 (1,44)
PRÆSTATIONSPRØVNING, REFERENCELABORATORIER O.LIGN.:						
LAB.NR. 1	19,1 (0,22)	23,0 (0,14)	11,8 (0,04)	11,8 (0,08)	47,4 (0,99)	36,5 (0,13)
LAB.NR. 2	20,2 (0,06)	23,4 (0,25)	12,2 (0,12)	12,2 (0,28)	47,6 (1,28)	37,3 (0,47)
LAB.NR. 3	15,7 (0,32)	20,4 (0,25)	11,3 (0,10)	11,8 (0,21)	45,3 (0,50)	34,6 (0,31)
GENNEMSNIT	18,3	22,3	11,8	12,0	46,8	36,1
STANDARDAFVIGELSE	2,0	1,4	0,4	0,3	1,4	1,2
PRÆSTATIONSPRØVNING, ALLE LABORATORIER, MEDIAN	18,0	22,2	11,8	11,9	47,4	37,4
NOMINEL VERDI	18,8	22,5	11,9	11,9	46,5	36,5

TABEL 4.6

OVERSIGHT - BLY ($\mu\text{g/l}$)

	SYNTETISK PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR	
	S	W	T	Z	U	X
TILSAT (BEREGNET)	1,88	1,50	0,75	0,38	0,94	0,94
SPLIT (BEREGNET)	0,38		0,38		0,00	
INITIAL-NIVEAU	<0,1	<0,1			<0,1	<0,1
FOR-INTERKALIBRERINGEN:						
LAB.NR. 1		1,56 (0,05)		0,37 (0,07)		0,92 (0,06)
LAB.NR. 2		1,55 (0,03)		0,41 (0,03)		0,87 (0,03)
LAB.NR. 3	1,93 (0,05)	1,65 (0,09)	0,76 (0,02)	0,40 (0,03)	0,93 (0,00)	0,90 (0,01)
PRÆSTATIONSPRØVNING, REFERENCE LABORATORIER O.LIGN.:						
LAB.NR. 1	1,96 (0,02)	1,61 (0,01)	0,77 (0,01)	0,45 (0,09)	0,96 (0,03)	0,96 (0,01)
LAB.NR. 2	1,91 (0,04)	1,60 (0,02)	0,73 (0,04)	0,41 (0,02)	0,91 (0,03)	0,91 (0,05)
LAB.NR. 3	1,88 (0,06)	1,50 (0,03)	0,78 (0,07)	0,44 (0,05)	0,92 (0,01)	0,93 (0,03)
GENNEMSNIT	1,92	1,57	0,76	0,44	0,93	0,93
STANDARDAFVIGELSE	0,05	0,06	0,05	0,05	0,03	0,03
PRÆSTATIONSPRØVNING, ALLE LABORATORIER, MEDIAN	1,91	1,54	0,70	0,34	0,81	0,81
NOMINEL VERDI	1,88	1,50	0,79	0,41	0,93	0,93

TABEL 4.7

OVERSICHT - BOR ($\mu\text{g/l}$)

	SYNTETISK PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR	
	S	W	T	Z	U	X
TILSAT (BEREGNET)	150	125	0,00	10,0	0,00	15,0
SPLIT (BEREGNET)	25			10,0		15,0
INITIAL-NIVEAU	< 7	< 7	-	-	-	-
FOR-INTERKALIBRERING:						
LAB.NR. 1 ICP-MS		114 (2,1)		18,2 (0,2)		38,3 (1,0)
LAB.NR. 2 ICP-MS		124 (2,3)		19,4 (0,2)		43,3 (1,3)
LAB.NR. 3 DIN 38405-D17	150 (0,0)	122 (1,7)	47,7 (3,6)	58,7 (1,0)	91,1 (1,2)	111,1 (1,9)
LAB.NR. 4 -		137 (5,8)		73,3 (5,8)		70,0 (0,0)
PRÆSTATIONSPRØVNING, REFERENCELABORATORIER O. LIGN.:						
LAB.NR. 1 ICP-MS	134 (1,0)	108 (1,9)	9,7 (0,8)	17,8 (0,2)	24,2 (0,5)	40,0 (0,9)
LAB.NR. 2 ICP-MS	157 (2,0)	127 (0,8)	10,1 (1,0)	20,4 (0,5)	26,0 (0,8)	44,4 (0,8)
LAB.NR. 3 DIN 38405-D17	150 (0,0)	122 (2,0)	52,9 (2,0)	63,8 (3,6)	87,9 (3,6)	111,4 (4,0)
LAB.NR. 3 ETAAS	150 (7,9)	129 (2,6)	13,4 (2,8)	19,0 (2,7)	30,4 (1,1)	41,0 (0,6)
GENNEMSNIT STANDARDAFVIGELSE	148 9,5	121 9,5				
PRÆSTATIONSPRØVNING, ALLE LABORATORIER, MEDIAN	150	123	26,0	34,1	45,8	57,0
NOMINEL VERDI	150	125				

Sætlige resultater fra for-interkalibrering og fra alle laboratorier for præstationsprøvnigen indicerer, at resultaterne for de naturlige prøver er metodeafhængige. Laboratorier, der anvender ICP-MS og ICP-AES (metode 52 og 50) samt ETAAS (AAS med grafitovn) får systematisk lavere resultater end de laboratorier, der anvender azomethin-H metoden, DIN 38405 - D17 (metode 70).

TABEL 4.8

OVERSICHT - CHROM ($\mu\text{g/l}$)

	SYNTETISK PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR	
	S	W	T	Z	U	X
TILSAT (BEREGNET)	1,13	0,938	0,750	0,750	0,625	0,438
SPLIT (BEREGNET)	0,187			0,000	0,187	
INITIAL-NIVEAU	<0,04	<0,04			<0,04	<0,04
FOR-INTERKALIBRERINGEN:						
LAB.NR. 1		0,94 (0,06)		1,16 (0,06)		1,65 (0,10)
LAB.NR. 2		0,99 (0,05)		1,07 (0,05)		1,06 (0,10)
LAB.NR. 3	1,12 (0,01)	0,93 (0,01)	0,73 (0,01)	0,74 (0,01)	0,59 (0,00)	0,40 (0,00)
PRÆSTATIONSPRØVNING, REFERENCELABORATORIER O. LIGN.:						
*LAB.NR. 1	1,17 (0,03)	0,83 (0,06)	1,69 (0,02)	1,54 (0,07)	3,85 (0,07)	3,09 (0,10)
#LAB.NR. 2	1,23 (0,00)	0,97 (0,01)	0,93 (0,03)	0,92 (0,04)	1,06 (0,04)	0,84 (0,01)
LAB.NR. 3	1,16 (0,02)	0,93 (0,01)	0,73 (0,01)	0,75 (0,01)	0,61 (0,00)	0,40 (0,01)
HOMOGENITETSTEST/ STABILITETSUNDERSØGELSE	1,13 (0,07)	0,91 (0,06)	0,73 (0,03)	0,75 (0,03)	0,61 (0,04)	0,40 (0,04)
PRÆSTATIONSPRØVNING, ALLE LABORATORIER, MEDIAN	1,17	0,95	0,77	0,76	0,63	0,46
NOMINEL VERDI	1,13	0,94	0,74	0,74	0,60	0,41

* : Laboratorium 1 har ikke genfundet samme indhold i samme prøver ved for-interkalibreringen og i præstationsprøvnigen. Laboratoriets resultater er derfor ikke medtaget ved vurderingen af den nominelle værdi.

: Laboratorium 2 angiver, at resultaterne kan være behæftet med interferensfejl på de naturlige prøver. Laboratoriets resultater er derfor ikke medtaget ved vurderingen af de nominelle værdier.

TABEL 4.9

OVERSIGT - KOBBER ($\mu\text{g/l}$)

	SYNTEISK PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR	
	S	W	T	Z	U	X
TILSAT (BEREGNET)	1,125	1,375	0,938	0,938	0,625	0,375
SPLIT (BEREGNET)		0,250		0,000	0,250	
INITIAL-NIVEAU	0,3	0,3			0,1	0,1
FOR-INTERKALIBRERENGEN:						
*LAB.NR. 1		1,48 (0,04)		1,07 (0,07)		0,52 (0,07)
#LAB.NR. 2		1,62 (0,04)		1,25 (0,02)		0,74 (0,09)
LAB.NR. 3	1,40 (0,01)	1,64 (0,01)	1,09 (0,00)	1,19 (0,01)	0,81 (0,01)	0,51 (0,01)
PRESTATIONSPRØVNINGEN, REFERENCELABORATORIER O. LIGN.:						
*LAB.NR. 1	1,35 (0,01)	1,38 (0,04)	1,09 (0,03)	1,10 (0,01)	1,06 (0,04)	0,81 (0,01)
#LAB.NR. 2	1,31 (0,04)	1,59 (0,01)	1,02 (0,04)	1,17 (0,03)	0,93 (0,01)	0,70 (0,02)
LAB.NR. 3	1,33 (0,01)	1,65 (0,01)	1,01 (0,00)	1,17 (0,02)	0,80 (0,00)	0,53 (0,01)
HOMOGENITETSTEST/ STABILITETSUNDERSØGELSE	1,35 (0,03)	1,59 (0,06)	0,99 (0,04)	1,16 (0,04)	0,78 (0,04)	0,48 (0,15)
PRESTATIONSPRØVNING, ALLE LABORATORIER, MEDIAN	1,27	1,48	0,91	1,05	0,68	0,55
NOMINEL VERDI	1,35	1,60	1,00	1,16	0,77	0,52

* : Laboratorium 1 har ikke genfundet samme indhold i samme prøver ved for-interkalibreringen og i præstationsprøvnigen. Laboratoriets resultater er derfor ikke medtaget i vurderingen af de nominelle værdier.

: Laboratorium 2 angiver, at resultaterne for de naturlige prøver kan være behaftet med interferensfejl. Laboratoriets resultater er derfor ikke medtaget i vurderingen af de nominelle værdier.

TABEL 4.10 OVERSIGT - SELEN ($\mu\text{g/l}$)

	SYNTEISK PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR	
	S	W	T	Z	U	X
TILSAT (BEREGNET)	1,375	1,375	1,063	0,813	0,563	0,375
SPLIT (BEREGNET)		0,000	0,250		0,188	
INITIAL-NIVEAU	< 0,1	< 0,1			< 0,1	< 0,1
FOR-INTERKALIBRERENGEN:						
*LAB.NR. 1		1,55 (0,12)		1,58 (0,04)		1,29 (0,15)
LAB.NR. 3	1,35 (0,02)	1,37 (0,03)	1,08 (0,03)	0,84 (0,02)	0,47 (0,05)	0,33 (0,01)
PRESTATIONSPRØVNING, REFERENCELABORATORIER O. LIGN.:						
*LAB.NR. 1	1,44 (0,04)	1,32 (0,22)	1,28 (0,24)	0,82 (0,03)	1,08 (0,15)	0,87 (0,02)
LAB.NR. 3	1,33 (0,06)	1,32 (0,04)	1,05 (0,06)	0,78 (0,01)	0,58 (0,02)	0,41 (0,01)
PRESTATIONSPRØVNING, ALLE LABORATORIER, MEDIAN	1,40	1,41	1,01	0,76	0,54	0,37
NOMINEL VERDI	1,38	1,38	1,04	0,79	0,59	0,40

* : Laboratorium 1 har anvendt ICP-MS ved udførelsen af analysen. Bestanddele i såvel vand som plasma kan give anledning til en betydelig interferens for Se. Laboratoriets resultater anvendes derfor ikke ved fastsættelse af den nominelle værdi.

TABEL 4.11

OVERSICHT - VANADIUM ($\mu\text{g/l}$)

	SYNTEISK PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR	
	S	W	T	Z	U	X
TILSAT (BEREGNET)	3,750	1,625	7,50	6,25	2,50	3,75
SPLIT (BEREGNET)	2,125		1,25			1,25
INITIAL-NIVEAU	< 0,2	< 0,2			< 0,2	< 0,2
FOR-INTERKALIBRERINGEN:						
LAB.NR. 1		1,71 (0,04)		6,77 (0,13)		4,24 (0,10)
LAB.NR. 2		1,69 (0,05)		6,74 (0,06)		4,43 (0,11)
LAB.NR. 3	3,79 (0,09)	1,65 (0,02)	8,41 (0,22)	7,04 (0,15)	3,12 (0,04)	4,62 (0,10)
PRESTATIONSPRØVNING, REFERENCELABORATORIER O. LIGN.:						
LAB.NR. 1	3,97 (0,02)	1,69 (0,01)	8,63 (0,04)	6,90 (0,08)	3,14 (0,10)	4,60 (0,00)
LAB.NR. 2	3,75 (0,04)	1,63 (0,00)	8,14 (0,03)	6,61 (0,12)	2,88 (0,06)	4,37 (0,13)
LAB.NR. 3	3,64 (0,04)	1,43 (0,03)	7,49 (0,04)	6,39 (0,05)	2,45 (0,04)	3,84 (0,02)
GENNEMSNIT STANDARDAFVIGELSE	3,79 0,15	1,58 0,12	8,09 0,50	6,63 0,24	2,82 0,31	4,27 0,35
PRESTATIONSPRØVNING, ALLE LABORATORIER, MEDIAN	3,70	1,60	7,69	6,45	2,80	4,27
NOMINEL VERDI	3,75	1,63	7,99	6,74	2,92	4,17

TABEL 4.12

OVERSICHT - ZINK ($\mu\text{g/l}$)

	SYNTEISK PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR		NATURLIGT PRØVEPAR	
	S	W	T	Z	U	X
TILSAT (BEREGNET)	5,000	4,375	1,625	2,500	2,500	2,500
SPLIT (BEREGNET)	0,625			0,875		0,000
INITIAL-NIVEAU	0,4	0,4			0,7	0,7
FOR-INTERKALIBRERING						
LAB.NR. 1		4,23 (0,05)		3,23 (0,06)		3,72 (0,02)
LAB.NR. 2		5,36 (0,25)		3,81 (0,45)		3,42 (0,47)
LAB.NR. 3	5,67 (0,02)	4,61 (0,05)	1,87 (0,07)	2,89 (0,03)	2,95 (0,03)	2,99 (0,05)
PRESTATIONSPRØVNING, REFERENCELABORATORIER O. LIGN.:						
LAB.NR. 1	4,82 (0,43)	4,29 (0,06)	1,93 (0,03)	3,12 (0,12)	3,23 (0,10)	3,27 (0,17)
LAB.NR. 2	5,97 (0,05)	5,60 (0,32)	2,22 (0,10)	3,30 (0,33)	3,32 (0,37)	3,18 (0,11)
LAB.NR. 3	5,42 (0,05)	4,57 (0,07)	1,76 (0,03)	2,79 (0,04)	3,07 (0,02)	3,12 (0,03)
GENNEMSNIT STANDARDAFVIGELSE	5,40 0,54	4,82 0,62	1,98 0,20	3,04 0,26	3,21 0,22	3,19 0,12
PRESTATIONSPRØVNING, ALLE LABORATORIER, MEDIAN	4,82	4,25	1,83	2,77	2,95	2,93
NOMINEL VERDI	5,42	4,80	2,07	2,95	3,20	3,20

5. RESULTATER

Analyseresultaterne blev sendt til VKI, således at de sidste resultater var poststempelt 21. januar 1993.

De anvendte analysemetoder er anført i bilag 4. Laboratoriernes bemærkninger, samt laboratoriernes opgivne analysedetektionsgrænser er anført i bilag 5.

Laboratoriernes analyseresultaterne for de enkelte variabler findes i det følgende sammen med Youden plots for hvert prøvepar. Der er anført de afrapporterede analysedata, hvoraf det fremgår hvilke prøvepar, der er forhåndsudelukkede.

I tabel 5.0.1 er der en oversigt over Cochran og Grubbs outliers for samtlige analysevariabler opdelt på prøvepar og laboratorier. Outliers er ligeledes markeret i de aktuelle Youden plots.

Da matrix for de tre prøvepar for samtlige variabler ikke er sammenlignelige, er der ikke gennemført regressionsanalyse.

I bilag 6 er der anført en symbolforklaring.

Tabel 5.0.1 OVERSIGT OVER OUTLIERS FRA HENHOLDSVIS COCHRAN OG GRUBBS TESTS FOR SAMTLIGE ANALYSEVARIABLER OPDELT PÅ LABORATORIER OG PRØVEPAR

VARI- ABEL	AOX			NVOC			VOX			CN			Ba			Pb		
	HL	GI	JK	HL	GI	JK	AB	CD	EF	MO	NP	QR	SW	TZ	UX	SW	TZ	UX
PRØVE- PAR																		
LABORA- TORIUM																		
1																		
2														UC				
3																	UG	
4																		
5																		
6														UG	UG			
7																		
8							UG			UC								
9																		
10																		
11																UC	UC	UC
12																		
13																UC		
14		UC																UC
15																		
16																		
17																		
18																		
19																		
20																		
21																		
22																		

Tabel 5.0.1
(fortsat)

OVERSIGT OVER OUTLIERS FRA HENHOLDSVIS COCHRAN OG GRUBBS TESTS FOR SAMTLIGE ANALYSEVARIABLER OPDELT PÅ LABORATORIER OG PRØVEPAR

VARI- ABEL	B			Cr			Cu			Se			V			Zn			
	SW	TZ	UX	SW	TZ	UX	SW	TZ	UX	SW	TZ	UX	SW	TZ	UX	SW	TZ	UX	
PRØVE- PAR																			
LABORA- TORIUM																			
1																			
2																			
3																			
4																			
5																		UG	
6		UC															UG		
7																			
8																			
9																			
10																			
11																			
12																			
13																			
14						UG											UG		
15																			
16																			
17																			
18																			
19																			
20																			
21																			
22																			

5.1 ADSORBERBART ORGANISK HALOGEN, AOX

Laboratoriernes analyseresultater fremgår af tabel 5.1.2 og findes afbildet i efterfølgende Youden plots.

De statistiske parametre er vist i tabel 5.1.1 sammen med resultaterne fra tidligere præstationsprøvninger.

PRØVETYPE	AOX ($\mu\text{g/l Cl}$)										
	T	N	m	Sr	SL	SR	CVr	CVL	CVR	REF	
Syntetisk prøve	.	4	10.5	1.26	1.53	1.98	12.0	14.5	18.8	8939	
	.	3	0.71	0.44	0.54	0.70	62.0	76.1	98.1	8939	
	.	4	6.46	1.45	0.77	1.64	22.5	11.9	25.4	8939	
		4.37	6	3.60	0.64	1.89	2.00	14.7	43.2	45.7	92SI
Grundvand	.	4	17.4	1.94	1.03	2.20	11.2	5.9	12.6	8939	
	.	3	6.35	0.97	1.89	2.12	15.3	29.8	33.5	8939	
		15.36	6	14.1	1.16	3.91	4.08	7.5	25.4	26.6	92SI
		6.89	7	6.85	0.99	2.10	2.32	14.4	30.5	33.7	92SI

Tabel 5.1.1 Oversigt over de hidtil gennemførte præstationsprøvninger - AOX i grundvand.

Kun 6 - 7 laboratorier resterer efter udelukkelse. De opnåede resultater tyder ikke på en generel bedring af analysekvaliteten i forhold til præstationsprøvningen i 1989, hvor der dog kun indgår resultater fra 3 - 4 laboratorier i de statistiske beregninger.

Ved en variansanalyse har det vist sig, at variansen i hver af de to dele af et prøvepar kan anses for ens for alle tre prøvepar, og standardafvigelsen mellem laboratorierne er som forventeligt signifikant større end standardafvigelsen inden for et laboratorium.

For alle tre prøvepar er det fundet, at den gennemsnitlige differens efter korrektion for splitværdien ikke afviger signifikant fra nul. Dette stemmer overens med, at standardafvigelsen hidhørende fra de to prøver i et prøvepar ikke er signifikant større end standardafvigelsen inden for laboratorierne.

Laboratoriernes middelværdier afviger ikke signifikant fra de nominelle værdier. Genfindingen for de tre prøvepar HL, GI, JK er henholdsvis 82, 92 samt 99 %.

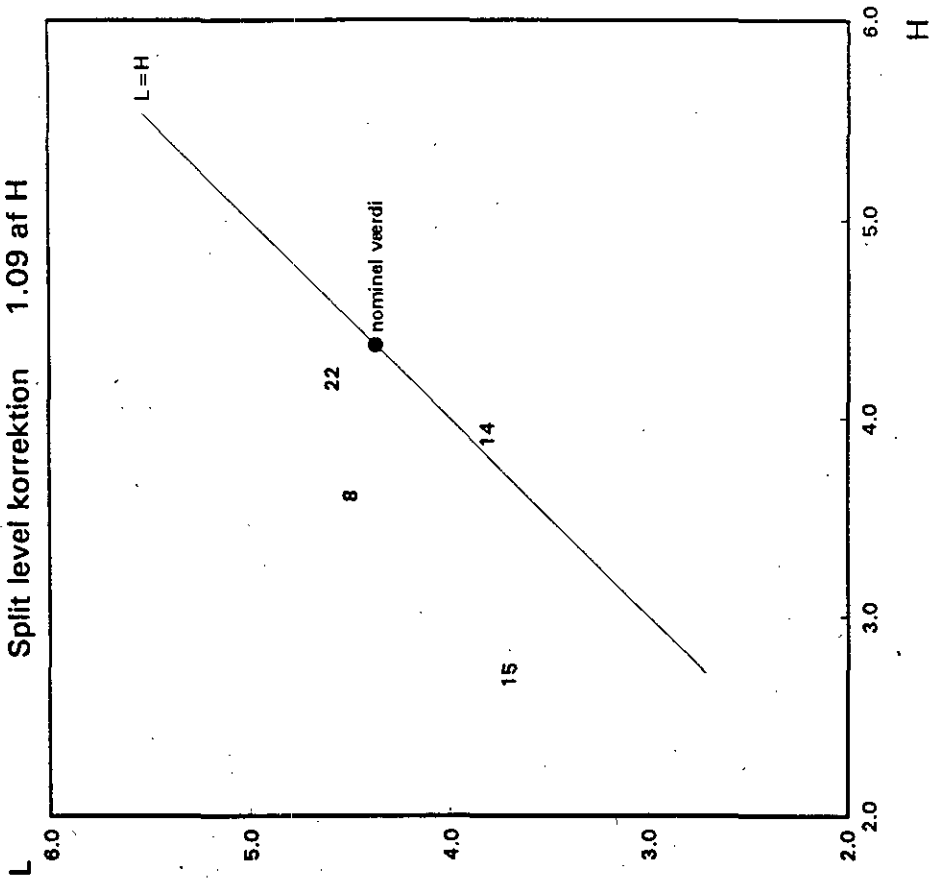
Tabel 5.1.1.2

AOX, µg/l Cl
 ISO5725, tabel A: Analyseresultater modtaget fra deltagende laboratorier:

Laboratorium	Prøvepar HL		Prøvepar GI		Prøvepar JK		Metode
	Nominal værdi µg/l Cl	5.46 4.37	Nominal værdi µg/l Cl	17.55 15.36	Nominal værdi µg/l Cl	7.98 6.89	
1	-	-	-	-	-	-	1
2	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-
8	4.7	4.5	16.4	14.6	7.6	7.4	1
10	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	-	-	-	-	-
12	7.55	5.49	19.05	17.11	10.51	8.70	1
13	-	-	-	-	-	-	-
14	5.01	3.81	38.6	16.3	7.00	5.80	1
15	3.8	3.7	14.6	15.5	7.1	8.0	1
16	7.1	-	19.5	17.4	11.3	8.7	2
17	0.4	0.9	6.9	8.1	4.9	1.7	2
18	-	-	-	-	-	-	-
19	-	-	-	-	-	-	-
20	-	-	-	-	-	-	-
21	-	-	-	-	-	-	-
22	5.29	4.59	17.7	15.2	8.30	6.56	1

Youden plot, AOX, µg/l Cl prøvepar HL

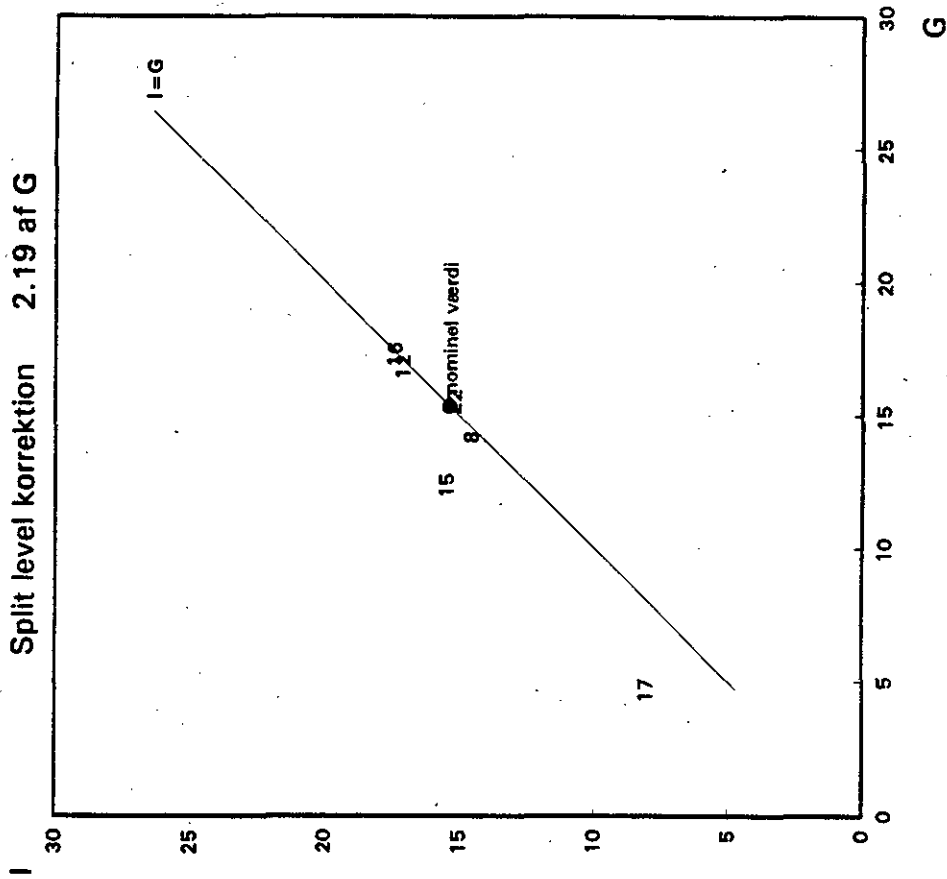
Split level korrektion 1.09 af H

Laboratorier udenfor det afbildede område:
 12 17

Youden plot, AOX, µg/l CI prøvepar GI

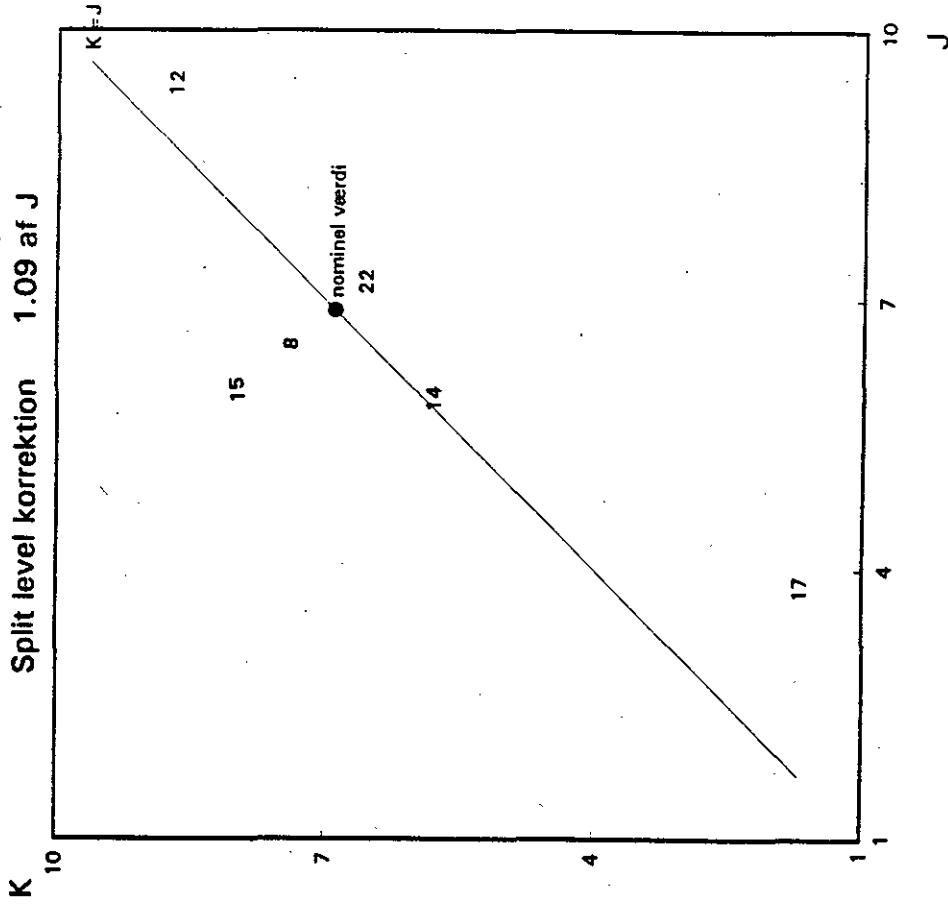
Split level korrektion 2.19 af G

Laboratorier udenfor det afbildede område:
14

Youden plot, AOX, µg/l CI prøvepar JK

Split level korrektion 1.09 af J

Laboratorier udenfor det afbildede område:
16

5.2 IKKE-FLYGTIGT ORGANISK KULSTOF, NVOC

Laboratoriernes analyseresultater fremgår af tabel 5.2.2 og findes afbildet i efterfølgende Youden plots.

De statistiske parametre er vist i tabel 5.2.1 sammen med resultaterne fra præstationsprøvning i 1989.

PRØVETYPE	NVOC (mg/l C)										
	T	N	m	Sr	SL	SR	CVR	CVL	CVR	REF	
Syntetisk prøve	.	12	0.62	0.04	0.33	0.33	6.5	53.6	53.6	8939	
	.	16	0.49	0.04	0.24	0.24	8.2	49.0	49.0	8939	
	.	17	4.86	0.07	0.44	0.45	1.5	9.05	9.2	8939	
		1.89	13	2.06	0.11	0.13	0.17	5.6	6.88	8.7	92SI
Grundvand	.	16	2.92	0.09	0.44	0.45	3.0	15.1	15.4	8939	
	.	16	3.23	0.08	0.45	0.46	2.5	13.9	14.2	8939	
		1.02	14	1.24	0.09	0.13	0.16	8.8	13.1	15.8	92SI
		1.65	14	1.88	0.03	0.19	0.19	2.0	11.4	11.6	92SI

Tabel 5.2.1 Oversigt over de hidtil gennemførte præstationsprøvninger - NVOC i grundvand.

Der kan ikke konstateres væsentlige ændringer af de opnåede variationer inden for og mellem laboratorierne siden sidste præstationsprøvning vurderet ud fra variationskoefficienter på prøver med sammenlignelige koncentrationer.

Ved en variansanalyse har det vist sig, at variansen i hver af de to dele af et prøvepar kan anses for ens for alle tre prøvepar, og standardafvigelsen mellem laboratorierne er som forventeligt signifikant større end standardafvigelsen inden for et laboratorium.

For alle tre prøvepar er det fundet, at den gennemsnitlige differens efter korrektion for splitværdien ikke afviger signifikant fra nul. Dette stemmer overens med, at standardafvigelsen hidhørende fra de to prøver i et prøvepar ikke er signifikant større end standardafvigelsen inden for laboratorierne.

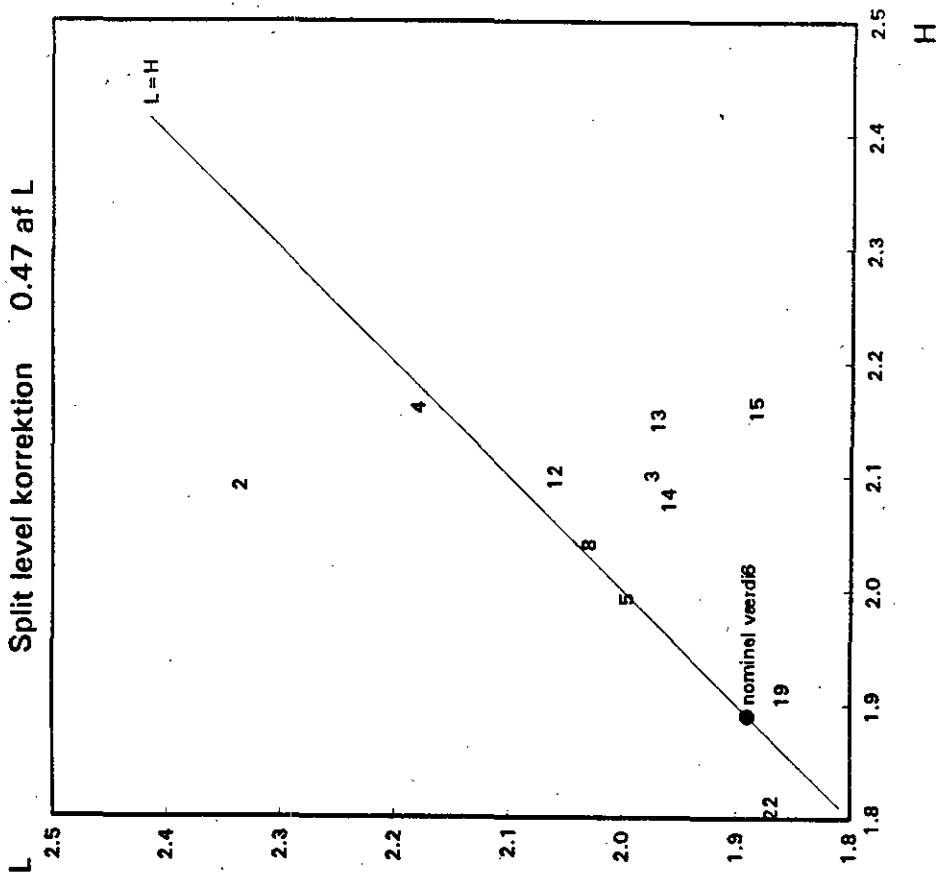
Laboratoriernes middelværdier afviger signifikant fra de nominelle værdier for alle tre prøvepar (99 % niveau for prøvepar HL og 99,9 % niveau for prøvepar GI og JK). Genfindingen for de tre prøvepar HL, GI, JK er henholdsvis 109, 122 samt 114 %. Referencelaboratorierne genfinder den tilsatte mængde NVOC i de syntetiske prøver H og L.

Tabel 5.2.2.2

NVOC, mg/l C
 ISO5725, tabel A: Analyseresultater modtaget fra deltagende laboratorier:

Laboratorium	Prøvepar HL		Prøvepar GI		Prøvepar JK		Me- tode
	Nominal værdi mg/l C		Nominal værdi mg/l C		Nominal værdi mg/l C		
1	1.89	2.36	1.02	1.11	1.84	1.65	
2	2.091	2.806	1.313	1.327	2.101	1.904	
3	2.101	2.445	1.269	1.588	2.028	1.803	1
4	2.16	2.65	1.36	1.51	2.12	1.99	1
5	1.993	2.467	1.166	1.319	2.051	1.856	1
6	2.02	2.36	1.27	1.26	2.12	1.87	3
7	-	-	-	-	-	-	-
8	2.04	2.50	1.27	1.29	2.33	2.15	1
10	2.3	3.0	1.6	1.5	2.5	2.3	1
11	-	-	-	-	-	-	-
12	2.10	2.53	1.28	1.30	2.17	1.95	1
13	2.15	2.44	1.34	1.37	2.00	1.81	3
14	2.08	2.43	1.31	1.36	2.10	1.95	1
15	2.161	2.354	1.427	1.230	1.951	1.793	1
16	1.89	-	1.05	1.07	1.86	1.59	1
17	2.1	2.9	1.4	1.5	2.3	2.2	U
18	1.6	2.2	1.0	1.0	1.7	1.4	U
19	1.91	2.33	1.01	1.16	1.95	1.73	1
20	-	-	-	-	-	-	-
21	-	-	-	-	-	-	-
22	1.81	2.34	0.93	1.11	1.81	1.51	1

Youden plot, NVOC, mg/l C prøvepar HL
 Split level korrektion 0.47 af L

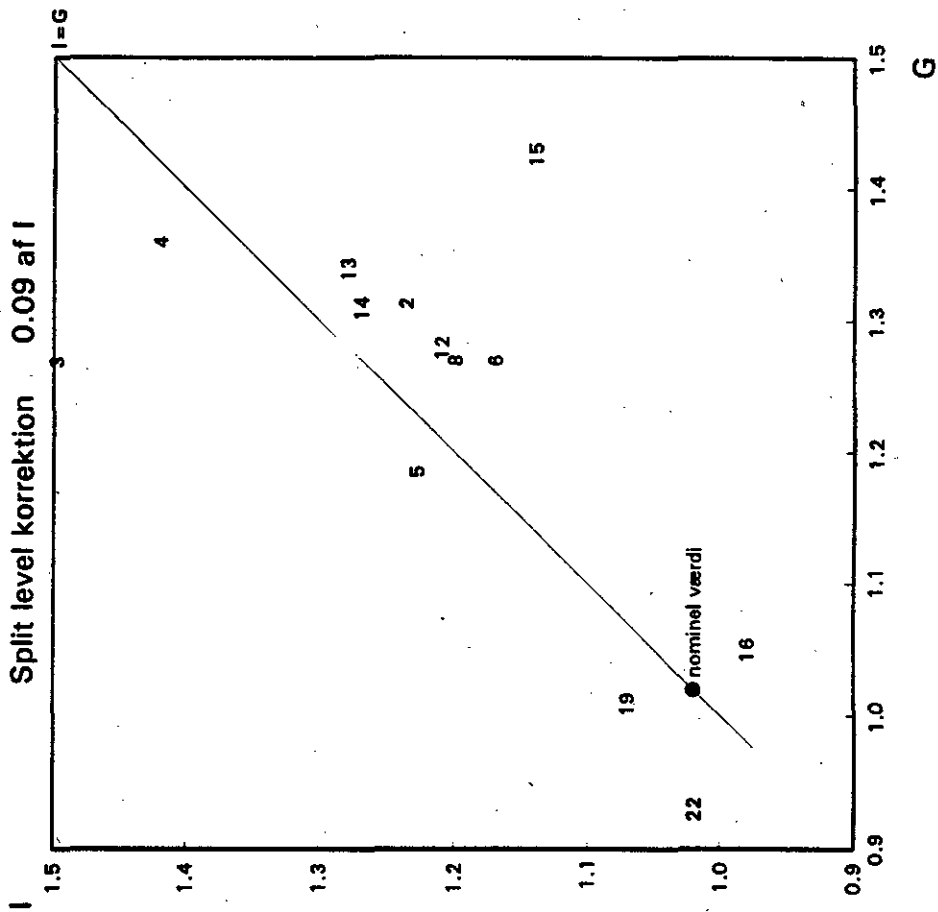

Laboratorier udenfor det afbildede område:

10

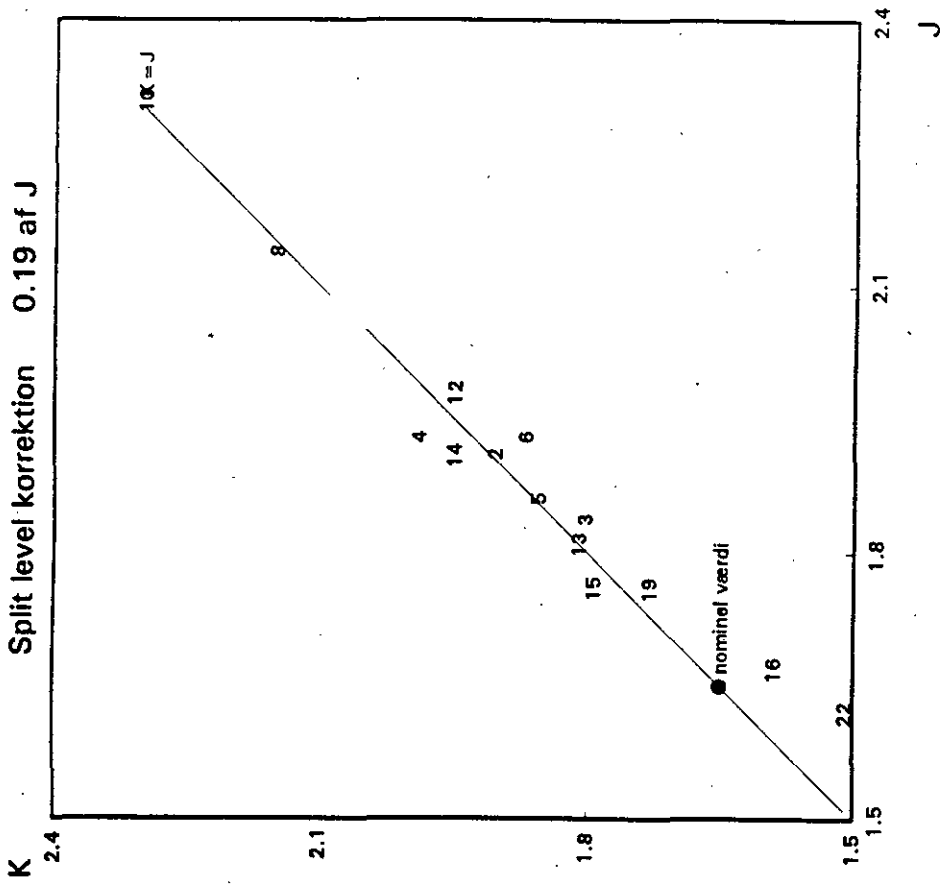
Youden plot, NVOC, mg/l C prøvepar GI

Split level korrektion 0.09 af I

Youden plot, NVOC, mg/l C prøvepar JK

Split level korrektion 0.19 af J

Laboratorier udenfor det afbildede område:

10

5.3 FLYGTIGT ORGANISK HALOGEN, VOX

Laboratoriernes analyseresultater fremgår af tabel 5.3.2 og findes afbildet i efterfølgende Youden plots.

De statistiske parametre fra denne præstationsprøvning er vist i tabel 5.3.1.

PRØVETYPE	VOX (µg/l Cl)									
	T	N	m	Sr	SL	SR	CVr	CVL	CVR	REF
Syntetisk prøve	3.60	4	2.88	0.68	0.00	0.68	18.8	0.0	18.8	92SI
Grundvand	1.11	5	0.82	0.30	0.51	0.59	27.0	45.9	53.1	92SI
	5.20	5	5.20	0.070	1.08	1.08	1.3	20.8	20.8	92SI

Tabel 5.3.1 Oversigt over den hidtil gennemførte præstationsprøvning - VOX i grundvand.

Det kan ikke vurderes, om der er sket ændringer af analysekvaliteten siden præstationsprøvningen i 1989, da kun et laboratorium afleverede resultater dengang.

Ved en variansanalyse har det vist sig, at variansen i hver af de to dele af et prøvepar kan anses for ens for alle tre prøvepar. Standardafvigelsen mellem laboratorierne er signifikant større end standardafvigelsen inden for et laboratorium for prøveparrene CD og EF, men ikke for prøveparret AB.

For alle tre prøvepar er det fundet, at den gennemsnitlige differens efter korrektion for splitværdien ikke afviger signifikant fra nul. Dette stemmer overens med, at standardafvigelsen hidhørende fra de to prøver i et prøvepar ikke er signifikant større end standardafvigelsen inden for laboratorierne.

Laboratoriernes middelværdi afviger signifikant fra den nominelle værdi for det syntetiske prøvepar AB (95 % niveau). For de øvrige prøver afviger laboratoriernes middelværdier ikke signifikant fra de nominelle værdier. Genfindingen for de tre prøvepar AB, CD, EF er henholdsvis 80, 73 samt 100 %. Afvigelsen skyldes imidlertid i al væsentlighed resultater fra et enkelt laboratorium og er derfor næppe af betydning.

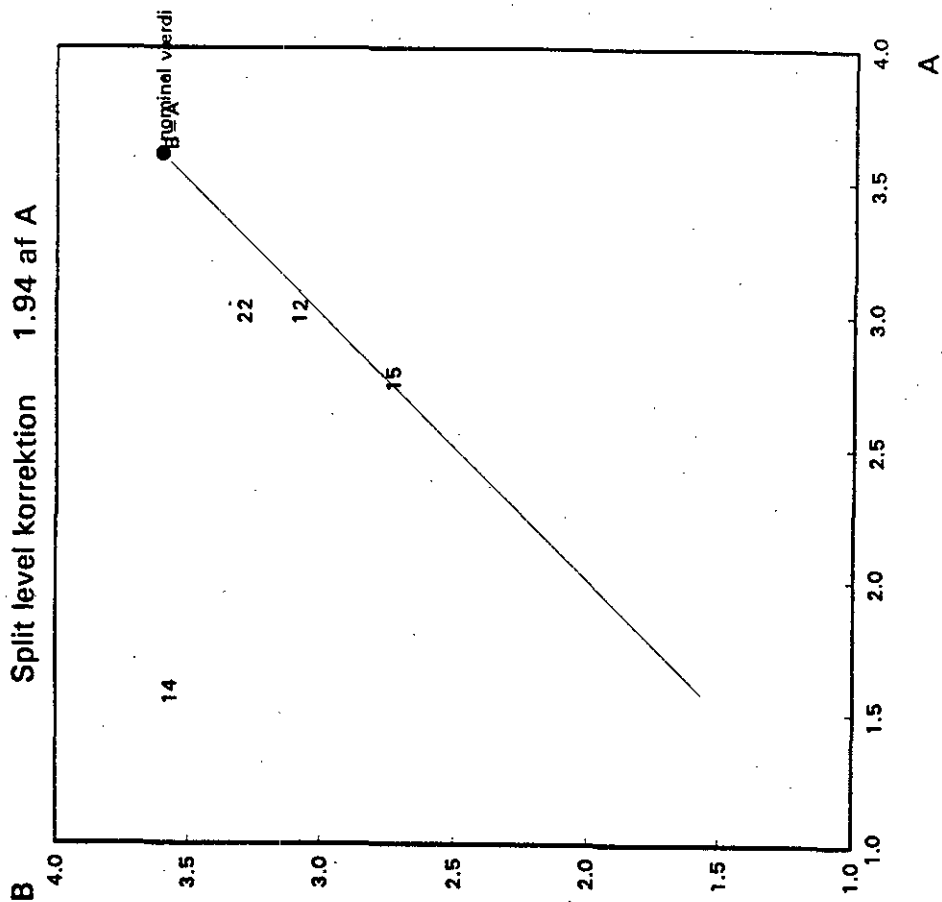
Tabel 5.3.2

VOX, µg/l Cl.
ISO5725, tabel A: Analyseresultater modtaget fra deltagende laboratorier:

Laboratorium	Prøvepar AB		Prøvepar CD		Prøvepar EF		Me- tode
	Nominal værdi µg/l Cl	5.54 3.60	Nominal værdi µg/l Cl	1.11 2.22	Nominal værdi µg/l Cl	5.20 5.20	
1	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-
8	0.62	0.47	0.50	0.51	5.41	5.56	2
10	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	-	-	-	-	-
12	4.95	3.08	1.27	2.28	4.40	4.30	1
13	-	-	-	-	-	-	-
14	3.51	3.57	1.01	2.02	6.90	6.84	1
15	4.70	2.73	0.85	1.53	4.15	4.18	3
16	-	-	-	-	-	-	-
17	2.82	1.36 U	0.32	2.40 U	2.95	2.37 U	2
18	-	-	-	-	-	-	-
19	-	-	-	-	-	-	-
20	-	-	-	-	-	-	-
21	-	-	-	-	-	-	-
22	4.95	3.29	1.40	2.33	5.12	5.18	1

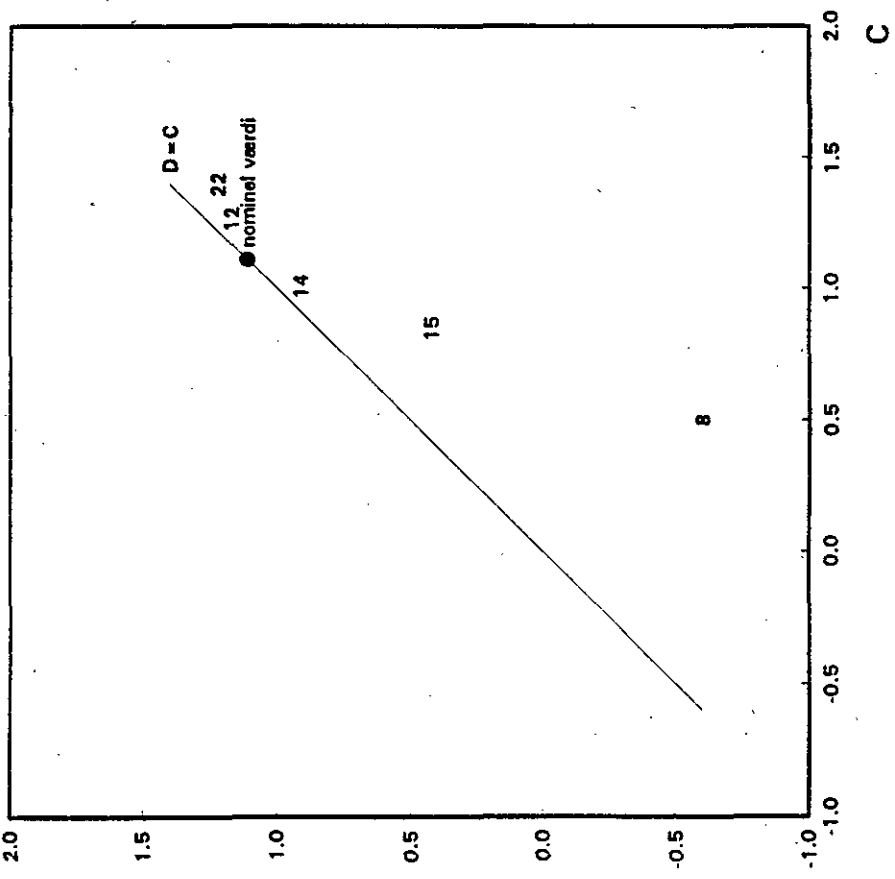
Youden plot, VOX, µg/l Cl prøvepar AB

Split level korrektion 1.94 af A

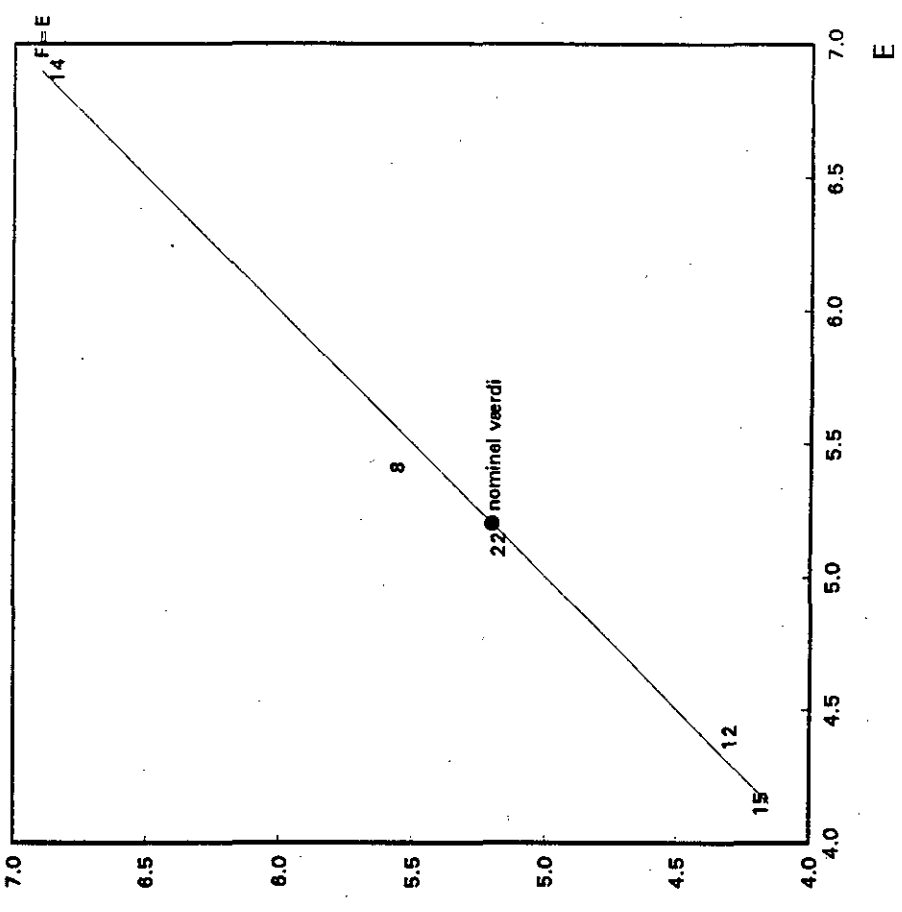

Laboratorier udenfor det afbildede område:

D Youden plot, VOX, $\mu\text{g/l}$ CI prøver CD
 Split level korrektion 1.11 af D

F Youden plot, VOX, $\mu\text{g/l}$ CI prøver EF
 Ingen split level korrektion

5.4 TOTAL CYANID

Laboratoriernes analyseresultater fremgår af tabel 5.4.2 og findes afbildet i efterfølgende Youden plots.

De statistiske parametre er vist i tabel 5.4.1 sammen med resultaterne fra præstationsprøvning i 1989.

PRØVETYPE	TOTAL CYANID (µg/l)									
	T	N	m	Sr	SL	SR	Cvr	CVL	CVR	REF
Syntetisk prøve	10	6	12	1	1	2	10	8	13	89SI
	40	9	34	4	6	7	10	19	21	89SI
	9.00	10	8.91	1.01	1.69	1.97	11.2	18.8	21.9	92SI
Grundvand	.	4	7	0.7	1.0	1.2	9	14	17	89SI
	.	2###	.	.	.	.	.	.	.	89SI
	7.67	12	7.61	1.96	3.90	4.37	25.5	50.8	56.9	92SI
	7.66	12	6.87	1.58	2.63	3.07	20.6	34.3	40.1	92SI

: 8 ud af 10 laboratorier angiver, at indholdet er lavere end deres analysedetektionsgrænse.

Tabel 5.4.1 Oversigt over de hidtil gennemførte præstationsprøvninger - total cyanid i grundvand.

De opnåede resultater tyder ikke på en generel bedring af analysekvaliteten i forhold til præstationsprøvningen i 1989. For de to naturlige prøvepar konstateres en stærkt øget variation inden for og mellem laboratorierne.

Ved en variansanalyse har det vist sig, at variansen i hver af de to dele af et prøvepar kan anses for ens for alle tre prøvepar, og standardafvigelsen mellem laboratorierne er som forventeligt signifikant større end standardafvigelsen inden for et laboratorium.

For det naturlige prøvepar NP er det fundet, at den gennemsnitlige differens efter korrektion for splitværdien afviger signifikant fra nul (95 % niveau). Dette stemmer overens med, at standardafvigelsen hidhørende fra de to prøver i et prøvepar er svagt signifikant større end standardafvigelsen inden for laboratorierne.

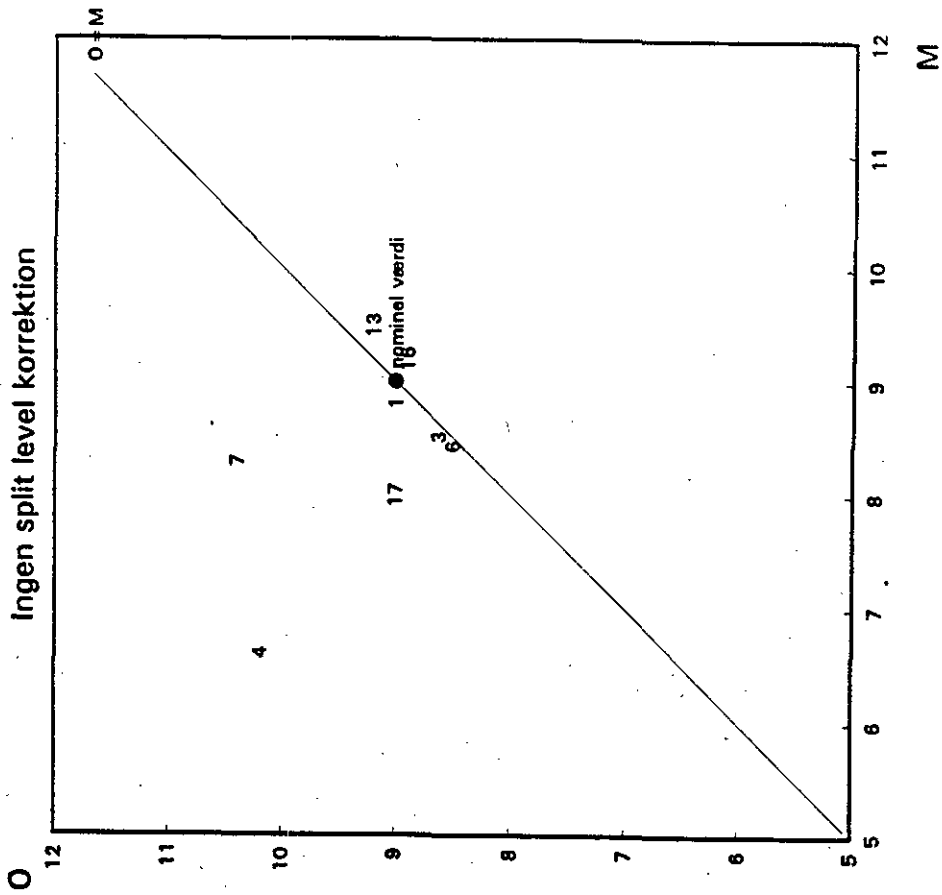
Laboratoriernes middelværdier afviger ikke signifikant fra de nominelle værdier. Genfindingen for de tre prøvepar MO, NP, QR er henholdsvis 99, 99 samt 90 %.

Tabel 5.4.2

Total Cyanid, µg/l CN
ISO5725, tabel A: Analyseresultater modtaget fra deltagende laboratorier:

Laboratorium	Prøvepar MO		Prøvepar NP		Prøvepar QR		Metode
	Nominal værdi µg/l CN	9.00	Nominal værdi µg/l CN	7.67 21.95	Nominal værdi µg/l CN	21.94 7.66	
1	8.8	9.0	8.0	21.7	24.0	7.5	41
2	-	-	-	-	-	-	-
3	8.51	8.63	7.98	22.3	21.6	7.91	41
4	6.6	10.2	7.8	15.4	17.3	2.7	11
5	-	-	-	-	-	-	-
6	8.43	8.51	7.60	22.82	19.34	7.62	41
7	8.3	10.4	7.8	21.9	19.6	6.6	51
8	3.84	12.6	9.20	21.4	21.9	1.96	34
10	7	6	6	12	12	5	11
11	-	-	-	-	-	-	-
12	12.5	13.6	19.5	29.4	27.3	12.3	12
13	9.5	9.2	8.3	23.3	22.7	8.1	41
14	6.2	4.7	2.1	9.2	16	2.0	41
15	-	-	-	-	-	-	-
16	9.2	8.9	7.7	21.8	21.8	8.3	11
17	8	9	8	21	20	8	72
18	7.7	8.4	6.2	17.7	18.4	6.2	U
19	-	-	-	-	-	-	-
20	-	-	-	-	-	-	-
21	-	-	-	-	-	-	-
22	-	9.6	8.4	21.5	23.9	7.7	12

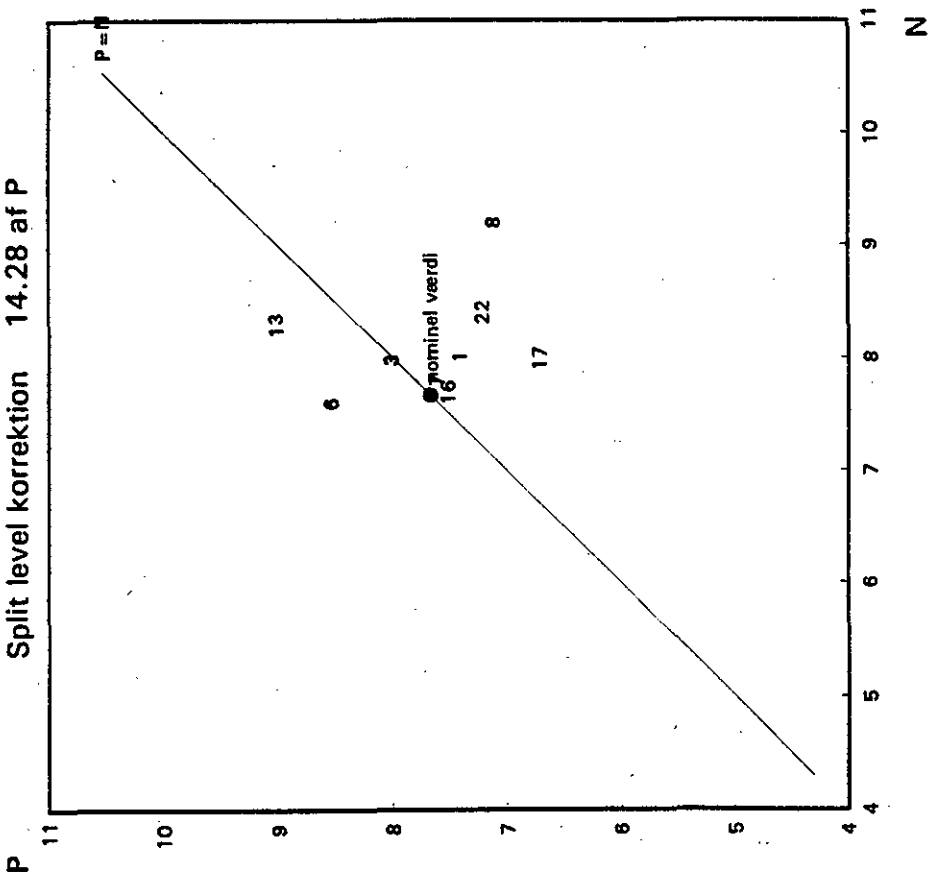
Youden plot, Total Cyanid, µg/l CN prøvepar MO
Ingen split level korrektion

Laboratorier udenfor det afbildede område:
8 12 14

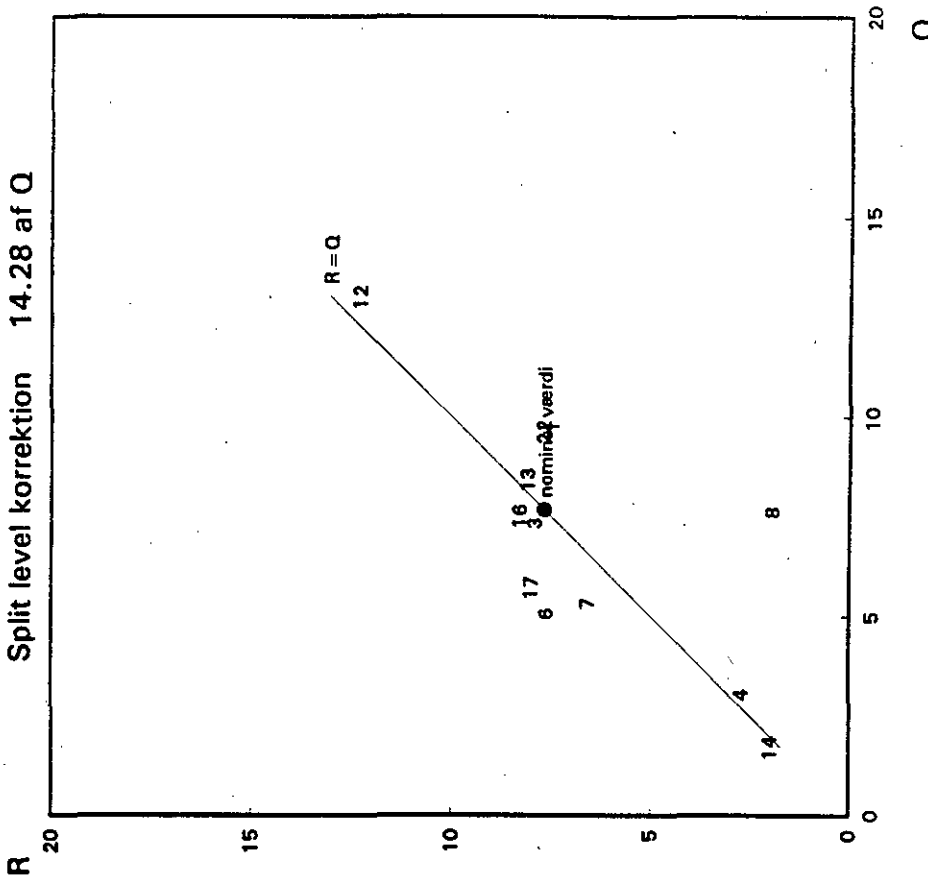
Youden plot, Total Cyanid, µg/l CN prøvepar NP

Split level korrektion 14.28 af P

Youden plot, Total Cyanid, µg/l CN prøvepar QR

Split level korrektion 14.28 af Q

Laboratorier udenfor det afbildede område:
4 12 14

5.5 BARIUM

Laboratoriernes analyseresultater fremgår af tabel 5.5.2 og findes afbildet i efterfølgende Youden plots.

De statistiske parametre er vist i tabel 5.5.1 sammen med resultaterne fra præstationsprøvning i 1989.

PRØVETYPE	BARIUM ($\mu\text{g/l}$)									
	T	N	m	Sr	SL	SR	CVr	CVL	CVR	REF
Syntetisk prøve	27.3	10	30.8	1.5	14.5	14.6	4.9	47	47	89SI
	114	11	136	8	51	51	5.7	37	38	89SI
	18.8	13	17.4	1.1	2.5	2.7	5.7	13.2	14.4	92SI
Grundvand	.	11	101	8	48	49	8.0	48	49	89SI
	.	10	37	2	21	21	6.3	57	57	89SI
	11.9	11	12.2	0.5	1.3	1.4	4.4	10.8	11.7	92SI
	36.5	12	38.4	2.4	5.7	6.2	6.6	15.7	17.0	92SI

Tabel 5.5.1 Oversigt over de hidtil gennemførte præstationsprøvninger - barium i grundvand.

Der kan konstateres en forbedring af den opnåede variation mellem laboratorierne for alle prøver siden præstationsprøvningen i 1989, vurderet på prøver med sammenlignelige koncentrationer.

Ved en variansanalyse har det vist sig, at variansen i hver af de to dele af et prøvepar kan anses for ens for alle tre prøvepar, og standardafvigelsen mellem laboratorierne er som forventeligt signifikant større end standardafvigelsen inden for et laboratorium.

For alle tre prøvepar er det fundet, at den gennemsnitlige differens efter korrektion for splitværdien ikke afviger signifikant fra nul. Dette stemmer overens med, at standardafvigelsen hidhørende fra de to prøver i et prøvepar ikke er signifikant større end standardafvigelsen inden for laboratorierne.

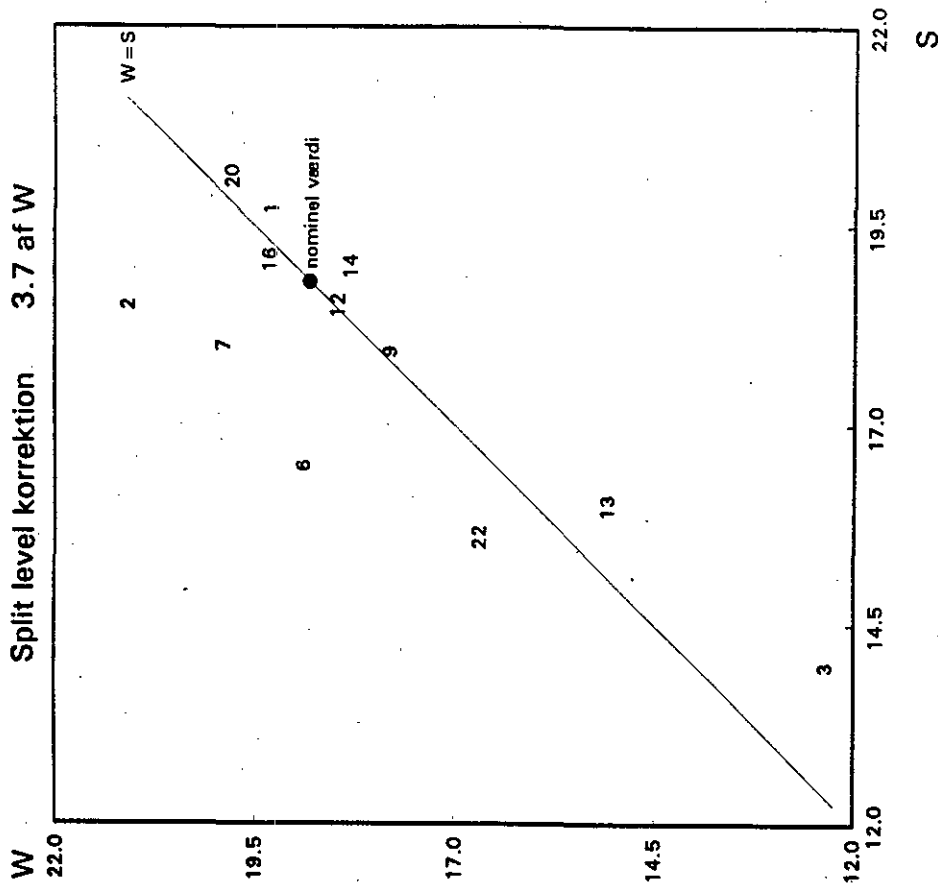
Laboratoriernes middelværdier afviger ikke signifikant fra de nominelle værdier. Genfindingen for de tre prøvepar SW, TZ, UX er henholdsvis 93, 102 samt 105 %.

Tabel 5.5.2

Barium, µg/l
ISO5725, tabel A: Analyseresultater modtaget fra deltagende laboratorier:

Laboratorium	Prøvepar SU		Prøvepar TZ		Prøvepar UX		Methode
	Nominal værdi µg/l	18.8	Nominal værdi µg/l	11.9	Nominal værdi µg/l	46.5	
1	19.7	23.0	13.2	12.8	45.5	40.2	111
2	18.5	24.8	8.6	12.5	43.4	36.1	131
3	13.97	16.06	14.85	13.81	55.07	40.79	111
4	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-
6	16.5	22.6	25.2	24.1	93.0	76.6	131
7	18.0	23.6	14.1	15.1	68.1	49.3	135
8	12.93	14.14	13.40	11.65	47.55	38.09	111
9	17.92	21.51	10.92	10.88	42.83	32.71	501
11	-	-	-	-	-	-	-
12	18.51	22.16	11.06	11.15	43.67	33.52	501
13	16.0	18.8	11.0	10.5	55.5	42.4	111
14	19	22	11	11	44	33	501
15	-	-	-	-	-	-	-
16	19.08	23.02	11.78	11.82	47.44	36.50	521
17	23	24	12	12	48	37	U
18	20	22	12	11	47	35	U
19	-	-	-	-	-	-	-
20	20.12	23.50	12.27	12.30	47.53	37.39	521
21	19	20	11	12	40	34	U
22	15.6	20.4	11.3	11.9	45.2	34.7	121

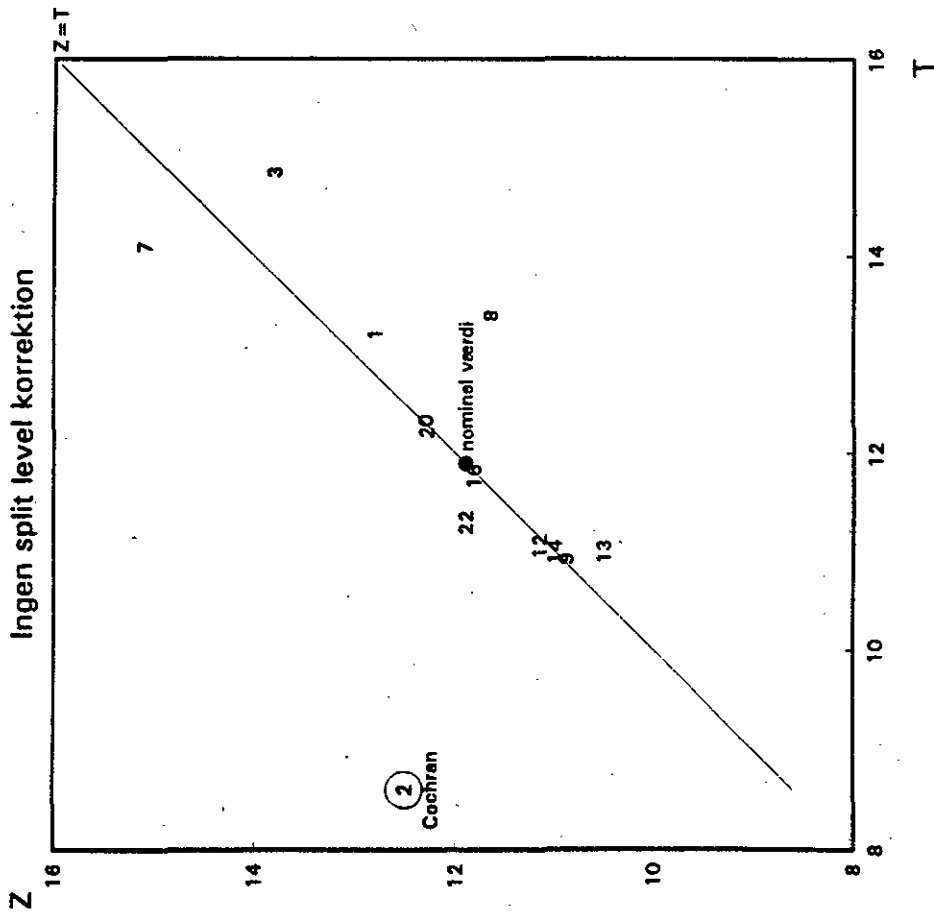
Youden plot, Barium, µg/l prøvepar SW
Split level korrektion 3.7 af W

Laboratorier udenfor det afbildede område:

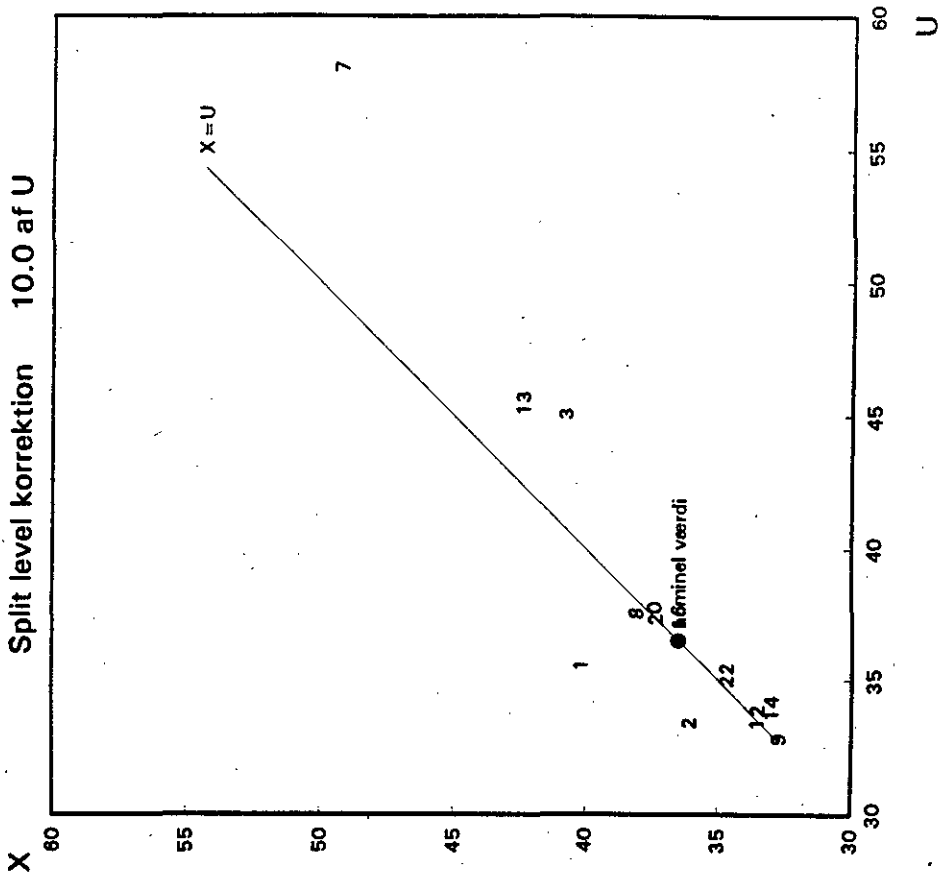
8

Youden plot, Barium, µg/l prøvepar TZ

Laboratorier udenfor det afbildede område:
6

Youden plot, Barium, µg/l prøvepar UX

Laboratorier udenfor det afbildede område:
6

5.6 BLY

Laboratoriernes analyseresultater fremgår af tabel 5.6.2 og findes afbildet i efterfølgende Youden plots.

De statistiske parametre er vist i tabel 5.6.1 sammen med resultaterne fra præstationsprøvning i 1989.

PRØVETYPE	BLY (µg/l)										
	T	N	m	Sr	SL	SR	CVr	CVL	CVR	REF	
Syntetisk prøve	1.13	21	1.06	0.16	0.49	0.52	15.1	46.2	48.6	89SI	
	7.16	25	7.10	0.27	1.17	1.20	3.8	16.5	16.9	89SI	
	1.50	14	1.50	0.06	0.32	0.32	3.8	21.2	21.5	92SI	
Grundvand	.	24	1.17	0.42	1.28	1.35	35.9	109.4	115.1	89SI	
	0.41	13	0.27	0.08	0.12	0.14	19.8	28.5	34.8	92SI	
	0.93	14	0.73	0.03	0.28	0.28	3.4	29.8	29.9	92SI	

Tabel 5.6.1 Oversigt over de hidtil gennemførte præstationsprøvninger - bly i grundvand.

Der kan konstateres en forbedring af den generelle analysekvalitet siden præstationsprøvningen i 1989, vurderet ud fra variationskoefficienter på prøver med sammenlignelige koncentrationer.

Ved en variansanalyse har det vist sig, at variansen i hver af de to dele af et prøvepar kan anses for ens for alle tre prøvepar, og standardafvigelsen mellem laboratorierne er som forventeligt signifikant større end standardafvigelsen inden for et laboratorium.

For alle tre prøvepar er det fundet, at den gennemsnitlige differens efter korrektion for splitværdien ikke afviger signifikant fra nul. Dette stemmer overens med, at standardafvigelsen hidhørende fra de to prøver i et prøvepar ikke er signifikant større end standardafvigelsen inden for laboratorierne.

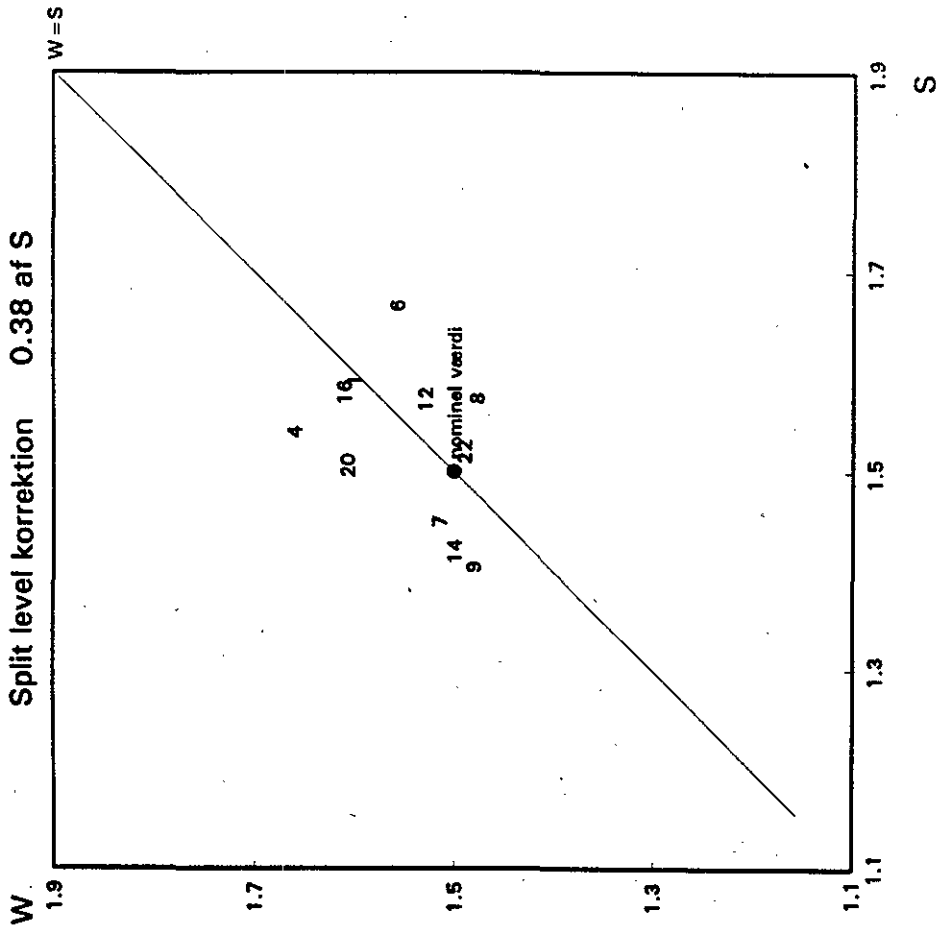
Laboratoriernes middelværdier afviger signifikant fra de nominelle værdier for prøveparrene TZ og UX (spiket naturlig prøve, signifikans henholdsvis på 99 % og 95 % niveau). Genfindingen for de tre prøvepar SW, TZ, UX er henholdsvis 100, 66 samt 79 %. Laboratorierne genfinder således ikke den mængde, der er tilsat prøverne, vurderet på laboratoriernes gennemsnit. Gennemsnittet er imidlertid påvirket af, at laboratoriernes resultater falder i to grupper, hvorfor forskellen næppe kan tilskrives prøvernes kvalitet.

Tabel 5.6.2

Bly, µg/l
ISO5725, tabel A: Analyseresultater modtaget fra deltagende laboratorier:

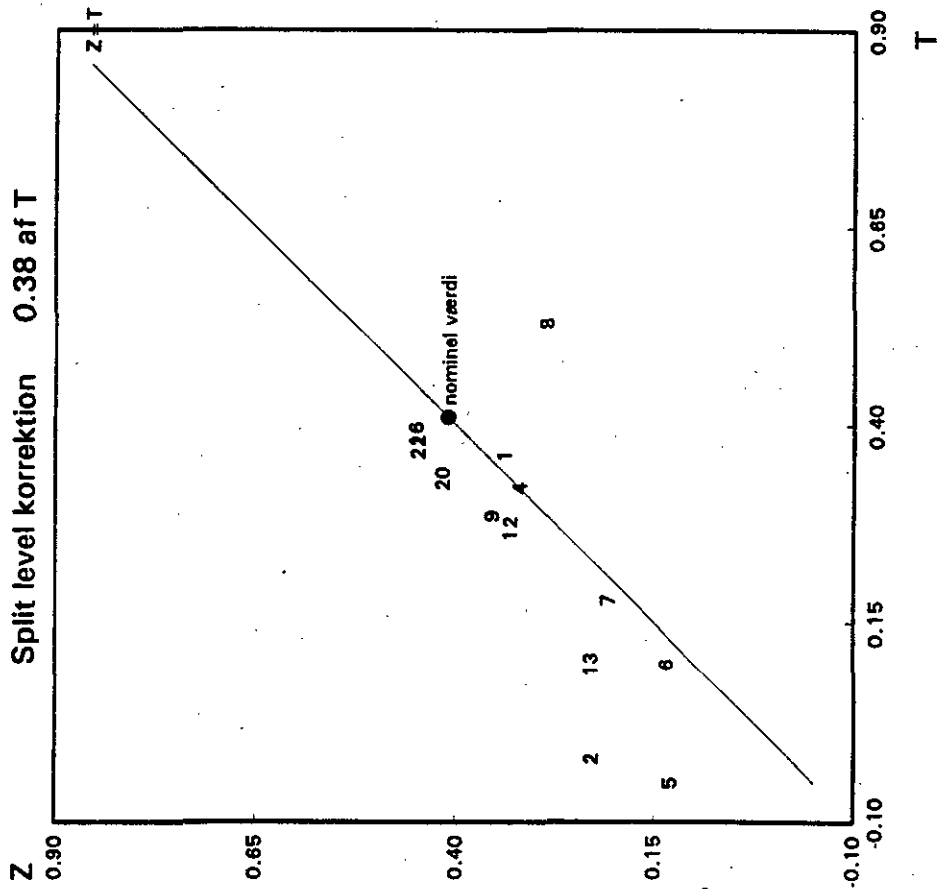
Laboratorium	Prøvepar SW		Prøvepar TZ		Prøvepar UX		Me- tode
	Nominal værdi µg/l		Nominal værdi µg/l		Nominal værdi µg/l		
1	1.88	1.50	0.79	0.41	0.93	0.93	101
2	1.97	1.60	0.74	0.34	0.90	0.88	135
3	1.37	1.05	0.36	0.23	0.41	0.42	111
4	2.570	2.260	1.345	1.030	1.357	1.356	135
5	1.92	1.66	0.70	0.32	0.48	0.57	131
6	1.07	0.86	0.33	0.13	0.38	0.41	131
7	2.046	1.557	0.479	0.134	0.562	0.562	135
8	1.830	1.515	0.557	0.208	0.389	0.332	131
9	1.953	1.477	0.909	0.287	0.813	0.793	135
10	1.784	1.481	0.665	0.355	0.814	0.813	135
11	2.529	2.916	2.372	1.422	1.032	1.927	114
12	1.953	1.529	0.650	0.332	0.799	0.803	101
13	1.87	1.90	0.48	0.23	0.51	0.63	111
14	1.8	1.5	< 0.5	0.6	1.5	1.0	111
15	-	-	-	-	-	-	521
16	1.96	1.61	0.77	0.45	0.96	0.96	111
17	2	1	< 1	2	1	< 1	131
18	2.2	1.8	1.1	< 1	1.1	1.0	521
19	-	-	-	-	-	-	102
20	1.886	1.607	0.712	0.417	0.900	0.918	102
21	-	-	-	-	-	-	102
22	1.90	1.49	0.752	0.448	0.920	0.930	102

Youden plot, Bly, µg/l prøvepar SW
Split level korrektion 0.38 af S

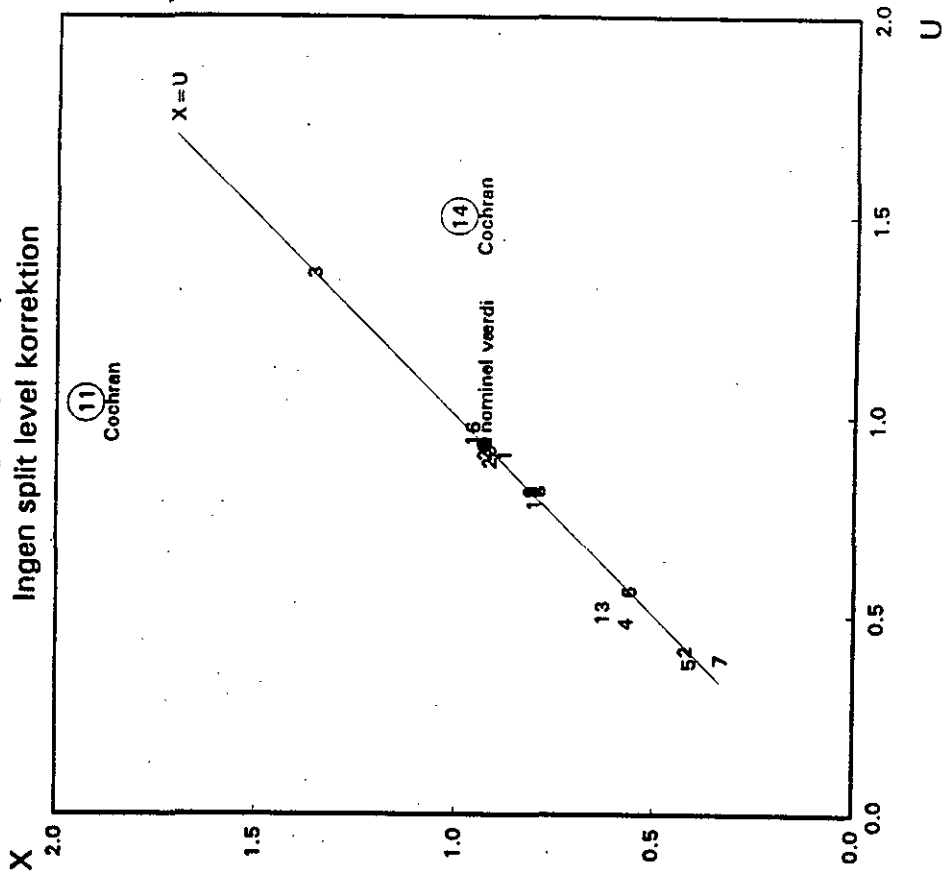

Laboratorier udenfor det afbildede område:
2 3 5 11 13

Youden plot, Bly, $\mu\text{g/l}$ prøverpar TZ
 Split level korrektion 0.38 af T

Youden plot, Bly, $\mu\text{g/l}$ prøverpar UX
 Ingen split level korrektion

Laboratorier udenfor det afbildede område:
 3 11

5.7 BOR

Laboratoriernes analyseresultater fremgår af tabel 5.7.2 og findes afbildet i efterfølgende Youden plots.

De statistiske parametre er vist i tabel 5.7.1 sammen med resultaterne fra præstationsprøvning i 1989.

PRØVETYPE	BOR (µg/l)									
	T	N	m	Sr	SL	SR	CVr	CVL	CVR	REF
Syntetisk prøve	114	8	127	4	9	9	3.4	6.8	7.6	89SI
	409	8	426	9	20	22	2.1	4.7	5.2	89SI
	125	13	120	2.9	11.9	12.2	2.3	9.5	9.8	92SI
Grundvand	.	9	170	7	20	22	4.4	12	13	89SI
	.	9	272	10	30	31	3.8	11	12	89SI
	-	12	26.3	2.2	20.0	20.2	-	-	-	92SI
	-	13	51.3	3.1	29.9	30.0	-	-	-	92SI

Tabel 5.7.1 Oversigt over de hidtil gennemførte præstationsprøvninger - bor i grundvand.

Koncentrationsniveauet er 3 - 10 gange lavere i de naturlige prøver sammenlignet med præstationsprøvningen i 1989. Dette har givet anledning til en stigning i standardafvigelsen inden for og mellem laboratorier i forhold til de målte gennemsnit i de naturlige prøver.

Ved en variansanalyse har det vist sig, at variansen i hver af de to dele af et prøvepar kan anses for ens for alle tre prøvepar, og standardafvigelsen mellem laboratorierne er som forventeligt signifikant større end standardafvigelsen inden for et laboratorium.

For det syntetiske prøvepar SW er det fundet, at den gennemsnitlige differens efter korrektion for splitværdien afviger signifikant fra nul (99 % niveau). Dette stemmer overens med, at standardafvigelsen hidhørende fra de to prøver i et prøvepar er signifikant større end standardafvigelsen inden for laboratorierne.

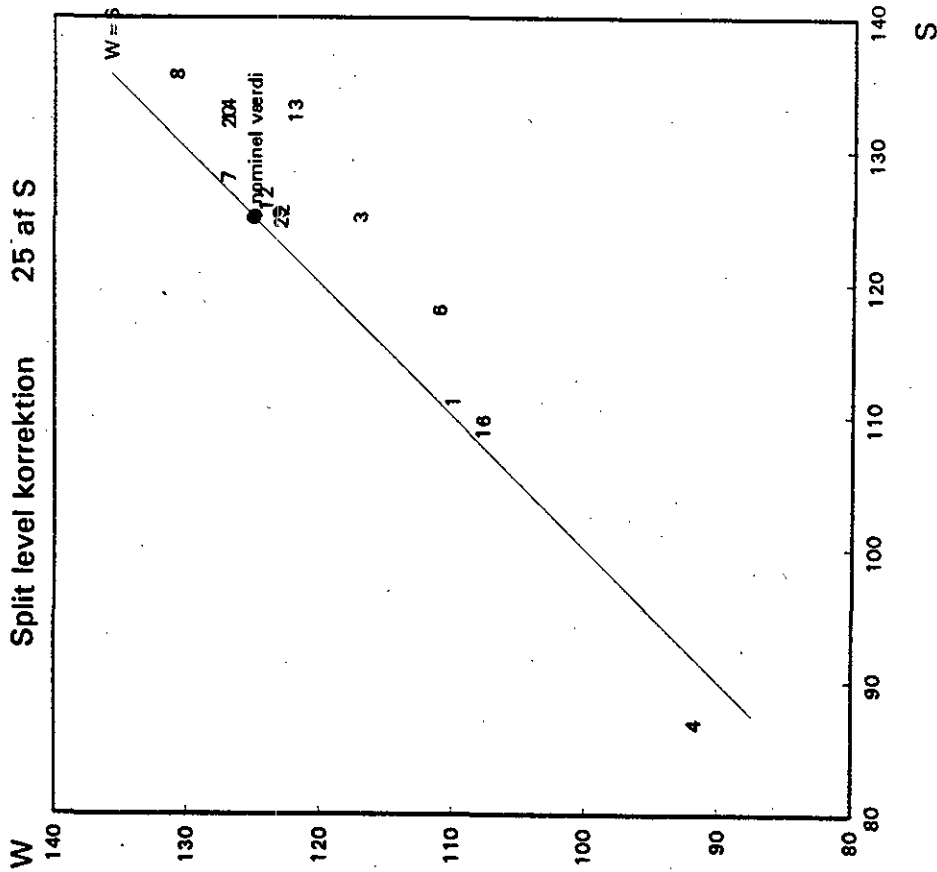
Resultaterne fra for-interkalibreringen og fra præstationsprøvningen indikerer, at resultaterne for de naturlige prøver er metodeafhængige. Laboratorier, der anvender ICP-MS, ICP-AES eller ETAAS får systematisk lavere resultater end de laboratorier, der anvender azomethin-H metoden. Nominelle værdier er derfor ikke fastsat for de naturlige prøver. Laboratoriernes middelværdi afviger ikke signifikant fra den nominelle værdi for det syntetiske prøvepar SW, og genfindingen for prøveparret er 96 %.

Tabel 5.7.2

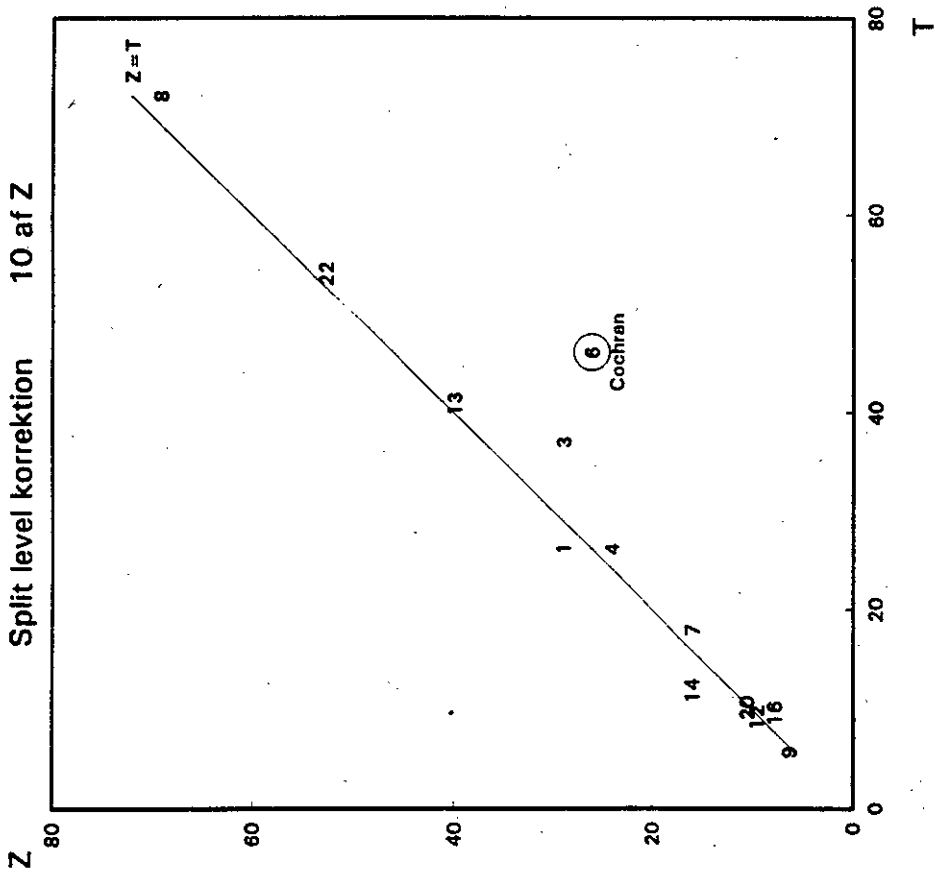
Bor, µg/l
 ISO5725, tabel A: Analyseresultater modtaget fra deltagende laboratorier:

Laboratorium	Prøvepar SW		Prøvepar TZ		Prøvepar UK		Me- tode
	Nominal værdi µg/l	150 125	Nominal værdi µg/l	150 125	Nominal værdi µg/l	150 125	
1	136	110	26	39	56	70	701
2	-	-	-	-	-	-	-
3	150	117	37	39	67	72	701
4	111.8	91.8	26.1	34.1	45.8	57.0	701
5	-	-	-	-	-	-	-
6	143	111	46.1	36.2	64.6	72.5	701
7	153	127	18	26	39.8	56	701
8	160.7	130.8	72.1	79.2	121.4	135.0	701
9	150.3	123.2	5.78	16.34	22.0	37.1	501
11	-	-	-	-	-	-	-
12	151.4	124.2	9.25	19.58	25.99	40.58	501
13	158	122	41	50	73	84	701
14	158	127	12	26	22	37	501
15	-	-	-	-	-	-	-
16	134.3	107.7	9.68	17.82	24.23	40.04	521
17	0.15	0.12 U	< 0.01	0.01 U	0.02	0.03 U	801
18	96	74 U	< 50	< 50 U	< 50	< 50 U	131
19	-	-	-	-	-	-	-
20	157.5	127.0	10.18	20.56	26.45	43.93	521
21	-	-	-	-	-	-	-
22	150	123	54.1	62.7	86.8	109.1	701

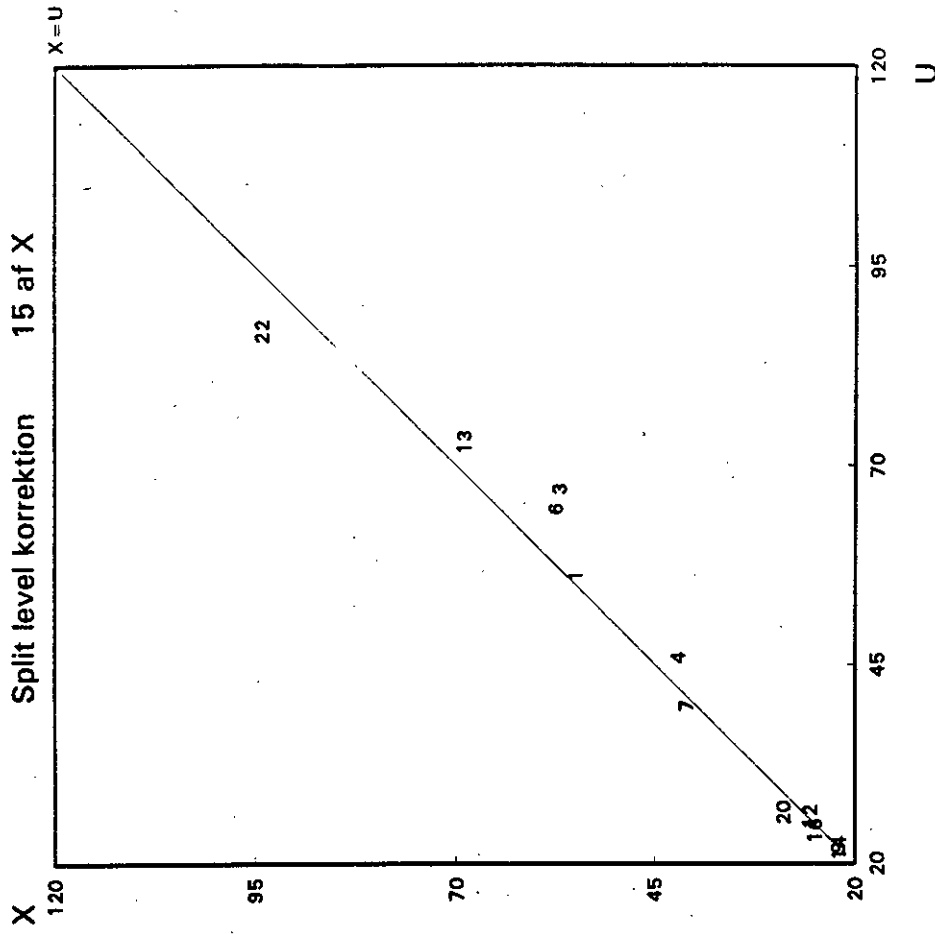
Youden plot, Bor, µg/l prøvepar SW
 Split level korrektion 25 af S

Youden plot, Bor, µg/l prøverpar TZ
Split level korrektion 10 af Z

Youden plot, Bor, µg/l prøverpar UX
Split level korrektion 15 af X

Laboratorier udenfor det afbildede område:
8

5.8 CHROM

Laboratoriernes analyseresultater fremgår af tabel 5.8.2 og findes afbildet i efterfølgende Youden plots.

De statistiske parametre er vist i tabel 5.8.1 sammen med resultaterne fra præstationsprøvning i 1989.

PRØVETYPE	CHROM ($\mu\text{g/l}$)										
	T	N	m	Sr	SL	SR	CVr	CVL	CVR	REF	
Syntetisk prøve	0.46	20	0.48	0.08	0.23	0.24	16.7	47.9	50.7	89SI	
	2.39	25	2.40	0.09	0.71	0.72	3.7	29.6	29.8	89SI	
	0.94	14	0.95	0.03	0.05	0.05	2.9	4.9	5.6	92SI	
Grundvand	.	19	0.88	0.19	0.31	0.36	21.6	35.2	41.3	89SI	
	0.74	14	0.78	0.03	0.09	0.10	4.4	12.2	12.9	92SI	
	0.41	13	0.47	0.04	0.10	0.11	9.6	24.1	25.9	92SI	

Tabel 5.8.1 Oversigt over de hidtil gennemførte præstationsprøvninger - chrom i grundvand.

Der kan konstateres en forbedring af den generelle analysekvalitet siden præstationsprøvningen i 1989, vurderet ud fra variationskoefficienter på prøver med sammenlignelige koncentrationer.

Ved en variansanalyse har det vist sig, at variansen i hver af de to dele af et prøvepar kan anses for ens for alle tre prøvepar, og standardafvigelsen mellem laboratorierne er som forventeligt signifikant større end standardafvigelsen inden for et laboratorium.

For alle tre prøvepar er det fundet, at den gennemsnitlige differens efter korrektion for splitværdien ikke afviger signifikant fra nul. Dette stemmer overens med, at standardafvigelsen hidhørende fra de to prøver i et prøvepar ikke er signifikant større end standardafvigelsen inden for laboratorierne.

Laboratoriernes middelværdier afviger ikke signifikant fra de nominelle værdier. Genfindingen for de tre prøvepar SW, TZ, UX er henholdsvis 101, 105 samt 114 %.

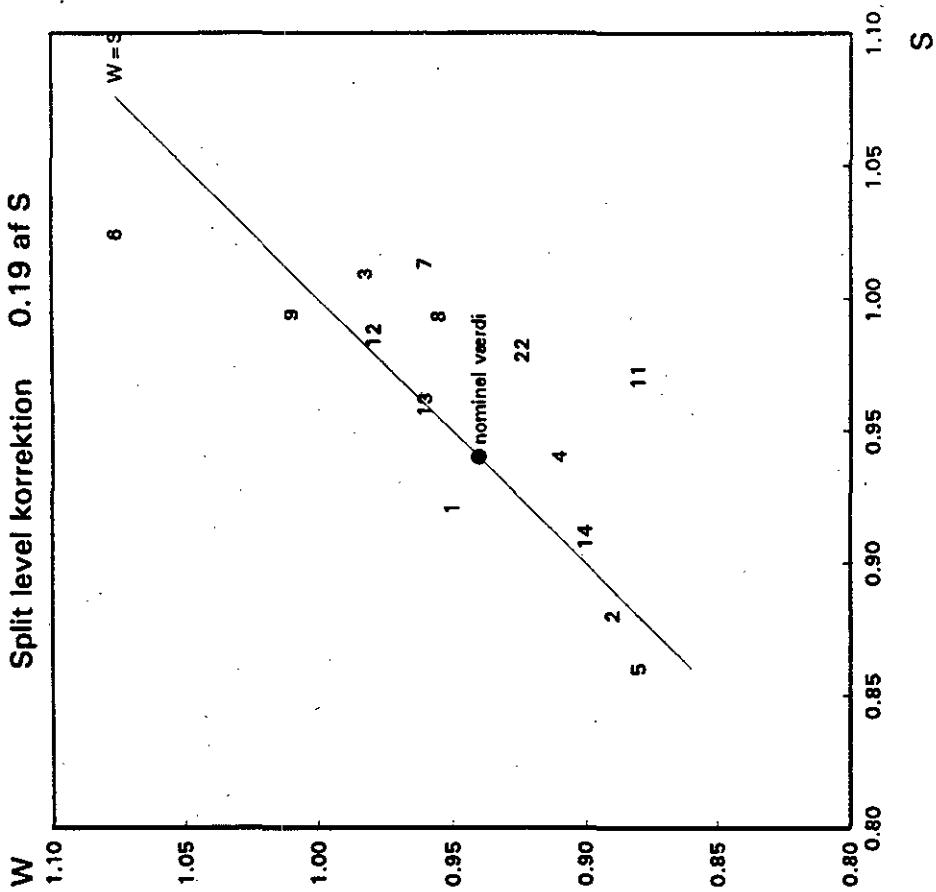
Tabel 5.8.2

Chrom, µg/l
ISO5725, tabel A: Analyseresultater modtaget fra deltagende laboratorier:

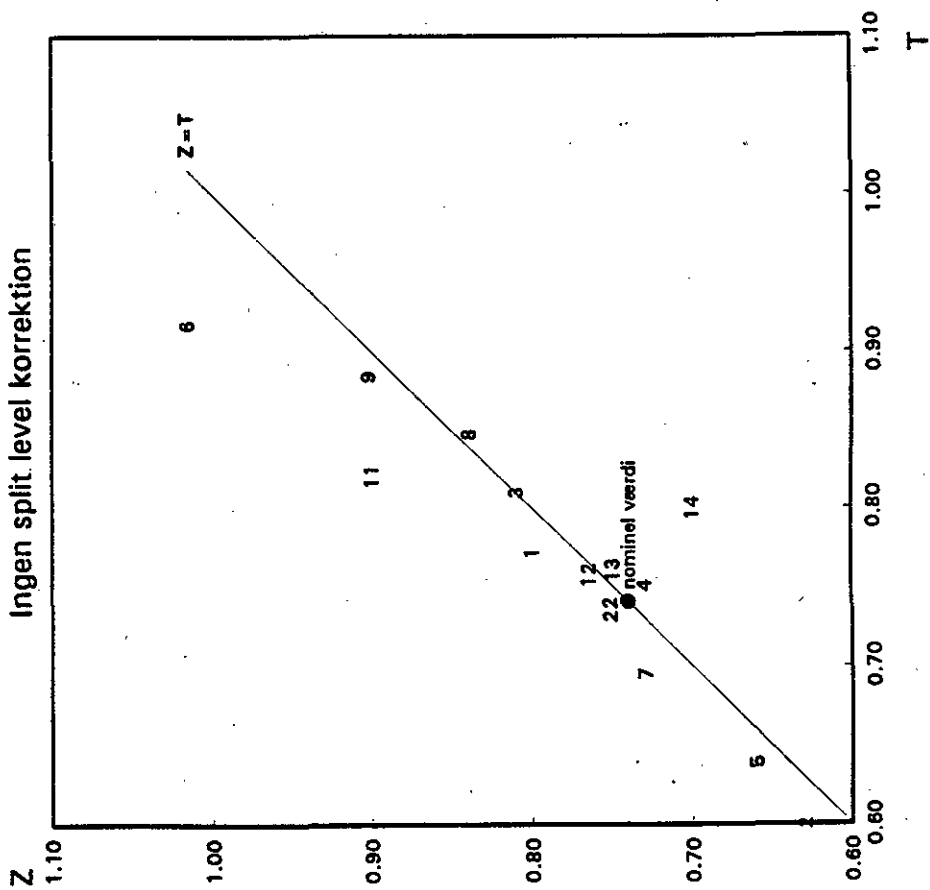
Laboratorium	Prøvepar SW Nominel værdi µg/l	Prøvepar TZ Nominel værdi µg/l	Prøvepar UX Nominel værdi µg/l	Me- tode	
1	1.13	0.94	0.60	0.41	111
2	1.11	0.95	0.69	0.46	111
3	1.07	0.89	0.51	0.40	135
4	1.199	0.982	0.810	0.554	111
5	1.13	0.91	0.63	0.47	135
6	1.05	0.88	0.54	0.38	131
7	1.214	1.076	0.997	0.674	131
8	1.203	0.96	0.60	0.47	135
9	1.183	0.955	0.741	0.513	131
10	1.184	1.010	0.664	0.457	135
11	1.16	0.88	0.60	0.43	135
12	1.176	0.979	0.619	0.422	115
13	1.15	0.96	0.62	0.41	101
14	1.1	0.9	1.3	1.0	111
15	-	-	-	-	-
16	1.17	0.83	3.85	3.09	U 521
17	1.1	0.9	0.4	0.6	U 111
18	1.1	1.0	< 1	< 1	U 131
19	-	-	-	-	-
20	1.232	0.968	1.075	0.850	U 521
21	< 1	< 1	2.3	2.1	U 131
22	1.17	0.924	0.610	0.392	101

Youden plot, Chrom, µg/l prøvepar SW

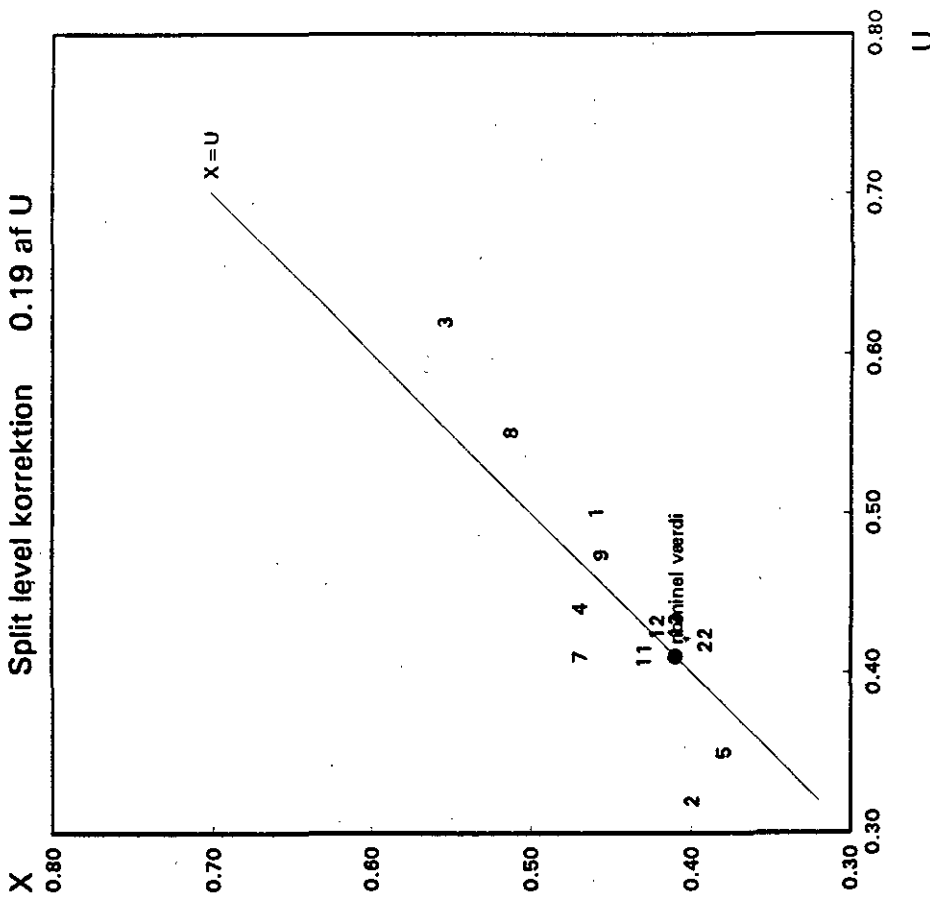
Split level korrektion 0.19 af S

Youden plot, Chrom, µg/l prøvepar TZ
 Ingen split level korrektion

Youden plot, Chrom, µg/l prøvepar UX
 Split level korrektion 0.19 af U

Laboratorier udenfor det afbildede område:
 6 14

5.9 KOBBER

Laboratoriernes analyseresultater fremgår af tabel 5.9.2 og findes afbildet i efterfølgende Youden plots.

De statistiske parametre er vist i tabel 5.9.1 sammen med resultaterne fra præstationsprøvning i 1989.

PRØVETYPE	KOBBER ($\mu\text{g/l}$)									
	T	N	m	Sr	SL	SR	CVr	CVL	CVR	REF
Syntetisk prøve	1.13	21	1.12	0.14	0.37	0.40	12.5	33.0	35.3	89SI
	7.16	26	6.88	0.18	0.96	0.98	2.6	14.0	14.2	89SI
	1.35	14	1.23	0.09	0.10	0.14	6.7	7.4	10.0	92SI
Grundvand	.	22	2.16	0.22	0.57	0.61	10.2	26.4	28.3	89SI
	1.00	14	0.89	0.06	0.14	0.15	5.5	13.7	14.7	92SI
	0.52	14	0.50	0.05	0.15	0.16	10.4	28.8	30.8	92SI

Tabel 5.9.1 Oversigt over de hidtil gennemførte præstationsprøvninger - kobber i grundvand.

Der kan konstateres en forbedring af den generelle analysekvalitet siden præstationsprøvningen i 1989, vurderet ud fra variationskoefficienter på prøver med sammenlignelige koncentrationer.

Ved en variansanalyse har det vist sig, at variansen i hver af de to dele af et prøvepar kan anses for ens for alle tre prøvepar, og standardafvigelsen mellem laboratorierne er som forventeligt signifikant større end standardafvigelsen inden for et laboratorium.

For de naturlige prøvepar TZ og UX er det fundet, at den gennemsnitlige differens efter korrektion for splitværdien afviger signifikant fra nul (95 % niveau for begge prøvepar). Dette stemmer overens med, at standardafvigelsen hidhørende fra de to prøver i et prøvepar er svagt signifikant større end standardafvigelsen inden for laboratorierne.

Laboratoriernes middelværdier afviger signifikant fra de nominelle værdier for prøveparrene SW (syntetiske prøve) og TZ (spiket naturlig prøve) (99 % niveau for begge prøvepar). Genfindingen for de tre prøvepar SW, TZ, UX er henholdsvis 91, 89 samt 96 %.

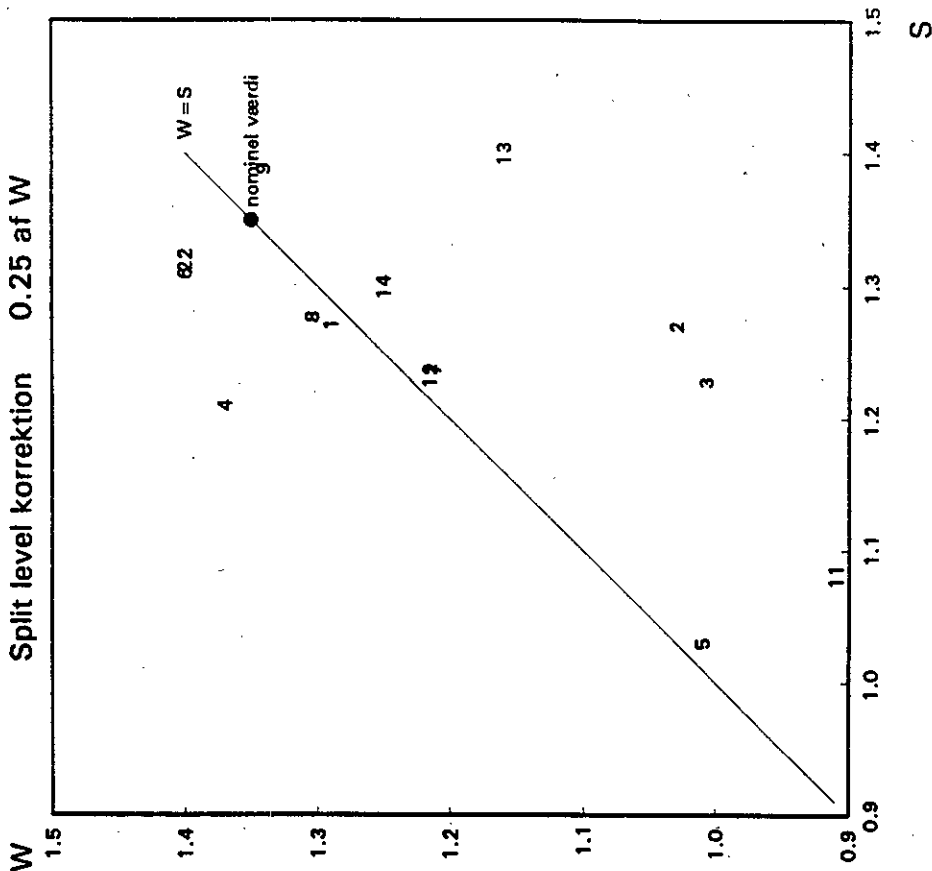
Tabel 5.9.2

Kobber, µg/l
ISO725, tabel A: Analyseresultater modtaget fra deltagende laboratorier:

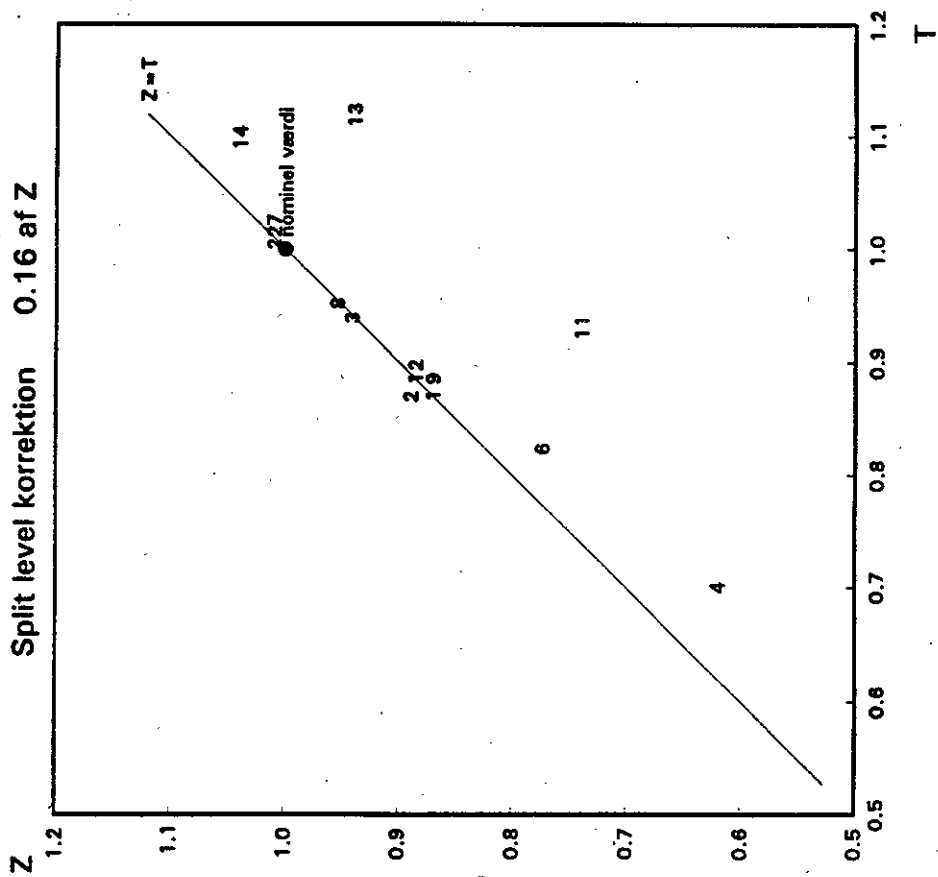
Laboratorium	Prøvepar SH Nominel værdi µg/l	Prøvepar TZ Nominel værdi µg/l	Prøvepar UX Nominel værdi µg/l	Me- tode
	1.35 1.60	1.00 1.16	0.77 0.52	
1	1.27 1.54	0.87 1.03	0.67 0.44	111
2	1.27 1.28	0.87 1.05	0.66 0.58	135
3	1.228 1.257	0.939 1.192	0.991 0.427	111
4	1.21 1.62	0.70 0.78	0.49 0.33	135
5	1.03 1.26	0.66 0.62	0.38 0.22	131
6	1.31 1.65	0.824 0.934	0.641 0.442	131
7	1.238 1.462	1.026 1.170	0.923 0.689	135
8	1.277 1.534	0.952 1.115	0.738 0.577	111
9	1.388 1.591	0.886 1.030	0.690 0.604	135
11	1.08 1.16	0.93 0.90	0.63 0.47	135
12	1.233 1.465	0.893 1.046	0.677 0.466	111
13	1.40 1.41	1.12 1.10	0.88 0.66	101
14	1.3 1.5	1.1 1.2	0.9 0.8	111
15	-	-	-	-
16	1.56 1.38 U	1.09 1.10 U	1.06 0.81 U	521
17	<5 7 U	12 <5 U	9 6 U	201
18	<10 U	10 U	<10 U	201
19	-	-	-	-
20	1.313 1.593 U	1.026 1.177 U	0.931 0.706 U	521
21	<1 1.2 U	<1 <1 U	<1 <1 U	131
22	1.32 1.65	1.01 1.17	0.799 0.526	101

Youden plot, Kobber, µg/l prøvepar SW

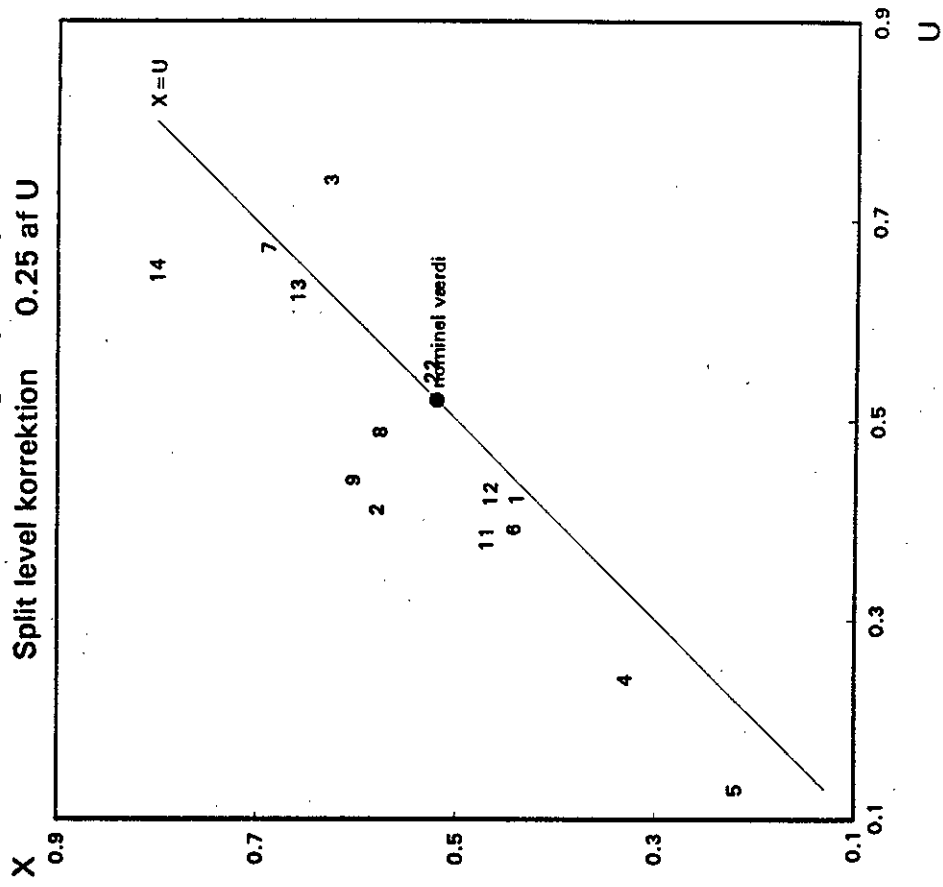
Split level korrektion 0.25 af W

Youden plot, Kobber, $\mu\text{g/l}$ prøverpar TZ
 Split level korrektion 0.16 af Z

Youden plot, Kobber, $\mu\text{g/l}$ prøverpar UX
 Split level korrektion 0.25 af U

Laboratorier udenfor det afbildede område:

5.10 SELEN

Laboratoriernes analyseresultater fremgår af tabel 5.10.2 og findes afbildet i efterfølgende Youden plots.

De statistiske parametre fra denne præstationsprøvning er vist i tabel 5.10.1.

PRØVETYPE	SELEN ($\mu\text{g/l}$)										
	T	N	m	Sr	SL	SR	CVr	CVL	CVR	REF	
Syntetisk prøve	1.38	10	1.39	0.05	0.13	0.14	3.5	9.2	9.9	92SI	
Grundvand	0.79	10	0.79	0.05	0.13	0.14	6.0	16.2	17.3	92SI	
	0.40	10	0.46	0.06	0.27	0.27	13.9	66.3	67.8	92SI	

Tabel 5.10.1 Oversigt over den hidtil gennemførte præstationsprøvning - selen i grundvand.

Da selen ikke tidligere er blevet interkalibreret, kan udviklingen i analysekvaliteten ikke vurderes.

Ved en variansanalyse har det vist sig, at variansen i hver af de to dele af et prøvepar kan anses for ens for alle tre prøvepar, og standardafvigelsen mellem laboratorierne er som forventeligt signifikant større end standardafvigelsen inden for et laboratorium.

For alle tre prøvepar er det fundet, at den gennemsnitlige differens efter korrektion for splitværdien ikke afviger signifikant fra nul. Dette stemmer overens med, at standardafvigelsen hidhørende fra de to prøver i et prøvepar ikke er signifikant større end standardafvigelsen inden for laboratorierne.

Laboratoriernes middelværdier afviger ikke signifikant fra de nominelle værdier. Genfindingen for de tre prøvepar SW, TZ, UX er henholdsvis 101, 100 samt 114 %.

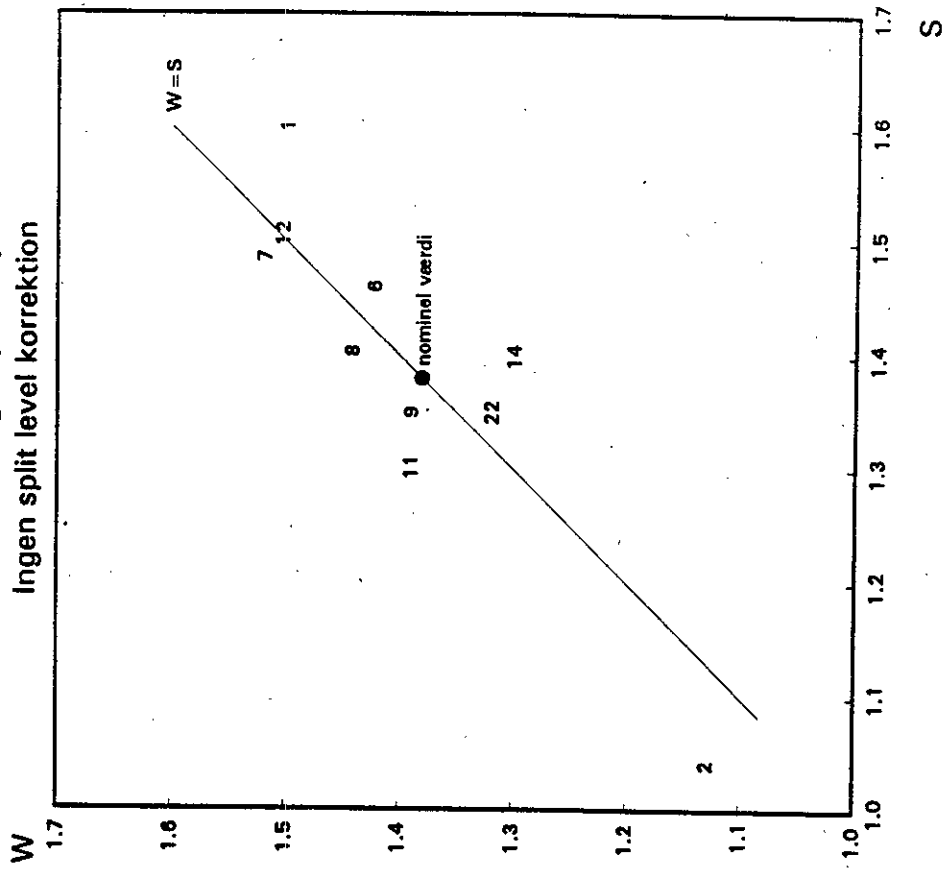
Tabel 5.10.2

Selen, µg/l
ISO5725, tabel A: Analyseresultater modtaget fra deltagende laboratorier:

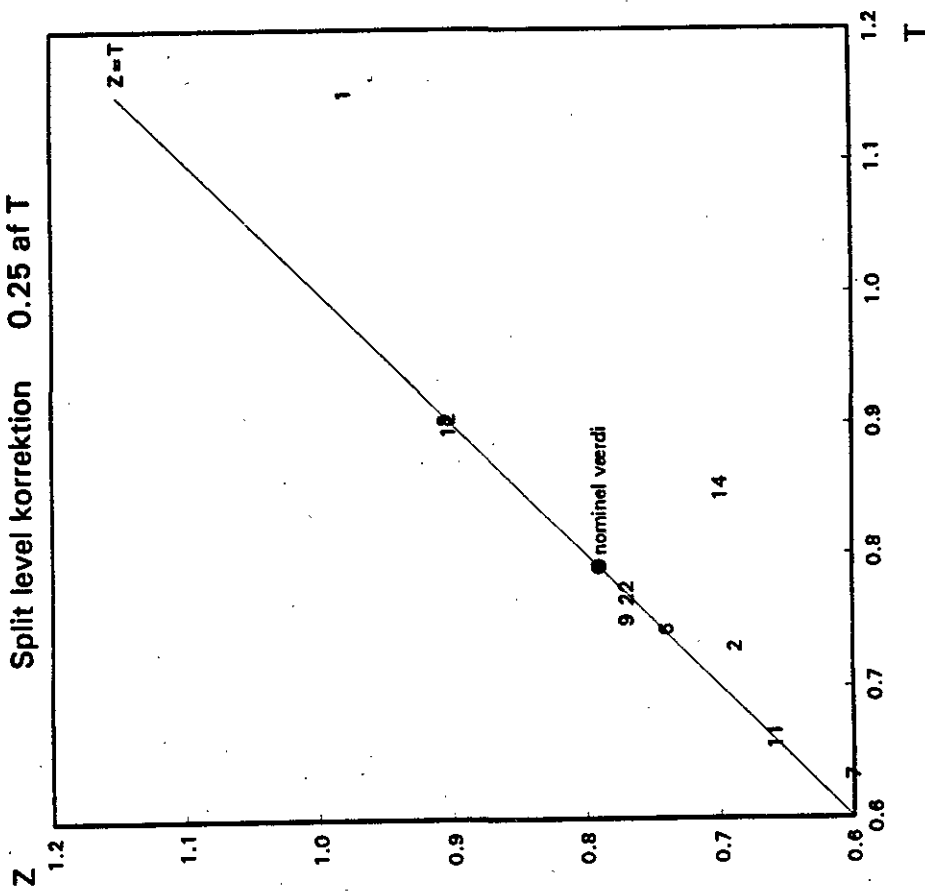
Laboratorium	Prøvepar SW		Prøvepar TZ		Prøvepar UX		Metode
	Nominal værdi µg/l		Nominal værdi µg/l		Nominal værdi µg/l		
1	1.38	1.38	1.04	0.79	0.59	0.40	318
2	1.6	1.5	1.4	0.98	1.0	0.81	135
3	1.04	1.13	0.98	0.69	1.12	1.15	
4	-	-	-	-	-	-	
5	-	-	-	-	-	-	
6	1.461	1.422	0.993	0.741	0.496	0.330	318
7	1.487	1.520	0.883	0.601	0.387	0.312	135
8	1.404	1.442	1.153	0.906	0.722	0.545	131
9	1.35	1.39	1.00	0.77	0.50	0.36	135
11	1.30	1.39	0.91	0.66	0.49	0.26	135
12	1.507	1.504	1.150	0.903	0.603	0.377	318
13	-	-	-	-	-	-	
14	1.4	1.3	1.1	0.7	0.4	0.2	318
15	-	-	-	-	-	-	
16	1.44	1.32	1.28	0.82	1.08	0.87	521
17	< 0.5	3.7	1.4	1.4	1.0	1.9	111
18	1.08	1.08	0.84	0.64	0.47	0.28	311
19	-	-	-	-	-	-	
20	1.63	1.45	1.39	1.03	1.05	0.73	521
21	< 2	< 2	< 2	< 2	< 2	< 2	131
22	1.35	1.32	1.02	0.77	0.58	0.41	308

Youden plot, Selen, µg/l prøvepar SW

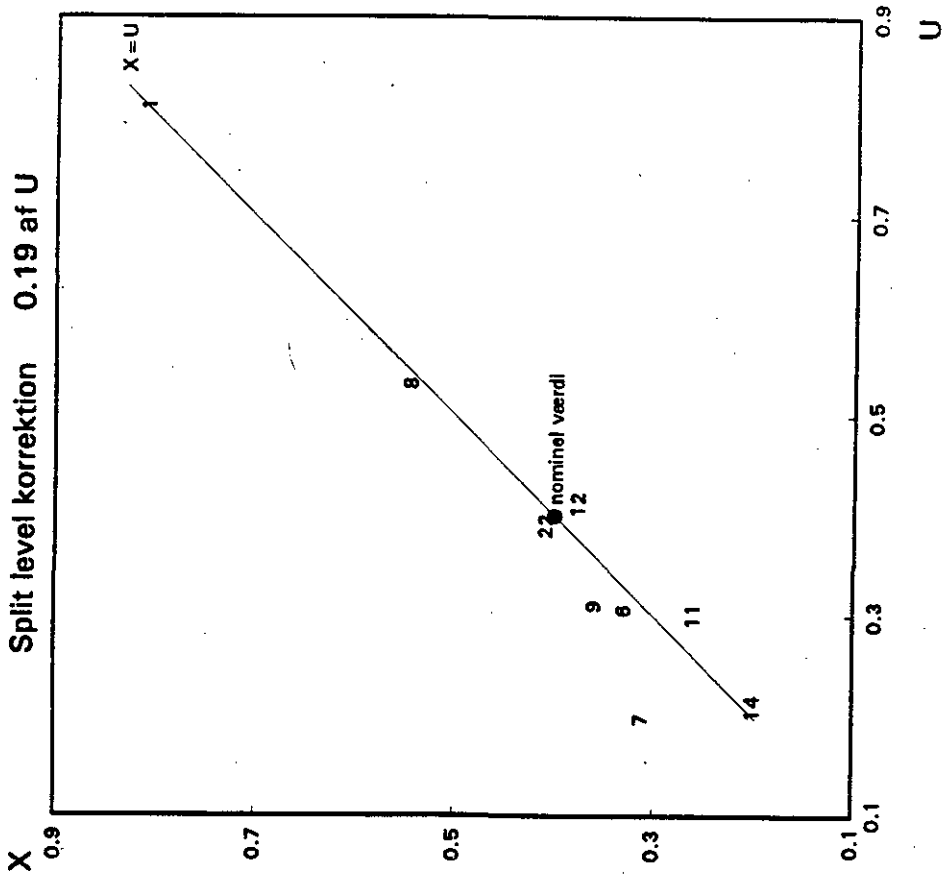
Ingen split level korrektion

Youden plot, Selen, µg/l prøvepar TZ
 Split level korrektion 0.25 af T

Youden plot, Selen, µg/l prøvepar UX
 Split level korrektion 0.19 af U

Laboratorier udenfor det afbildede område:
 2

5.11 VANADIUM

Laboratoriernes analyseresultater fremgår af tabel 5.11.2 og findes afbildet i efterfølgende Youden plots.

De statistiske parametre er vist i tabel 5.11.1 sammen med resultaterne fra præstationsprøvning i 1989.

PRØVETYPE	VANADIUM (µg/l)									
	T	N	m	Sr	SL	SR	CVr	CVL	CVR	REF
Syntetisk prøve	1.36	9	1.28	0.14	0.25	0.29	11	19	22	89SI
	6.82	11	7.03	0.35	1.23	1.28	5.0	18	19	89SI
	1.63	12	1.60	0.09	0.21	0.23	5.3	12.8	13.8	92SI
Grundvand		ii	-	-	-	-	-	-	-	89SI
		iii	-	-	-	-	-	-	-	89SI
	6.74	12	6.50	0.17	0.84	0.85	2.5	12.5	12.7	92SI
	2.92	10	2.91	0.18	0.26	0.32	6.2	8.9	10.9	92SI

ii : 10 ud af 11 laboratorier angiver, at indholdet er lavere end deres analysedetektionsgrænse.
 iii : 9 ud af 11 laboratorier angiver, at indholdet er lavere end deres analysedetektionsgrænse.

Tabel 5.11.1 Oversigt over de hidtil gennemførte præstationsprøvninger - vanadium i grundvand.

Der kan konstateres en forbedring af den generelle analysekvalitet siden præstationsprøvningen i 1989, vurderet ud fra variationskoefficienter på prøver med sammenlignelige koncentrationer. Der er dog sammenlignet med analysekvaliteten opnået i 1989 for syntetiske prøver, da det ikke er muligt at foretage en sammenligning mellem naturlige prøver.

Ved en variansanalyse har det vist sig, at variansen i hver af de to dele af et prøvepar kan anses for ens for alle tre prøvepar, og standardafvigelsen mellem laboratorierne er som forventeligt signifikant større end standardafvigelsen inden for et laboratorium.

For de naturlige prøvepar TZ og UX er det fundet, at den gennemsnitlige differens efter korrektion for splitværdien afviger signifikant fra nul (95 % niveau). Dette stemmer overens med, at standardafvigelsen hidhørende fra de to prøver i et prøvepar er svagt signifikant større end standardafvigelsen inden for laboratorierne.

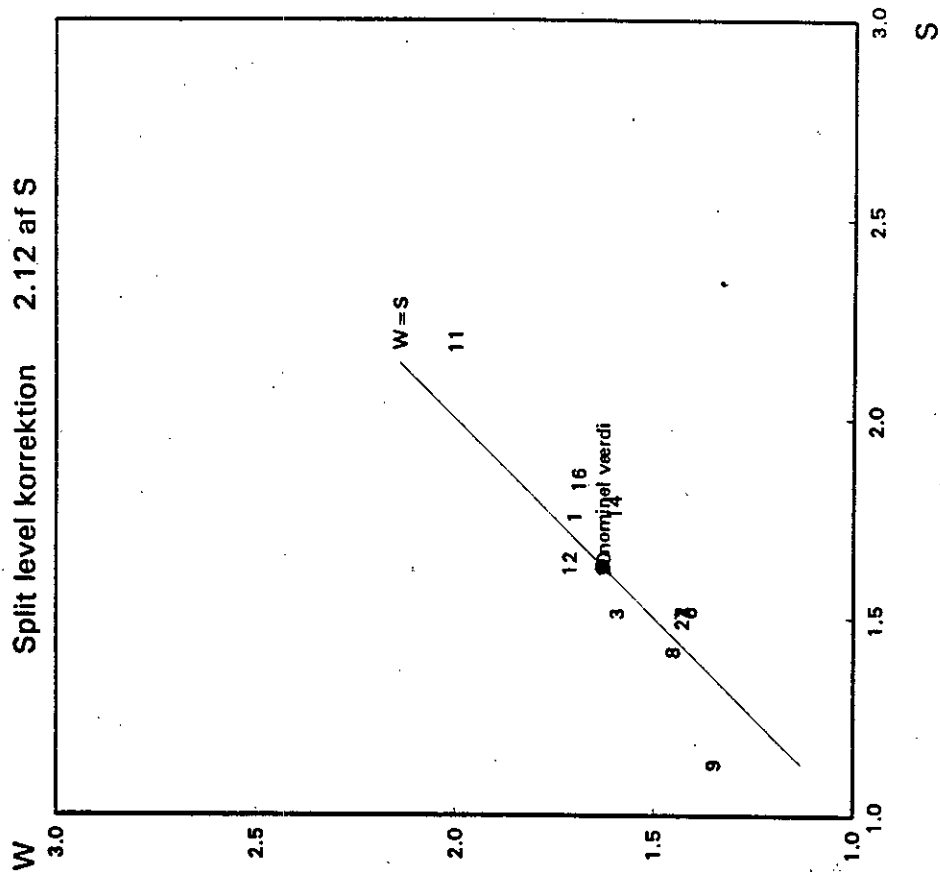
Laboratoriernes middelværdier afviger ikke signifikant fra de nominelle værdier. Genfindingen for de tre prøvepar SW, TZ, UX er henholdsvis 98, 96 samt 100 %.

Tabel 5.11.2

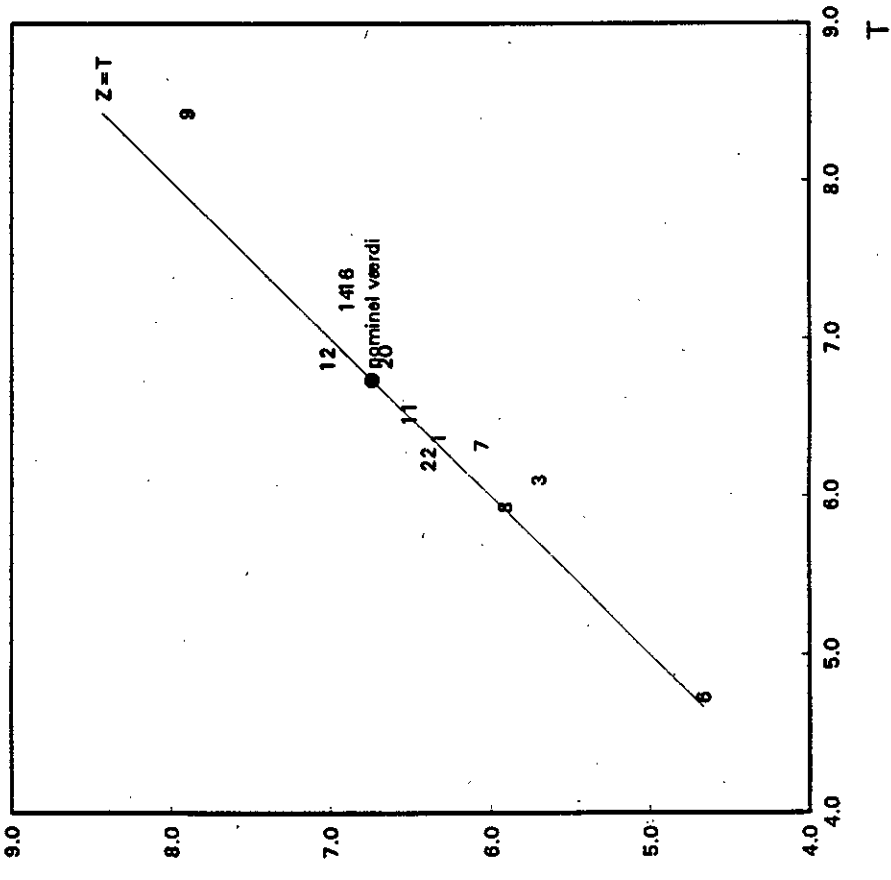
Vanadium, µg/l
ISO5725, tabel A: Analyseresultater modtaget fra deltagende laboratorier:

Laboratorium	Prøvepar SW		Prøvepar TZ		Prøvepar UX		Re- tode
	Nominal værdi µg/l		Nominal værdi µg/l		Nominal værdi µg/l		
1	3.87	1.70	7.61	6.33	3.01	4.23	111
2	-	-	-	-	-	-	-
3	3.630	1.593	7.353	5.700	2.635	3.753	111
4	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	-	-
6	3.635	1.410	5.980	4.671	1.326	2.253	131
7	3.63	1.43	7.57	6.06	3.21	4.50	135
8	3.534	1.453	7.175	5.915	2.501	4.390	111
9	3.25	1.35	9.68	7.90	2.31	4.20	511
11	4.31	2.00	7.77	6.51	2.73	4.16	131
12	3.758	1.713	8.127	7.021	3.213	4.702	115
13	-	-	-	-	-	-	-
14	3.9	1.6	8.5	6.9	6.7	8.4	111
15	-	-	-	-	-	-	-
16	3.97	1.69	8.63	6.90	3.14	4.60	521
17	2.8	1.2	7.2	6.2	4.4	6.0	111
18	-	-	-	-	-	-	-
19	-	-	-	-	-	-	-
20	3.755	1.628	8.139	6.661	2.869	4.303	521
21	3.6	1.1	7.5	5.9	2.0	3.1	131
22	3.62	1.43	7.49	6.59	2.46	3.83	101

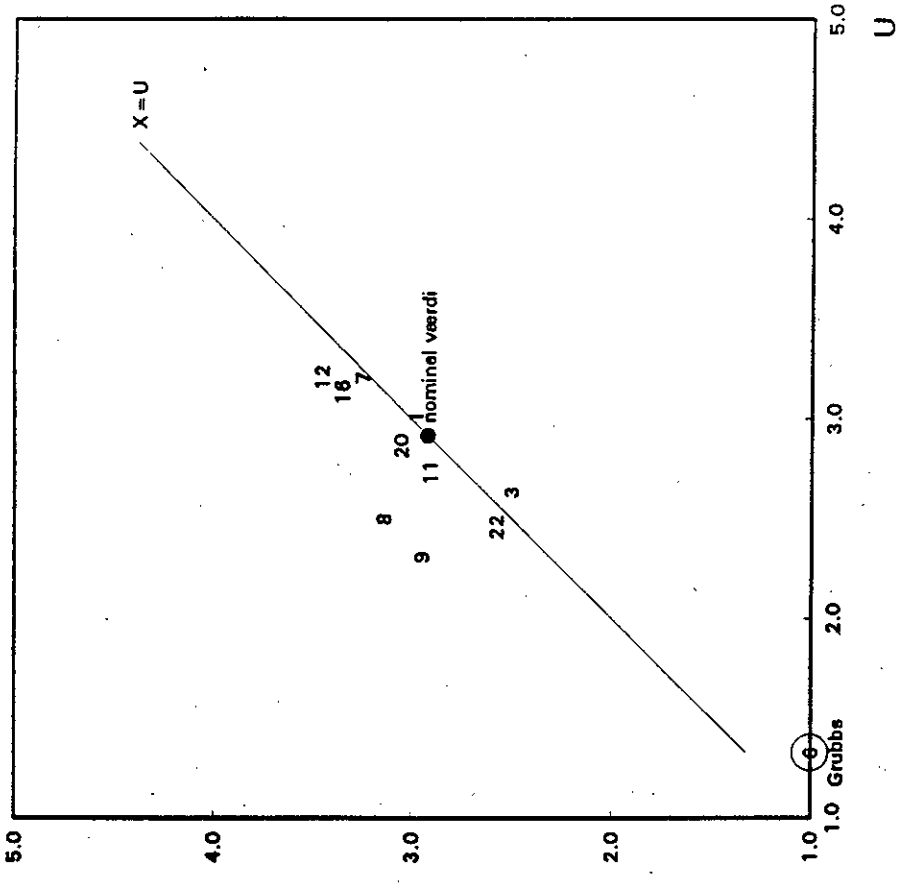
Youden plot, Vanadium, µg/l prøvepar SW
Split level korrektion 2.12 af S

Youden plot, Vanadium, $\mu\text{g/l}$ prøvepar TZ
 Split level korrektion 1.25 af T

Youden plot, Vanadium, $\mu\text{g/l}$ prøvepar UX
 Split level korrektion 1.25 af X

Laboratorier udenfor det afbildede område:
 14

5.12 ZINK

Laboratoriernes analyseresultater fremgår af tabel 5.12.2 og findes afbildet i efterfølgende Youden plots.

De statistiske parametre er vist i tabel 5.12.1 sammen med resultaterne fra præstationsprøvning i 1989.

PRØVETYPE	ZINK ($\mu\text{g/l}$)									
	T	N	m	Sr	SL	SR	CVr	CVL	CVR	REF
Syntetisk prøve	2.73	21	4.08	0.38	1.72	1.76	9.3	42.2	43.2	89SI
	17.00	22	19.00	1.14	4.90	5.03	6.0	25.8	26.5	89SI
	4.80	14	4.50	0.16	0.91	0.92	3.4	19.0	19.2	92SI
Grundvand	.	21	5.83	1.07	3.18	3.36	18.4	54.5	57.6	89SI
	2.07	15	1.94	0.25	0.94	0.98	12.3	45.4	47.2	92SI
	3.20	15	2.83	0.08	1.04	1.04	2.5	32.4	32.5	92SI

Tabel 5.12.1 Oversigt over de hidtil gennemførte præstationsprøvninger - zink i grundvand.

Der kan konstateres en forbedring af den generelle analysekvalitet siden præstationsprøvningen i 1989, vurderet ud fra variationskoefficienter på prøver med sammenlignelige koncentrationer.

Ved en variansanalyse har det vist sig, at variansen i hver af de to dele af et prøvepar kan anses for ens for alle tre prøvepar, og standardafvigelsen mellem laboratorierne er som forventeligt signifikant større end standardafvigelsen inden for et laboratorium.

For alle tre prøvepar er det fundet, at den gennemsnitlige differens efter korrektion for splitværdien ikke afviger signifikant fra nul. Dette stemmer overens med, at standardafvigelsen hidhørende fra de to prøver i et prøvepar ikke er signifikant større end standardafvigelsen inden for laboratorierne.

Laboratoriernes middelværdier afviger ikke signifikant fra de nominelle værdier. Genfindingen for de tre prøvepar SW, TZ, UX er henholdsvis 94, 94 samt 88 %.

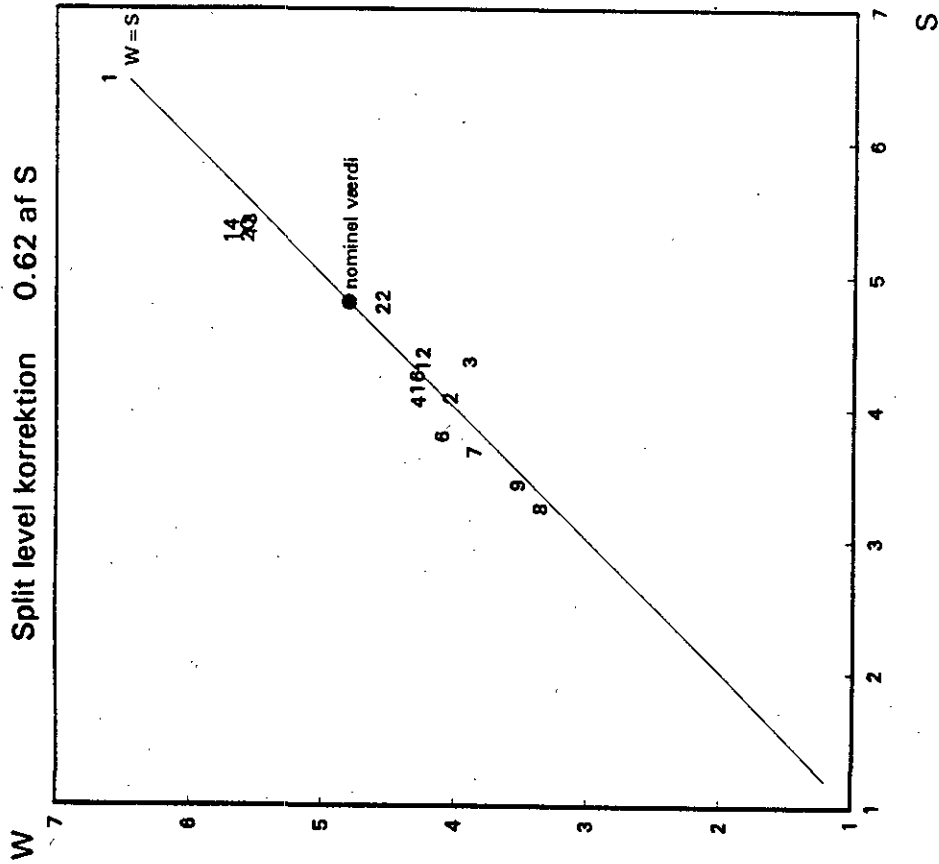
Tabel 5.12.2

Zink, µg/l
ISO5725, tabel A: Analyseresultater modtaget fra deltagende laboratorier:

Laboratorium	Prøvepar SW		Prøvepar TZ		Prøvepar UX		Metode
	Nominal værdi µg/l	Prøvepar værdi µg/l	Nominal værdi µg/l	Prøvepar værdi µg/l	Nominal værdi µg/l	Prøvepar værdi µg/l	
1	5.42	4.80	2.07	2.95	3.20	3.20	111
2	7.07	6.62	2.08	2.64	3.03	3.11	111
3	4.70	4.04	1.63	2.55	2.45	2.50	131
4	4.968	3.896	1.396	2.173	2.212	2.510	111
5	4.67	4.28	1.78	2.92	2.78	2.84	135
6	0.180	0.183	0.068	0.112	0.098	0.102	131
7	4.41	4.10	1.53	2.61	2.27	2.13	131
8	6.29	3.86	1.41	2.36	2.05	2.03	135
9	3.864	3.361	1.826	2.248	2.437	2.542	111
10	4.04	3.53	1.94	3.28	3.44	3.45	511
11	-	-	-	-	-	-	-
12	4.997	4.249	1.881	2.909	2.949	2.932	111
13	5.99	5.56	3.82	4.81	4.56	4.42	111
14	5.95	5.70	3.40	4.65	4.40	4.45	111
15	-	-	-	-	-	-	-
16	4.82	4.29	1.93	3.12	3.23	3.27	521
17	6	8	<5	<5	<5	<5	U 201
18	10	10	<10	10	10	10	U 201
19	-	-	-	-	-	-	-
20	5.95	5.58	2.16	3.53	3.29	3.12	521
21	<10	<10	<10	<10	<10	<10	U 201
22	5.42	4.55	1.79	2.77	3.08	3.13	101

Youden plot, Zink, µg/l prøvepar SW

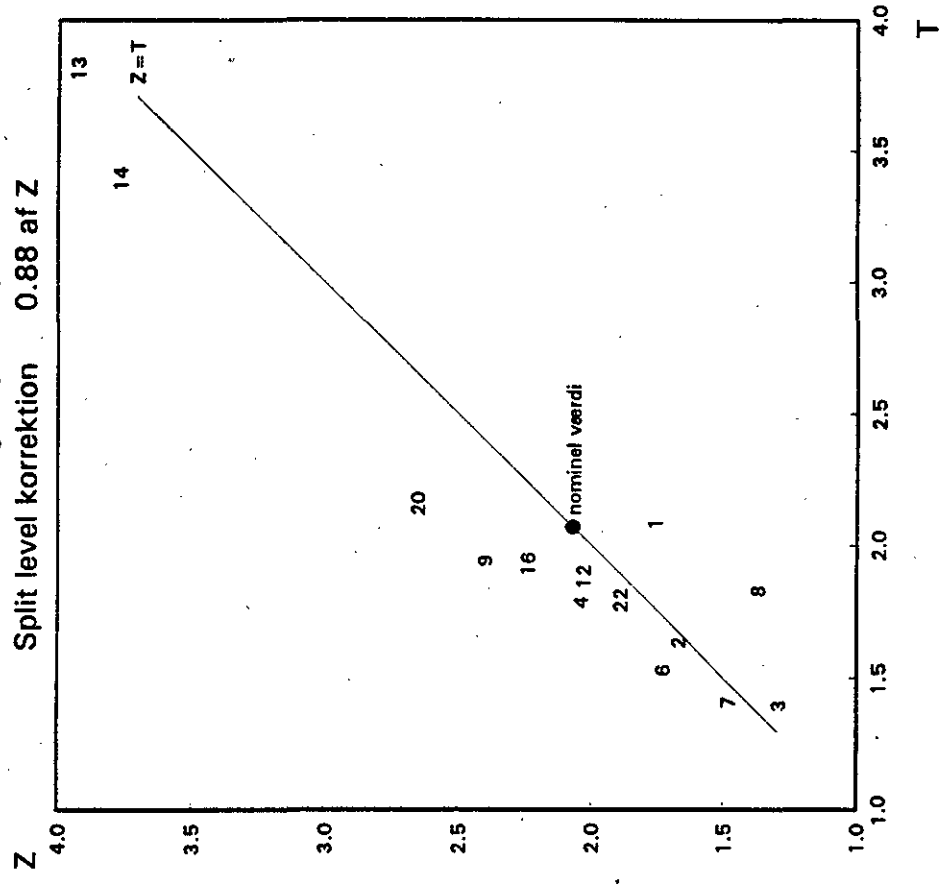
Split level korrektion 0.62 af S

Laboratorier udenfor det afbildede område:

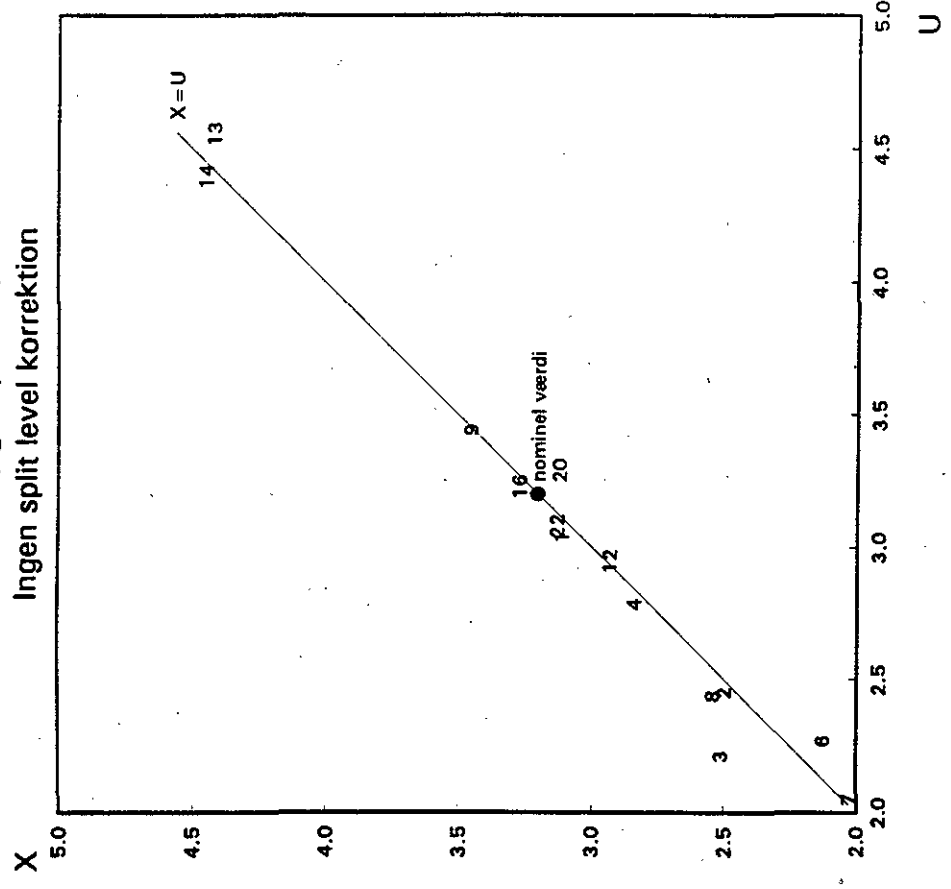
5

Youden plot, Zink, µg/l prøvepar TZ
 Split level korrektion 0.88 af Z

Laboratorier udenfor det afbildede område:
 5

Youden plot, Zink, µg/l prøvepar UX
 Ingen split level korrektion

Laboratorier udenfor det afbildede område:
 5

6. DISKUSSION OG KONKLUSION

De anvendte prøvefremstillingsprocedurer herunder syrerengøring af prøveflasker og den anvendte syrekvalitet anvendt til fremstilling af prøver til sporelementbestemmelse er fundet tilfredsstillende. Der dog er påvist et mindre bidrag af kobber og zink fra prøvefremstillingsproceduren til de syntetiske prøver, men der er taget højde for dette ved fastsættelsen af de nominelle værdier. De fremsendte prøver er for alle variabler vurderet til at være tilstrækkelig stabile og homogene. En eventuel variation mellem prøveflasker for kobber og zink har kun været af beskedent omfang vurderet på homogenitetsundersøgelser og den generelle analysekvalitet. Tilstedeværelse af enkelte flasker med et let forhøjet indhold af kobber eller zink kan imidlertid ikke udelukkes.

Prøvematerialets indhold er kontrolleret ved for-interkalibrering og ved præstationsprøvningen af danske og udenlandske referencelaboratorier og forskningslaboratorier. De nominelle værdier er fastlagt på baggrund af disse laboratoriers resultater. De fastlagte nominelle værdier og split er fundet i rimelig overensstemmelse med laboratoriernes resultater efter udelukkelse af outliers.

Der er konstateret en generel bedring af analysekvaliteten i forhold til tilsvarende interkalibreringer afholdt i 1989 for barium, bly, chrom, kobber, vanadium og zink, hvilket vil sige alle de i præstationsprøvningen medtagne spormetaller.

Ud fra den generelle analysekvalitet opnået i præstationsprøvningen GRUMO II kan det på baggrund af repeterbarheden for prøveparret med lavest koncentrationsniveau vurderes, at de opnåelige generelle detektionsgrænser for bor og vanadium er overensstemmende med de opstillede detektionsgrænsekrav, se bilag 6 og /9/. For de øvrige analysevariabler i præstationsprøvningen GRUMO II (AOX, NVOC, VOX, total cyanid, barium, bly, chrom, kobber, selen, zink) er de tilsvarende estimerede generelle detektionsgrænser af en størrelsesorden på 2 - 5 gange de ønskede detektionsgrænsekrav i følge /9/. Niveaueet for den generelle analysekvalitet udelukker ikke, at der kan være enkelte laboratorier, der er i stand til at honorere de stillede krav. Det må imidlertid forventes, at de detektionsgrænser, som laboratorierne har opgivet (bilag 6), er at betragte som gennemsnitsdetektionsgrænser over en kort periode, og at de næppe kan overholdes hver eneste analysedag fremover.

7. REFERENCER

- /1/ Spliid, H. (1993): Procedurer og analyse af data ved parallelprøvninger af miljøanalyser. Miljøstyrelsen. Rapport version 4. januar 1993. (udkast)
- /2/ ISO/DIS 5725 Accuracy (trueness and precision) of measurement methods and results.
- /3/ Interkalibrering - Metal I - 1989
Aluminium, arsen, bly, cadmium, chrom, kobber, nikkel og zink.
Rapport fra Vandkvalitetsinstituttet, ATV, 23. februar 1990.
- /4/ Interkalibrering - Metal II - 1989
Barium, bor, litium, molybdæn, strontium og vanadium.
Rapport fra Vandkvalitetsinstituttet, ATV, 28. februar 1990.
- /5/ Interkalibrering 39 : 1989 - Anioniske overfladeaktive stoffer, NVOC, VOC, AOX og VOX i grundvand.
Rapport fra Vandkvalitetsinstituttet, ATV, 28. december 1989.
- /6/ Interkalibrering af total cyanid, bromid og iodid - 1989.
Rapport fra Vandkvalitetsinstituttet, ATV, 28. december 1989.
- /7/ Præstationsprøvning GRUMO I - statistisk rapport - Aluminium, arsen, cadmium, litium, molybdæn, nikkel, strontium, bromid, iodid, anioniske overfladeaktive stoffer i grundvand.
Rapport fra Vandkvalitetsinstituttet, ATV, 2. august 1993.
- /8/ Præstationsprøvning GRUMO II - statistisk rapport - AOX, NVOC, VOX, total cyanid, barium, bly, bor, chrom, kobber, selen, vanadium, zink i grundvand.
Rapport fra Vandkvalitetsinstituttet, ATV, 3. august 1993.
- /9/ Information om Miljøstyrelsens krav til analysekvalitet for organiske mikroforureninger og uorganiske sporstoffer i grundvandsovervågningsprogrammet. Miljøstyrelsen journal nr. M 213-0002, JF/12. Informationsmateriale udsendt til danske miljølaboratorier.

LABORATORIER TILSENDT PRØVER I PRÆSTATIONSPRØVNING

GRUMO II

LABORATORIER TILSENDT PRØVER I PRÆSTATIONSPRØVNING GRUMO II

MILJØ- OG LEVNEDSMIDDELKONTROLLABORATORIER:

Fredericia
Helsingør
Holbæk
Holstebro
Horsens
Næstved
Silkeborg
Varde
Aalborg

AKKREDITEREDE LABORATORIER:

Dansk Teknologisk Institut, Tåstrup
Dansk Teknologisk Institut, Århus
FORCE Institutterne
Hedeselskabet, Laboratoriet, Viborg
Steins Laboratorium A/S, Brørup

ANDRE:

Institut for Geologi og Geoteknik DTH
Sjælsø Vandværks Laboratorium
Vatten- och Miljöstyrelsen, Finland
Institut för Tillämpad Miljöforskning, Sverige
KIWA, Holland
NV PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland
(Provinciaal Laboratorium), Holland
N.V. Waterleidingbedrijf Midden-Nederland, Holland

PLAN FOR PRÆSTATIONSPRØVNING GRUMO II

1. Samtlige prøver til interkalibreringen afsendes fra VKI tirsdag den 8. december 1992.
2. Prøverne A-F, G-L, samt M-R skal analyseres torsdag den 10. december 1992 ifølge det analyseprogram, der er skitseret i vedlagte oversigtsskema.

De øvrige prøver S-Z skal analyseres i tidsrummet 10. december 1992 til 12. januar 1993. Prøverne skal analyseres så hurtigt som muligt ifølge det analyseprogram, der er skitseret i vedlagte oversigtsskema.

I tidsrummet mellem modtagelsen af prøverne og analyseringen skal disse opbevares mørkt og køligt (0 - 4°C).

Laboratorier, der ikke har modtaget prøver den 9. december 1992, bedes venligst kontakte Lis Rasmussen på telefon 42 86 52 11.

3. Oplysninger om omtrentlige koncentrationsniveauer fremgår af vedlagte oversigtsskema.
4. De tilsendte prøver har følgende voluminer:

A, B, C, D (ampuller)	=	1 ml koncentrat
C, D, E, F (flasker)	=	1000 ml
G, H, I, J, K, L	=	500 ml eller 100 ml (kun NVOC)
M, N, O, P, Q, R	=	1000 ml
S, T, U, W, X, Z	=	500 ml

Såfremt laboratoriet ved interkalibreringen forventer at forbruge større prøvemængder til gennemførelsen af analyseprogrammet, bedes dette meddelt VKI med skriftlig begrundelse inden den 4. december 1992.

5. Prøvefremstilling, VOX

A og B	Ampullerne fortyndes 1 : 10.000 med VOX frit vand fra laboratoriet. Ved måleligt indhold i vandet trækkes vandets blindværdi fra.
C og D	Ampullerne fortyndes 1 : 10.000 med vandet fra den tilsvarende mærket flaske. F.eks. anvendes ampul C til flaske C.
E og F	Ingen forbehandling

6. Oplysninger om prøvernes eventuelle konservering er anført i vedlagte oversigtsskema.

7. Der skal kun foretages én bestemmelse af hver analysevariabel pr. prøve. Det er vigtigt, at alle prøver til en given analysevariabel bliver analyseret, jvf. Miljøstyrelsens skrivelse af den 28. juli 1992.
8. Analyserne for en given analysevariabel skal foretages under repeterbarhedsbetingelser. Hermed forstås:
  - målinger for samtlige prøver foretages med samme måleudstyr.
  - måleudstyret benyttes uden at ændre indstilling af apparatkonstanter under måleforløbet (samme analysedag).
  - målingerne foretages af det samme personel.
  - ydre omstændigheder (temperatur, luftfugtighed o. lign.) holdes så konstante som muligt.
9. Den metode for hver analysevariabel, som laboratoriet agter at anvende til analyse af prøver til grundvandsovervågningen, skal anvendes ved interkalibreringen.
10. Det er vigtigt, at de anvendte metoder specificeres ved hjælp af vedlagte metodeskemaer. Metodenummer for den anvendte analysemetode (målemetode og forbehandling for sporelementernes vedkommende samt destillationsprincip og slutbestemmelse for cyanids vedkommende) anføres for samtlige analyserede variabler på resultatskemaet. Metodenummer fremgår af metodeskemaer.
11. Resultatskemaer er vedlagt. Bemærk venligst, at hvert resultatskema har tekst på bagsiden.

Resultaterne skal afsendes fra laboratoriet, så de er poststemplet/telefaxet senest den 21. januar 1993, og de fremsendes til nedenstående adresse:

VANDKVALITETSINSTITUTTET, ATV
Agern Allé 11
2970 Hørsholm

att.: Lis Rasmussen

11. Det samlede resultat af interkalibreringen præsenteres for laboratorierne i form af en rapport, i hvilken det enkelte laboratoriums resultater vil blive angivet med et kodenummer, der kun meddeles laboratoriet selv samt Referencelaboratoriets styringsgruppe. Dog meddeles akkrediterede laboratoriers kodenumre også til Dansk Institut for Fundamental Metrologi. EDB-udskrifter vil blive udsendt til korrekturlæsning og orientering, så snart de foreligger.

BILAG 2.2 OVERSIGTSSKEMA

ANALYSEVARIABLER	PRØVEMÆRKNING	PRØVEVOLUMEN OG FLASKETYPE	KONSERVERING	KONCENTRATIONSNIVEAU
AOX NVOC	G - L	500 ml eller 100 ml glasflaske	2 ml salpetersyre pr. liter prøve	0 - 20 µg/l Cl 0 - 10 mg/l C
VOX	A - F *	1000 ml glasflaske og 1 ml ampul	Ingen	0 - 10 µg/l Cl
Cyanid (CN)	M - R	1000 plastflaske	Ingen	0 - 50 µg/l
Barium (Ba) Bly (Pb) Bor (B) Chrom (Cr) Kobber (Cu) Selen (Se) Vanadium (V) Zink (Zn)	S - Z	500 ml plast- flaske (LDPE)	3 ml suprapur salpetersyre pr. liter prøve.	0 - 100 µg/l 0 - 5 µg/l 0 - 200 µg/l 0 - 2 µg/l 0 - 2 µg/l 0 - 2 µg/l 0 - 20 µg/l 0 - 20 µg/l

For samtlige analysevariable udsendes både syntetiske prøver og naturlige grundvandsprøver. Sammenhørende prøver frengår ikke af prøvemærknings.

Hver prøveflaske er mærket med et bogstav, der angiver prøvens navn, samt et tal, der angiver hvor i tapperækkefølgen prøven er produceret. Laboratoriet skal selv i resultatskemaerne angive tallet (flaskenummer) i prøvemærknings.

*: NB: Vedrørende prøvefremstilling, se punkt 5 i notatet.

FREMSTILLING AF PRØVEMATERIALE OG STAMOPLØSNINGER

FREMSTILLING AF STAMOPLØSNINGER

STAMOPLØSNING/ VARIABEL	FREMSTILLET AF	KONCENTRATION
II _{VOX} / VOX	1,00 ml dichlormethan ethanol til 100 ml	11.075 mg/l Cl
III _{VOX} / VOX	10 ml stamopløsning (11075 mg/l Cl) II _{VOX} methanol til 100 ml	1.107,5 mg/l Cl
I _{AOX} / AOX	0,0251 g 2,4-dichlorphenol 2,00 ml salpetersyre milliporevand til 1000 ml	10,92 mg/l Cl 11,10 mg/l C
I _{NVOC} / NVOC	2,0001 kaliumhydrogenphthalat milliporevand til 1000 ml	941 mg/l C
I _{CN} / Cyanid	1218 mg K ₄ Fe(CN) ₆ · 3 H ₂ O milliporevand til 100,0 ml	4.500 mg/l
II _{CN} / Cyanid	2,00 ml stamopløsning I _{CN} milliporevand til 1000 ml	9 mg/l
III _{CN} / Cyanid	1054 mg K ₃ Fe(CN) ₆ milliporevand til 100,0 ml	5.000 mg/l
IV _{CN} / Cyanid	2,00 ml stamopløsning III _{CN} milliporevand til 1000 ml	10 mg/l
I _{Fe(II)} / Jern(II)	1000,0 mg FeSO ₄ · 7H ₂ O milliporevand til 100,0 ml	10.000 mg/l
II _{Fe(II)} / Jern(II)	2,00 ml stamopløsning I _{Fe(II)} milliporevand til 1000 ml	20 mg/l
II _{Pb} / Pb	5000 µl stamopløsning (1000 mg/l*) 300 µl salpetersyre, suprapur milliporevand til 100 ml	50 mg/l
II _{Cr} / Cr	5000 µl stamopløsning (1000 mg/l*) 300 µl salpetersyre, suprapur milliporevand til 100 ml	50 mg/l
II _{Cu} / Cu	5000 µl stamopløsning (1000 mg/l*) 300 µl salpetersyre, suprapur milliporevand til 100 ml	50 mg/l
II _{Se} / Se	5000 µl stamopløsning (1000 mg/l*) 300 µl salpetersyre, suprapur milliporevand til 100 ml	50 mg/l
II _V / V	5000 µl stamopløsning (1000 mg/l*) 300 µl salpetersyre, suprapur milliporevand til 100 ml	50 mg/l
II _{Zn} / Zn	5000 µl stamopløsning (1000 mg/l*) 300 µl salpetersyre, suprapur milliporevand til 100 ml	50 mg/l

* : BDH - chemicals

**FREMSTILLING AF PRØVEMATERIALE TIL
NVOC og AOX**

PRØVE	PRØVETYPE	FREMSTILLET AF	BEREGNEDE KONCENTRATIONER
H	Syntetisk	10 ml AOX stamopløsning I _{AOX} 40 ml NVOC stamopløsning I _{NVOC} 40 ml salpetersyre syntetisk grundvand til 20,00 kg	5,46 µg/l Cl 1,89 mg/l C
L	Syntetisk	8 ml AOX stamopløsning I _{AOX} 50 ml NVOC stamopløsning I _{NVOC} 40 ml salpetersyre syntetisk grundvand til 20,00 kg	4,37 µg/l Cl 2,36 mg/l C
G	Naturlig	11,24 g grundvand fra boringen "Skuldelev VVN" i Frederiksborg Amt 2,25 ml AOX stamopløsning I _{AOX} 2 ml salpetersyre pr. liter prøve	g+2,19 µg/l Cl g+0,0022 mg/l C
I	Naturlig	11,24 kg grundvand fra boringen "Skulde- lev VVN" i Frederiksborg Amt 1,125 ml NVOC stamopløsning I _{NVOC} 2 ml salpetersyre pr. liter prøve	g µg/l Cl g+0,0942 mg/l C
J	Naturlig	11,10 kg grundvand fra boringen "Asserbo VVN" i Frederiksborg Amt 1,11 ml AOX stamopløsning I _{AOX} 2,22 ml NVOC stamopløsning I _{NVOC} 2 ml salpetersyre pr. liter prøve	k+1,09 µg/l Cl k+0,189 mg/l C
K	Naturlig	Grundvand fra boringen "Asserbo VVN" i Frederiksborg Amt 2 ml salpetersyre pr. liter prøve	k µg/l Cl k mg/l C

FREMSTILLING AF SYNTETISK GRUNDVAND

FREMSTILLET AF
2,00 g CaCO ₃
0,45 g CaCl ₂ · 2 H ₂ O
0,76 g MgSO ₄ · 7 H ₂ O
milliporevand til 10,00 kg
pH justeres til pH 2 med koncentreret salpetersyre

**FREMSTILLING AF PRØVEMATERIALE TIL
VOX**

PRØVE	PRØVETYPE	FREMSTILLET AF	BEREGNEDE KONCENTRATIONER µg/l Cl
A	Syntetisk (ampul + lab.vand)	5 ml stamopløsning III _{VOX} (1107,5 mg/l Cl) methanol til 100 ml Koncentrationen i ampul A: 55,4 mg/l Cl Laboratorierne fremstiller prøve A ved at fortynde ampullen 1:10.000 med rent vand.	5,54
B	Syntetisk (ampul + lab.vand)	3,25 ml stamopløsning III _{VOX} (1107,5 mg/l Cl) methanol til 100 ml Koncentrationen i ampul B: 36,0 mg/l Cl Laboratorierne fremstiller prøve B ved at fortynde ampullen 1:10.000 med rent vand.	3,60
C	Naturlig (ampul + grundvand)	2,50 ml stamopløsning III _{VOX} (1107,5 mg/l Cl) methanol til 250 ml Koncentrationen i ampul C: 11,1 mg/l Cl Laboratorierne fremstiller prøve C ved at fortynde ampullen 1:10.000 med grundvand fra boringen "Skuldelev VVN" i Frederiksborg Amt.	c + 1,11
D	Naturlig (ampul + grundvand)	2,00 ml stamopløsning III _{VOX} (1107,5 mg/l Cl) methanol til 100 ml Koncentrationen i ampul D: 22,2 mg/l Cl Laboratorierne fremstiller prøve D ved at fortynde ampullen 1:10.000 med grundvand fra boringen "Skuldelev VVN" i Frederiksborg Amt.	c + 2,22
E	Naturlig	Grundvand fra boringen "Nærum nr. 1" i Sø- lerød kommune er påfyldt direkte i glas- flasker i felten.	e
F	Naturlig	Prøve E	e

**FREMSTILLING AF PRØVEMATERIALE TIL
Cyanid**

PRØVE	PRØVETYPE	FREMSTILLET AF	BEREGNEDE KONCENTRATIONER $\mu\text{g/l}$
M	Syntetisk	100,00 ml cyanidstamopløsning II_{CN} milliporevand til 100,00 kg	9,00
O	Syntetisk	Prøve M	9,00
N	Naturlig	120,0 ml cyanidstamopløsning IV_{CN} drikkevand fra Sjælsø Vandværk til 150,0 kg	n + 8,00
P	Naturlig	114,28 ml cyanid stamopløsning IV_{CN} Prøve N til 80,00 kg	n + 22,28
Q	Naturlig	114,28 ml cyanid stamopløsning IV_{CN} 114,28 ml jern(II) stamopløsning II_{Fe} Prøve R til 80,00 kg	n + 22,28
R	Naturlig	120,0 ml cyanid stamopløsning IV_{CN} 120,0 ml jern(II)stamopløsning II_{FeII} drikkevand fra Sjælsø til 150,0 kg	n + 8,00

**FREMSTILLING AF PRØVEMATERIALE TIL
BARIUM, BLY, BOR, CHROM, KOBBER, SELEN, VANADIUM OG ZINK**

PRØVE	PRØVETYPE	FREMSTILLET AF	BEREGNEDE KONCENTRATIONER $\mu\text{g/l}$
S	Syntetisk	120 ml HNO_3 , suprapur stamopløsning: Ba: 750 μl 1000 mg/l* Pb: 1500 μl 50 mg/l B: 6000 μl 1000 mg/l* Cr: 900 μl 50 mg/l Cu: 900 μl 50 mg/l Se: 1100 μl 50 mg/l V: 150 μl 1000 mg/l* Zn: 200 μl 1000 mg/l* milliporevand til 40,00 kg	18,75 1,875 150 1,125 1,125 1,375 3,750 5,000
W	Syntetisk	120 ml HNO_3 , suprapur stamopløsning: Ba: 900 μl 1000 mg/l* Pb: 1200 μl 50 mg/l B: 5000 μl 1000 mg/l* Cr: 750 μl 50 mg/l Cu: 1100 μl 50 mg/l Se: 1100 μl 50 mg/l V: 1300 μl 50 mg/l Zn: 175 μl 1000 mg/l* milliporevand til 40,00 kg	22,50 1,500 125 0,9375 1,375 1,375 1,625 4,375
T	Naturlig	120 ml HNO_3 , suprapur 13,30 kg grundvand ud- taget fra boringen "Skuldelev VVS" i Fre- deriksborg Amt stamopløsning: Ba: 0 μl Pb: 600 μl 50 mg/l B: 0 μl Cr: 600 μl 50 mg/l Cu: 750 μl 50 mg/l Se: 850 μl 50 mg/l V: 300 μl 1000 mg/l* Zn: 1300 μl 50 mg/l milliporevand til 40,00 kg	t t + 0,7500 t t + 0,7500 t + 0,9375 t + 1,0625 t + 7,500 t + 1,625

PRØVE	PRØVETYPE	FREMSTILLET AF	BEREGNEDE KONCENTRATIONER µg/l
Z	Naturlig	120 ml HNO ₃ , suprapur 13,30 kg grundvand ud- taget fra boringen "Skuldelev VVS" i Fre- deriksborg Amt stamopløsning: Ba: 0 µl Pb: 300 µl 50 mg/l B: 400 µl 1000 mg/l* Cr: 600 µl 50 mg/l Cu: 750 µl 50 mg/l Se: 650 µl 50 mg/l V: 250 µl 1000 mg/l* Zn: 2000 µl 50 mg/l milliporevand til 40,00 kg	t t + 0,3750 t + 10,00 t + 0,7500 t + 0,9375 t + 0,8125 t + 6,250 t + 2,500
U	Naturlig	120 ml HNO ₃ , suprapur stamopløsning: Ba: 400 µl 1000 mg/l* Pb: 750 µl 50 mg/l B: 0 µl Cr: 500 µl 50 mg/l Cu: 500 µl 50 mg/l Se: 450 µl 50 mg/l V: 2000 µl 50 mg/l Zn: 2000 µl 50 mg/l grundvand udtaget fra boringen "Skuldelev VVS" i Frederiksborg Amt til 40,00 kg	u + 10,00 u + 0,9375 u u + 0,6250 u + 0,6250 u + 0,5625 u + 2,500 u + 2,500
X	Naturlig	120 ml HNO ₃ , suprapur stamopløsning: Ba: 0 µl Pb: 750 µl 50 mg/l B: 600 µl 1000 mg/l* Cr: 350 µl 50 mg/l Cu: 300 µl 50 mg/l Se: 300 µl 50 mg/l V: 150 µl 1000 mg/l* Zn: 2000 µl 50 mg/l grundvand udtaget fra boringen "Skuldelev VVS" i Frederiksborg Amt til 40,00 kg	u u + 0,9375 u + 15,00 u + 0,4375 u + 0,3750 u + 0,3750 u + 3,750 u + 2,500

* : BDH-chemicals

Fremstillingsdato for prøverne S - Z er den 5. og 6. november
1992.

ANALYSEMETODER

METODER TIL BESTEMMELSE AF AOX I GRUNDTVAND

METODE- NUMMER	PRINCIP
1	Prøven tilsættes HNO ₃ til pH < 2 og Na ₂ SO ₃ , hvorefter den passerer igennem aktivt kul under N ₂ -overtryk. Eventuelt chlorid vaskes af adsorbenten med en kaliumnitratopløsning. Adsorbenten forbrændes ved 800 - 1000°C og dannet hydrogenhalogenid bestemmes mikroculometrisk.
2	Prøven tilsættes HNO ₃ til pH < 2, Na ₂ SO ₃ og aktivt kul, hvorefter den rystes i mindst 1 time. Prøven filtreres og eventuelt chlorid vaskes af adsorbenten med en kaliumnitratopløsning. Adsorbenten forbrændes ved 800 - 1000°C og dannet hydrogenhalogenid bestemmes mikroculometrisk.
3	Andet:

METODER TIL BESTEMMELSE AF NVOC I GRUNDTVAND

METODE- NUMMER	PRINCIP
1	Den surgjorte prøve blæses fri for CO ₂ . Organiske forbindelser i prøven oxideres med K ₂ S ₂ O ₈ under UV-belysning til CO ₂ , der kvantificeres ved IR-spektrofotometri.
2	Den surgjorte prøve blæses fri for CO ₂ . Organiske forbindelser i prøven oxideres katalytisk ved temperatur ≥ 680°C til CO ₂ , der kvantificeres ved IR-spektrofotometri.
3	Den surgjorte prøve blæses fri for CO ₂ . Organiske forbindelser i prøven oxideres med K ₂ S ₂ O ₈ ved temperatur ≥ 100°C til CO ₂ , der kvantificeres ved IR-spektrofotometri.
4	Andet:

METODER TIL BESTEMMELSE AF VOX I GRUNDTVAND

METODE- NUMMER	PRINCIP
1	On-line stripping ved 60°C i 15 min. af 100 ml prøve. Adsorbenten forbrændes ved 800 - 1000°C og dannet hydrogenhalogenid bestemmes mikroculometrisk.
2	Stripping ved 95°C, opsamling på adsorbent. Adsorbenten forbrændes ved 800 - 1000°C og dannet hydrogenhalogenid bestemmes mikroculometrisk.
3	Andet:

METODER TIL BESTEMMELSE AF CYANID I GRUNDEVAND

METODE-NUMMER	DESTILLATIONSPRINCIP	REFERENCER
1	Frit cyanid og kompleksbundet cyanid uddrives i svovlsur væske ved tilstedeværelse af kobber(I)-ioner. Den frigjorte cyanbrinte afdestilleres og absorberes i alkali.	Standard Methods 14 : 1975 Part 413 B SS 028176 ISO 6703/1
2	Frit cyanid og kompleksbundet cyanid uddrives i stærk sur væske i tilstedeværelse af en kraftig kompleksdanner. Den frigjorte cyanbrinte afdestilleres og absorberes i alkali.	DS 279 Det skal bemærkes, at standarden er udgået.
3	Frit cyanid og kompleksbundet cyanid uddrives i svovlsur væske i tilstedeværelse af kviksølv(II)-ioner. Den frigjorte cyanbrinte afdestilleres og absorberes i alkali.	Standard Methods 13 : 1971 Part 207 A
4	Frit cyanid og kompleksbundet cyanid uddrives i svovlsur væske ved tilstedeværelse af magnesiumchlorid. Den frigjorte cyanbrinte afdestilleres og absorberes i alkali.	Standard Methods 15 : 1980 Part 412 B
5	Frit cyanid og kompleksbundet cyanid uddrives i svovlsur væske ved tilstedeværelse af magnesiumchlorid + sulfaminsyre. Den frigjorte cyanbrinte afdestilleres og absorberes i alkali.	Standard Methods 17 : 1989 og 18 : 1992 4500-CN, part C

METODE-NUMMER	CYANID SLUTBESTEMMELSE	REFERENCER
1	Absorptionsopløsningen til sættes chloramin-T og pyridinbarbiturat reagens. Farvemåling ved 578 eller 582 nm.	SS 028176 Standard Methods 17 : 1989 og 18 : 1992 4500-CN E
2	Cyanidindholdet i absorptionsopløsningen måles med ionselektiv elektrode.	ISO 6703/1 Standard Methods 17 : 1989 og 18 : 1992 4500-CN F
3	Absorptionsopløsningen til sættes brom, der med pyridin og p-phenyl-diamin danner et rødt farvestof, som måles spektrofotometrisk ved 515 nm.	DS 279 Det skal bemærkes, at standarden er udgået.

METODER TIL BESTEMMELSE AF SPORELEMENTER I GRUNDEVAND

METODE-NUMMER	ANALYSEMETODER
10	AAS - grafitovn - standardaddition
11	AAS - grafitovn - kalibreringskurve
12	AAS - Zeeman grafitovn - standardaddition
13	AAS - Zeeman grafitovn - kalibreringskurve
20	AAS - flamme
30	AAS - hydrid - standardaddition
31	AAS - hydrid - kalibreringskurve
50	ICP - AES
51	ICP - AES m/ ultrasonisk nebulizer
52	ICP - MS
60	Potentiometrisk stripping analyse
70	Spektrofotometrisk metode, reaktion med azomethin-H (DIN 38405-D 17)
80	Colorimetrisk metode
90	Andet:

METODE-NUMMER	FORBEHANDLING AF PRØVERNE
1	Ingen forbehandling
2	Ekstraktion
3	Opkoncentrering ved inddampning
4	Opkoncentrering ved ionbytning
5	Opkoncentrering ved multipel injektion
6	Destruktion med HNO ₃ (DS 259) eller varmebehandling af prøven (30 min., 120°C)
7	Destruktion med kaliumpersulfat
8	Reduktion med HCl ved varmebehandling
9	Autoklavereduktion med HCl
10	Andet:

**LABORATORIERNES BEMÆRKNINGER
OG
ANALYSEDETEKTIONSGRÆNSER OPGIVET AF
LABORATORIERNE**

LABORATORIUM NR.	ANALYSE-VARIABEL	BEMÆRKNINGER
1	CN	Der var 5-10 minutters strømafbrydelse under destillationen af prøverne.
2	V Alle	Pga. interferensproblemer er der ikke afleveret resultater til interkalibreringen. Efterfølgende er der fundet: S = 4.3 W = 2.4 T = 10.2 Z = 5.6 Detektionsgrænser er bestemt ved anvendelse af syntetiske opløsninger. Der må forventes højere detektionsgrænser i naturlige prøver, hvor der forekommer interferens.
3	NVOC	Analysen er først udført 11/1 1993 pga. defekte pumpe-slang.
4	CN	Analysen er udført af et andet navngivet laboratorium.
7	CN	Der er analyseret den 11/12 1992. Resultaterne er korrigeret for genfindelse.
8	VOX CN	Flaskerne var ikke fyldte ved modtagelsen. Metoden er efter en applikation fra Tecator til FIA-star.
9	B Se V	Prøve T er under kvantiseringsgrænse. Prøve X er under kvantiseringsgrænsen og prøve U er i omegnen heraf. Prøve W er under kvantiseringsgrænsen og prøve U er i omegnen heraf.
10	CN	Analysen er udført den 21/12 1992 pga. problemer med destillationsudstyr.

LABORATORIUM NR.	ANALYSE-VARIABEL	BEMÆRKNINGER
12	VOX	Prøve C og D er ikke korrigeret for blindværdi fra fortyndingsvæsken.
13	NVOC	Der var luftbobler i alle prøver ved modtagelsen.
14	VOX	Analysen er kørt over flere dage i december og januar pga. manglende kapacitet.
15	AOX	Der er ikke tilsat Na_2SO_3 . Ved større prøvevolumen (400 ml) er der en dokumenteret detektionsgrænse på $0.32 \mu\text{g/l Cl}$.
16	AOX, NVOC Ba, Pb, B, Cr, Cu, Se, V, Zn	Flaske L var itu ved modtagelsen. Laboratoriet har endnu ikke fastlagt analysedetektionsgrænserne ved den anvendte metode.
18	NVOC	Pga. analytiske problemer er prøverne analyseret 2 uger efter modtagelsen.
19	NVOC	Pga. apparatnedbrud i december er prøverne analyseret 14-15/1 1993.
20	Ba Alle	Der er korrigeret for La138 og Ce138. Detektionsgrænserne er beregnet som 3 gange standardafvigelsen på gentagne målinger af en blank.

**ANALYSEDETEKTIONSGRENSER OPGIVET AF LABORATORIERNE
ANALYTICAL DETECTION LIMITS STATED BY THE LABORATORIES**

ANALYSEVARIALABEL (ANALYTICAL PARAMETER)	AOX	NVOC	NOX	CH	Ba	Pb	B	Cr	Cu	Se	V	Zn
ENHED (UNIT)	MG/L CL	MG/L C	MG/L CL	MG/L CH	MG/L	MG/L	MG/L	MG/L	MG/L	MG/L	MG/L	MG/L
DETEKTIONSGRENSKRAV (REQUIRED DETECTION LIMIT)	1	0,1	0,5	2	1	0,05	10	0,04	0,05	0,1	0,5	0,5
LABORATORIENUMMER (LABORATORY NUMBER)												
1	-	-	-	1,0	1,0	0,05	10	0,04	0,05	0,1	0,50	0,5
2	-	?	-	-	0,5	0,1	-	0,02	0,05	0,1	-	0,2
3	-	0,5	-	0,2	0,25	0,05	10	0,05	0,02	-	0,25	0,05
4	-	0,05	-	3,0	-	0,05	2,3	0,04	0,04	-	-	0,4
5	-	0,01	-	-	-	0,1	-	0,05	0,1	-	-	0,03
6	-	0,07	-	1,3	0,9	0,05	7,2	0,03	0,05	0,1	0,35	0,8
7	-	-	-	2,2	1,0	0,052	14,4	0,038	0,068	0,10	0,26	0,086
8	1	0,1	0,5	2	1	0,05	10	0,04	0,05	0,1	0,5	0,5
9	-	-	-	-	0,32	0,039	2,6	0,029	0,039	0,091	0,38	0,23
10	-	0,1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	-	-	-	0,07	-	0,1	0,1	0,2	1	-
12	0,9	0,1	0,5	5,0	0,85	0,050	4,7	0,025	0,036	0,10	0,20	0,09
13	-	0,05	-	1	2	0,5	10	0,2	0,3	-	-	2
14	1	0,1	0,5	1	1	0,5	7	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2
15	3,3 (0,32)*	0,046	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	2	0,2	-	4	7	7	7	7	7	7	7	7
17	5	0,1	0,5	5	3	1	0,01	0,3	5	0,5	1	5
18	-	1,0	-	-	10	1,0	50	1,0	10	0,2	-	10
19	-	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	-	-	-	-	0,014	0,032	0,062	0,030	0,029	0,21	0,0061	0,48
21	5	-	-	-	2,5	-	-	1	1	2	1	10
22	1,0	0,1	0,5	3	1	0,1	7	0,04	0,06	0,1	0,2	0,2

* : Ikke analyseret (not analyzed)

? : Detektionsgrænse er ikke opgivet, men prøver er analyseret (detection limits not indicated, but analyses performed)

SYMBOLFORKLARING

TABELLER

<	"Mindre end" er ikke medtaget i beregningerne.
U	Forhåndsudelukkede resultater er ikke medtaget i de statistiske beregninger.
UC	Cochran outlier. Resultaterne er ikke medtaget i de statistiske beregninger.
UG	Grubbs outlier. Resultaterne er ikke medtaget i de statistiske beregninger.

YOU DEN PLOT

<	"Mindre end" er ikke medtaget i plottene.
U	Forhåndsudelukkede resultater er ikke medtaget i plottene.
•	Nominal værdi.

Hvert tal i plottet repræsenterer et laboratoriums resultater for det pågældende prøvepar.

Resultater, som er udelukket ved Cochrans test eller ved Grubb's test, er i selve plottet markeret med en ring omkring laboratorienummeret og med angivelse af outlier type.

I hvert plot er der indtegnet linien for ligningen $y = x$.

SYMBOLER

T, μ	Nominal værdi.
N	Antal laboratorier medtaget i beregningerne.
n	Antal resultater.
$m, \bar{y}$	Gennemsnit.
d	Den gennemsnitlige differens.
t	Teststørrelse ved t-test.
p	Et sandsynlighedsniveau for en statistisk test.
s	Standardafvigelse.
s_0	Analyseusikkerhed.
s_H	Fejlbidrag fra homogeniteten.

$SAK_{total,1}$	Den totale variation for den første prøve i et prøvepar med p laboratorier i prøveparret.
$SAK_{total,2}$	Den totale variation for den anden prøve i et prøvepar med p laboratorier i prøveparret.
s_L^2/s_{rest}^2	F-teststørrelse, som i variansanalysekemaet er angivet øverst i kolonnen for F-værdi.
s_P^2/s_{rest}^2	F-teststørrelse, som i variansanalysekemaet er angivet i anden linie i kolonnen for F-værdi.
s_r	Standardafvigelse inden for ét laboratorium. I forbindelse med intern kvalitetskontrol er det standardafvigelse estimeret ved hjælp af variation inden for dagen.
s_r^2	Repeterbarhed.
s_L	Standardafvigelse mellem laboratorierne.
s_L^2	Laboratorievarians.
s_R	Standardafvigelse på reproducerbarheden.
s_R^2	Reproducerbarhed. $s_R^2 = s_r^2 + s_L^2$
s_P	Variation mellem halvdele inden for prøvepar.
s_{rest}	Restvariation = s_r .
s_b	Standardafvigelse estimeret ved hjælp af variation mellem dagene.
r	Repeterbarhedsgrænse.
R	Reproducerbarhedsgrænse.
CV_r	Variationskoefficient inden for ét laboratorium

$$\frac{s_r \cdot 100}{\mu}$$

CV_L Variationskoefficient mellem laboratorierne

$$\frac{s_L \cdot 100}{\mu}$$

CV_R

Total variationskoefficient

$$\frac{s_R \cdot 100}{\mu}$$

CV_b

Variationskoefficient mellem dage

$$\frac{s_b \cdot 100}{m}$$

REF

År + interkalibreringsnummer.

